མཁྱེན་རབ་འོད་གསལ་གྱིས་བརྩམས།

བོད་རིག་པའི་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་སྐོར་ མདོ་ཙམ་བཀོད་པ།

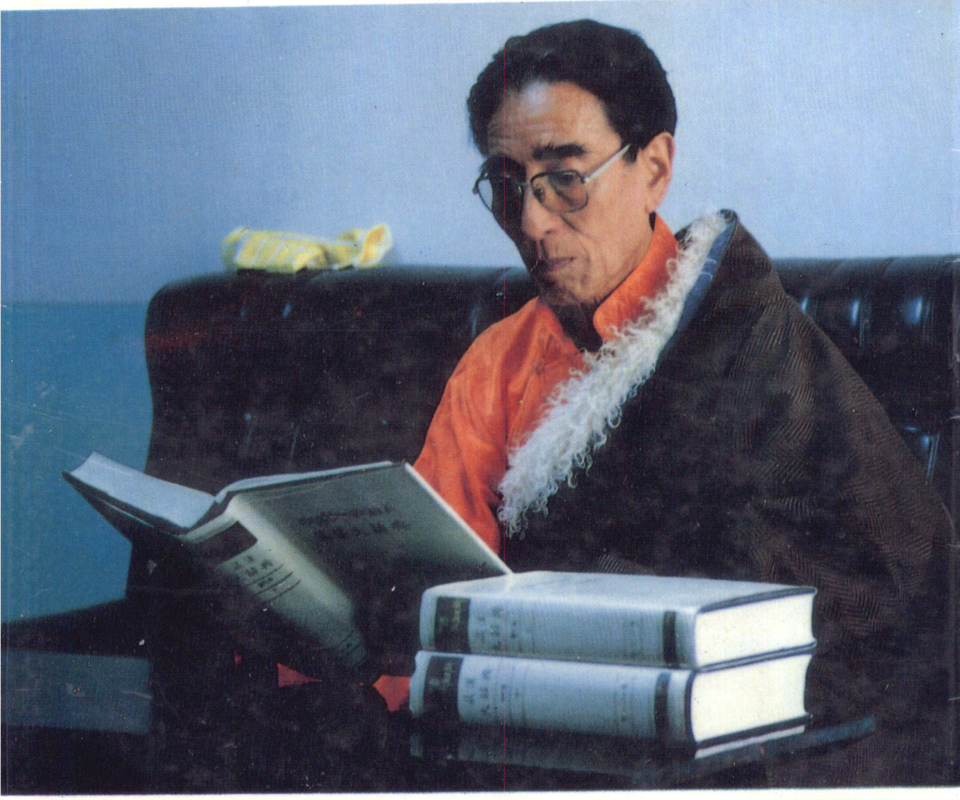

སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

W17209

བོད་རིག་པའི་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་སྐོར་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།

མཁྱེན་རབ་འོད་གསལ་གྱིས་བརྩམས།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

༄། །བོད་རིག་པའི་སྲུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་སྐོར་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།།

ཉན་ཤུལ་ མཁྱེན་རབ་འོད་གསལ་གྱིས་བརྩམས།

མཁས་དབང་དམ་པ་ཉན་ཤུལ་མཁྱེན་རབ་འོད་གསལ་གྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

མདོ་ཁམས་དབུས་གསུམ་དུ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་གྲགས་པའི་བ་དན་དཀར་པོས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པའི་མཁས་དབང་དམ་པ་ཉན་ཤུལ་མཁྱེན་རབ་འོད་གསལ་མཆོག་ནི། མདོ་ཁམས་མགར་ཐར་ས་གནས་ཀྱི་སོག་ཟླ་རག་ཤེས་ཞེས་པའི་འབྲོག་སྡེ་····ཞིག་ཏུ། བོད་མིའུ་གདུང་དྲུག་ཏུ་གྲགས་པའི་ཡ་གྲུབ་གདོང་གི་རིགས་དང་། དེ་ལས་མཆེད་པའི་གདོང་ཤུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པའི་ནང་གསེས་ཉན་ཤུལ་ཞེས་པའི་རིགས་ལས། ཡབ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་སྒོག་བཟའ་བཀྲ་ཤིས་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་གླང་གི་ལོར་ (སྤྱི་ལོ་1925) སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་སོན་སྐབས། ཡབ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཡིག་འབྲི་ཀློག་

བསླབས་ཤིང་། དུས་ཡུན་ཐུང་ངུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དཔྱ་ཅན་དབྱ་
མེད་རྣམས་ཆེགས་མེད་དུ་མཁྱེན་པས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཧ་ལས་
ཧེ་ཨི་གེ་བསླབ་མ་ཐག་པར་ཤེས་པ་རེད་ཅེས་བསྔགས་བརྗོད་···
བྱས། དེ་ནས་མི་རིང་བར་མི་ཉག་དཔལ་རི་དགོན་པའི་ཁྲི་
པ་འོད་གསལ་ཉི་མ་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་
ཞུས་ནའང་། ཛེ་དམ་པ་འདི་ནི་སྐུ་མཆེད་མིང་སྲིང་དགུའི་
ནང་ནས་སྐུ་ན་ཆུང་ཤོས་ཡིན་པ་དང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་
དགུང་ལོ་མཐོན་པོར་སོང་བ་བཅས་ཀྱིས་རེ་ཞིག་ཡབ་ཡུམ་དང་
ཁ་མ་བྲལ་བར་ཡབ་དམ་པ་དེ་ཉིད་དང་གཅེན་པོ་མཁས་བཙུན་
བཟང་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དཀོན་ཅོག་རྣམ་རྒྱལ་ (རྒྱལ་
ཁམས་བླ་མ་) གྱི་སྐུ་མདུན་ནས་འབྲི་ཀློག་གཉིས་བྱང་ཆུབ་པ་····
ཞིག་བསླབས་པར་མ་ཟད། བླ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་
པའི་འདོན་རྟ་དབྱངས་དང་། བཅའ་རྟུང་འབྲུད་དཀྱིལ།
གར་ཐིག་དབྱངས་རོལ་སོགས་ལའང་སྦྱངས་པ་ལེགས་པར་མཛད།
དེ་དང་ཆབས་ཅིག་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་གྱི་དཔེ་ཆ་དང་། [illegible]ད་
འཇུག སྡོམ་གསུམ་རྣམ་ངེས་སོགས་ཀྱི་རྩ་བ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་

སློ་འཛིན་མཛད་དེ་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལ་སློབ་སྦྱོང་གནང་བའི་་
རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་བཙུགས། སྐབས་དེར་རྗེ་དམ་པ་་
འདིའི་ཁྲིམས་སུ་གཙོ་བོ་ཡབ་བཀའ་དྲིན་ཅན་དང་། གཅེན་
པོ་བཅས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་པ་ལས། ཕྱི་སར་སློབ་སྦྱོང་དུ་
མ་ཕེབས་ཀྱང་། སྐབས་དེའི་ཡུལ་དུས་ལ་དཔགས་པའི་རྣམ་
དཔྱོད་དང་ལྡན་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་རྩོད་མེད་དུ་གྱུར།
དེ་ནས་ཡབ་རྗེ་དམ་པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཡུལ་དེའི་རྒྱུན་་
སྲོལ་བཞིན་མཆོག་ཉིད་རྫོགས་ཆེན་དགོན་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་་
བར་ཕེབས་ཏེ་རྫོགས་ཆེན་ཤྲཱི་སེང་ཧའི་བཤད་གྲྭར་ཞུགས་ནས་་
གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་ལ་སློབ་སྦྱོང་གནང་བའི་འགོ་བཙུགས།
སྐབས་དེར་དམ་པ་འདི་ཉིད་སྐུ་ན་ཆུང་ཡང་དེ་དུས་རྫོགས་ཆེན་
དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་གཅེན་པོ་གསུམ་པ་རྒྱལ་དབང་ཉི་་་་་་་་
མས་ཁོང་ལ་སློབ་གསོ་དང་། སྐུལ་ལྕག ཟུར་ཁྲིད་བཅས་
གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱིས་
ཕྱུག་པའི་རྫོགས་ཆེན་དགོན་པའི་མཁན་པོ་བཀའ་དྲིན་ཅན་རྣམས་
པའི་མདུན་ནས་ཐོག་མར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་་་་

འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་ལྔའམ་དྲུག་དང་། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་སོགས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཚན་ཁག་རྣམས་གསན་པ་དང་། ཞོར་ལ་གཅེན་པོ་རྒྱལ་དབང་ཉི་མའི་མདུན་ནས་སུམ་རྟགས་སོགས་ཐ་སྙད་རིག་པའི་གནས་ལའང་སྦྱངས་བརྩོན་སྐྱོད་མེད་མཛད། སྐབས་དེར་ཐྲི་སིང་ཏའི་བཤད་གྲྭར་སློབ་མ་གསར་རྙིང་ཁྱོན་བསྡོམས་ལྔ་བཅུ་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། དུས་ཡུན་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་རིང་ལ་རྗེ་དམ་པ་འདི་དབུ་མའི་སྐྱོར་དཔོན་དུ་བསྐོ་བཞག་བྱུང་སྟེ་ལས་འགན་ལེགས་འགྲུབ་ཐོག ནམ་རྒྱུན་ཚོགས་རྒྱུག་སྒྲིད་རྒྱུ་དང་། དྲི་བ་ཁག་ལ་ལན་འདེབས་རྒྱུ་སོགས་ཀྱང་གཟེངས་སུ་ཐོན་པས་སློབ་གྲོགས་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་སྐུ་ན་ཆུང་བ་དང་། སློབ་ཡོན་ཕྱུང་བར་དཔགས་པར་སྤྲུངས་འབྲས་ལེགས་པའི་གྲས་སུ་ཚུད། དེ་རྗེས་དུས་ཡུན་གང་འཚམས་ཤིག་ནས་མཁན་ལྷ་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ། རྫོགས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་འཇིགས་བྲལ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེའི་ཡོངས་འཛིན་མཁན་མགོན་པོ་...སོགས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ནས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཐིག་གི་

ཆོས་སྐོར་འགའ་ཞིག་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ཞུ་བའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཐོབ། དེ་དུས་སློབ་མ་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་རང་ཉིད་ལ་བརྩོན་འགྲུས་དང་ཤེས་རབ་ལྡན་ཞིང་། ཟས་གོས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་མེད་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཚེ་སློབ་གྲྭ་དང་། མཁན་པོ་རྣམ་པར་སྣེར་གྱིས་སློབ་ཡོན་ཁ་གང་སྐར་ལྔ་ཙམ་འཇལ་མི་དགོས། སྐབས་ཤིག་ལ་གཅེན་པོ་རྒྱལ་དབང་ཉི་མ་དཔལ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་གནས་མཇལ་དུ་ཕེབས་པ་དང་། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཕ་ཡུལ་དུ་ཡུམ་དྲིན་མོ་ཆེ་དང་ལན་གཅིག་འཕྲད་རྒྱུའི་རེ་བ་བཅངས་ཏེ་ཕ་ཡུལ་དུ་ལོག་ཀྱང་ཡུམ་དྲིན་མོ་ཆེ་ནི་དུས་ལས་ཡོལ་ཟིན་འདུག་པས་རེ་བ་སྟོང་ཟད་དུ་གྱུར།

དེ་ནས་བཟུང་ཕ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་འདོད་མེད་པར་གྱུར། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་ཕ་ཡུལ་གྱི་མཁས་དབང་སྤྲུལ་སྐུ་སྒྲ་གཅན་གྱི་སྐུ་མདུན་ནས་ཀྱང་དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཞུས་ཤིང་། དེ་མཚམས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དགོན་པ་དཔལ་རི་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གྲྭ་བ་ཀུན་གཞོན་ཚང་མ་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ་དང་། དེ་

དག་གིས་རྗེ་འདི་ཉིད་དཔལ་རི་དགོན་དུ་གདན་བཞུགས་གནང་
བའི་རེ་བ་ནན་ཆེར་བཏོན་པར་ངག་ཐོག་ནས་ཞལ་བཞེས་མཛད་
ཀྱང་། དོན་དུ་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་རྒྱུའི་དགོངས་
པ་བསྒྲིག་མེད་དུ་འཁྲུངས་ཏེ་ཕེབས་རྒྱུའི་སྟ་གོན་མཛད། རབ་
བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཁྱི་ལོར (སྤྱི་ལོ་1946) འགྲུལ་ཟོགས་མང་
པོ་དང་ལྷན་དུ་ལྷ་སར་ཕེབས། ལམ་དུ་ཟླ་བ་གསུམ་དང་
ཕྱེད་ཙམ་ནས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཉེ་ཚེ་མེད་པར་འབྱོར། གཅེན་པོ་
རྒྱལ་དབང་ཉི་མའང་ལྷ་ལྡན་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཡར་སྟོད་རྩལ་འཕེལ་
བྲག་ཅེས་སློབ་དཔོན་པདྨའི་སྒྲུབ་གནས་ཤིག་ཏུ་བདེ་བར་བཞུགས་
པར་བརྟེན་སྤུན་མཆེད་གཉིས་སྐབས་ཤིག་གི་རིང་ལྷན་ཏུ་བཞུགས།
དེ་ནས་རྗེ་དམ་པ་འདི་ལྷོ་ཁའི་གནས་ཆེན་ཁག་གཅིག་ལ་གནས་
སྐོར་དུ་ཕེབས་ཏེ་སླར་ཡང་ལྷ་སར་ཐེངས་གཅིག་འབྱོར།

སྐབས་དེར་ལྷ་སར་སློབ་ཆུང་དང་པོ་དང་། བོད་
དམག་ཁྲལ་ཁང་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭ་གཉིས་ཚུགས་མ་ཐག་པ་ཡིན་
པས། རྗེ་དམ་པ་འདི་དམག་ཁྲལ་ཁང་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭའི་བོད་
ཡིག་དགེ་རྒན་དུ་གདན་དྲངས། སྐབས་དེར་སློབ་གྲྭ་དེའི་སློབ་

མ་རྣམས་ནི་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་གི་དམག་སྒར་བཅོ་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་རིགས་དང་བོད་རིགས་སོགས་ཡིན་པ་དང་། རྫེ་དམ་པ་འདིས་ཁམས་དང་ཨ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དམག་མི་ཁག་གཅིག་ལ་བོད་སྐད་དང་བོད་ཡིག་བསླབས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཟུར་་་་བཙུགས་སྒྲི་ཚོགས་འཛིན་གྲྭ་ཞེས་པའི་དགེ་རྒན་གཅིག་ཕྱུགས་་་མཛད། འཛིན་གྲྭ་དེའི་ནང་གི་སློབ་མ་ནི་སྐབས་དེའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་ལོ་ན་གཞོན་པ་་་་་ཁག་གཅིག་དང་། ཚོང་པ་ཆེ་བ་སོགས་འབྱོར་ལྡན་གྱི་བུ་ཕྲུག་ཁག་གཅིག་བཅས་ཡིན་པ་དང་། སློབ་མ་དེ་ཚོ་མང་ཆེ་བར་བོད་ཡིག་གི་ཆུ་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟེན་དམ་པ་འདིས་དེ་ཚོར་སྙན་སུམ་དང་། ལོ་རྒྱུས། ཆོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་མཛད། དེ་ནས་ལོ་གཉིས་ཙམ་ནས་བོད་དམག་ཁུལ་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭ་དེ་བོད་ས་གནས་ལས་བྱེད་སློབ་་་གྲྭར་བསྒྱུར། སྒྲི་ཚོགས་འཛིན་གྲྭའི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་བོད་ལྗོངས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་བཙུགས། དེ་ནས་བཟུང་དམ་པ་འདིའི་འཕྲིན་ལས་གཙོ་བོ་ནི་བོད་ཡིག་དགེ་རྒན་རྣམས་ལ་སློབ་ཁྲིད་་་

གནང་བ་དང་། ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭའི་འཛིན་གྲྭ་དང་པོའི་དགེ་རྒན་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་ཞེས་པའི་གོ་གནས་བཞེས་ཏེ་མཛད་འཕྲིན་བསྒྲུབས་བཞིན་སྤྱི་ལོ་1959ལོའི་བར་དུ་བཞུགས། དེ་རྗེས་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་རྫོང་ཁག་གཉིས་ཙམ་གྱི་ནང་དུ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་གྱི་ལས་འགུལ་ནང་ཞྭ་ཤས་ཞུགས། དེ་མཚམས་《བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་དོན་ལྷ་སར་ཚུགས་ཏེ་གོང་རིམ་ནས་རྗེ་དམ་པ་འདི་ལས་དོན་དེར་ཞུགས་དགོས་པའི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་ཞུགས། ཚོགས་པ་དེའི་ནང་བོད་ཡིག་གི་འགན་གཙོ་བོ་འཁུར་མཁན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྗེ་དམ་པ་འདི་འགན་འཁུར་པ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། ལོ་ཛ་བཞི་ཙམ་གྱི་རིང་འབད་བརྩོན་ཧུར་ཐག་མཛད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པའི་ཆ་ནས་མཇུག་བསྒྲིལ་བ་དང་། དེ་མཚམས་རྒྱལ་ནང་ནས་བོད་ཡིག་ཆེད་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭའི་རྒྱ་རིགས་གཞོན་ནུ་ཕོ་མོ་མི་གྲངས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བོད་ལྗོངས་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭར་འབྱོར་བར་བརྟེན་རྗེ་དམ་པ་འདིས་དེ་ཚོར་སྙན་སུམ་དང་། ལོ་རྒྱུས། རྣམ་ཐར། ཆོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་

སློབ་ཁྲིད་ལོ་ཤས་མཛད་དེ་གྲུབ་འབྲས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཐོབ།

དེ་རྗེས་བོད་ལྗོངས་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭ་དེ་བོད་ལྗོངས་དགེ་འོས་སློབ་གྲྭར་བསྒྱུར་བ་དང་། སྔར་གྱི་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་རྣམས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཚན་རིག་ཁྲིར་འཕོས་ཏེ་སོ་སོའི་ཤེས་ཡོན་ལ་དཔགས་ཏེ་རྩོམ་འབྲི་བྱེད་པའི་འགོ་བཙུགས། སྐབས་དེར་རྗེ་དམ་པ་འདིས་《རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་དཀའ······འགྲེལ་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་》ཞེས་པའི་དཔེ་ཆ་རྩོམ་འགོ་བཙུགས་ཏེ། ལྷུགས་རྩོམ་གང་ཐུབ་འབྲི་བའི་འཆར་གཞི་ཡོད་ཀྱང་། བློ་བུར་དུ་"རིག་གནས་གསར་བརྗེ་"ཞེས་པའི་རླུང་ཡན་ཞིག་ལངས་···ནས་རེ་ཞིག་མཐའ་དག་གཏོར་སོང་། འོན་ཀྱང་རྗེ་དམ་པ་འདིས་སྐུ་ཚེ་གཅིག་གི་ལས་འགན་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་སྔར་ནས····བཞེས་ཟིན་པས། དེའི་དུས་ཐུགས་གཡེང་དང་འགྱུར་བ་སོགས་སྒྲུ་ཙམ་ཡང་མ་མཛད། དེར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ1978ལོར་སྔར་ཡང་ཁྲིན་ཏུའུ་རུ་《བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》ཡི་ལས་མཇུག་སྐྱོང་··རྒྱུར་གོང་རིམ་ནས་གཏན་འཁེབས་གནང་བ་མ་ཟད། རྗེ་དམ་པ་འདིའང་ལས་དོན་དེར་ཞུགས་དགོས་པའི་བཀའ་དགོངས་ལ་

ཐུགས་སྤྲོ་ཆེན་པོས་ཐུགས་བཞེས་གནང་སྟེ་མཇུག་མ་བསྒྲིལ་བར་དུ་འབད་བརྩོན་གནང་། ཚིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ཞོར་ལ་སྔར་གྱི་རྟགས་འཇུག་གི་ཟིན་བྲིས་ལ་སྙོན་འབྲི་ཙུང་ཟད་མཛད་དེ་སྤྱི་ལོ་1979ལོར་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་པར་སྐྲུན་བྱས་པ་དང་། ཡང་ཚིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ཞོར་ལ་པེ་ཅིན་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་དང་། ལྷོ་ནུབ་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་གཉིས་ཀྱིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་སྙན་སུམ་དང་། ལོ་རྒྱུས། གྲུབ་མཐའ། ཆོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་སྔ་ཕྱི་ཐེངས་མང་གནང་བ་དང་། མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོང་ལ་དགེ་རྒན་ཆེན་མོ་གཅིག་ཕྱུགས་ཞེས་པའི་མཚན་ཐོབ་ཕུལ། དེ་བཞིན་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་བོད་ཡིག་སློབ་གྲྭ་དང་དར་མདོ་དགེ་འོས་ཆེད་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་སོགས་ཀྱི་གདན་ཞུས་ལྟར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཁག་སློབ་ཁྲིད་དུས་ཡུན་རིང་པོར་གནང་།

སྤྱི་ལོ་1981ལོར་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་ཡོན་ཀྲང་གཞོན་པའི་གོ་གནས་འཛིན་པ་དང་། ཞིབ་འཇུག་པ་ཞེས་པའི་རིག་གཞུང་གི་མཚན་ཐོབ་ཀྱང་དམ་པར་ཕུལ། དེ་བཞིན་

སྤྱི་ལོ་1991ལོར་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱིས་ཁོང་ལ་དགེ་རྒན་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་རྟགས་ཕུལ་བ་དང་། ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟན་དཔེ་སྡུར་སྒྲོར་ཀྱི་བཀའ་འདྲི་ཞུ་སའི་སློབ་དཔོན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་1985ལོར་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་དང་མཐའ་སྲུང་སྲ་བརྟན་གཏོང་བ་སོགས་ལ་བྱས་རྗེས་བཞག་ཡོད་པར་བརྟེན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་ལག་ཁྱེར་ཞིག་གནང་བ་རེད།

སྤྱི་ལོ་1986ལོར་རྗེ་འདིའི་ལྷུགས་རྩོམ་《སུམ་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་གཟུར་གནས་དགྱེས་པའི་གཏམ》ཞེས་པ་ཞིག་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་པར་དུ་སྐྲུན་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་1992ལོར་རྗེ་དམ་པའི་ལྷུགས་རྩོམ་《བོད་རིག་པའི་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་སྐོར་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་》ཞེས་པ་ཞིག་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ལ་པར་སྐྲུན་བྱེད་པར་བསྐུར་གནང་བ་རེད།

མདོར་བསྡུས་ན་རྗེ་དམ་པ་འདིའི་སྐུ་ཚེ་གང་གི་འཕྲིན་

ལས་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་འཆད་རྩོམ་ཉམ་གཅིག་གནང་ཞིང་། གོང་འཁོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་པོ་ཏི་གསུམ་ལྷགས་རྩོམ་གནང་བ་དང་། 《བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་》རྩོམ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོ་གཞོན་པའི་འགན་འཁུར་མཛད་པ་ཕུད། ཇེ་དམ་པ་འདིའི་བོད་རིག་པའི་མཁྱེན་ཡོན་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམ་གསུམ་གྱི་མཛད་ཕྲིན་དབྱར་ཀྱི་ཆུ་གཏེར་ལྟར་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་སློབ་ཁྲིད་གནང་སྐབས་སུ། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། དེ་ལ་མན་ངག་འདི་ཡིན་ཏེ། །དགོས་པ་བསྡུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཚིག་དོན་བཅས་དང་མཚམས་སྦྱོར་བཅས། །བརྒལ་ལན་བཅས་ཏེ་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གཙོས་པའི་བཅུ་ཕྲག་རིག་པའི་སྐོར་གང་ཞིག་འཆད་ཁྲིད་མཛད་ན་དཀྱུས་ཀྱི་ས་གཅོད་པ་སྟག་མོའི་མཆོངས་ལྟ་བུ་དང་། ཚིག་གི་འབྲུ་གནོན་པ་རུལ་སྦལ་གྱི་ནུར་འགྲོས་ལྟ་བུ། སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་སེང་གེའི་འགྱིང་ལྟ་བུ་སྟེ་ཆིངས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་མཛད་ཅིང་། སློབ་ཁྲིད་

མཛད་སྟངས་དོན་ཟབ་ལ་ཚིག་གསལ་བ། བརྒྱུད་རིམ་ལྡན་
ཞིང་གོ་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པས་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་····
ཙམ་གྱི་རིང་ལ་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བོད་རྒྱ་ཁ་ཆེ་སོགས་
རིགས་མི་འདྲ་བའི་སློབ་མ་སྟོང་ལས་བརྒལ་བ་བསྐྱངས། ལྷག་··
པར་དུ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་སུམ་རྟགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་··
དེ་སྔོན་གྱི་མཁས་དབང་རྣམ་པའི་གྲུབ་འབྲས་བརྒྱུད་འཛིན་ཡོངས་
སུ་གནང་བའི་ཐོག་རྒྱུ་ཚད་གསར་པ་གསར་རྐྱང་དུ་བཏོན་གནང་
མཛད། ད་ལྟ་རྗེ་དམ་པ་འདི་སྐུ་ན་བགྲེས་པོར་སོང་བ་དང་
སྐུ་ཁམས་མི་བདེ་བས་ས་མཐོར་བཞུགས་རྒྱུར་མི་འགྲོད་ཀྱང་།
ད་དུང་དར་རྩེ་མདོར་བཞུགས་ནས་དར་མདོ་དགེ་འོས་ཆེད་སྦྱོང་
སློབ་གྲྭར་སློབ་ཁྲིད་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། བོད་རིགས་
གཞོན་ནུ་ཚོར་རེ་བ་ཆེན་པོ་བཅངས་ནས་གསོ་སྐྱོང་སྐུལ་ལྕག··
གནང་བཞིན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སུ་མཐུད་དུ་དར་
རྒྱས་ཡོང་བ་དང་བོད་ཀྱི་སྒྲ་ཚོགས་ཡར་ཐོན་ཡོང་བར་འབད···

བརྩོན་སྐྱོད་མེད་གཞན་བཞིན་མཆིས།།

བདེ་རྫོགས་སྨིན་ནས་

སྤྱི་ལོ་1993ལོར་ཁྲིན་ཏུའུ་རུ་ཀུས་པས་བྲིས།

དཀར་ ཆག

བོད་རིག་པའི་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་སྐོར།

བོད་མི་བྱུང་ཚུལ་སྐོར། 3

བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྐོར། 11

བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་སྐོར། 18

རྒྱལ་རོང་བ་བོད་རིགས་ཡིན་པའི་སྐོར། 23

བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས། 27

བོད་ཡིག་དང་བོད་དུ་དར་བའི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་བར་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར། 36

བོད་ཡིག་གི་བརྡ་དག་སྤྱི་འགྲོས་འགའ་ཞིག་བཤད་པ། 83

བསྡུས་མིང་སྐོར། 90

བྱ་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ། 99

བོད་ཡིག་གི་གྲངས་ཚིག་བསྡུས་ཚུལ་རགས་ཙམ་བཤད་པ། 116

བོད་མི་བྱུང་ཚུལ་སྐོར།

ཐོག་མར་རང་རེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དང་བོད་མི་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཐད་ལ་སྔར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་གསོད་སྣང་མི་འདྲ་བ་ཅི་རིགས་ཤིག་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཅམ་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོས་ལུགས་འདྲ་མིན་གྱི་ནང་དུ་སྟོད་བཙུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་སོགས་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་གསོད་ཚུལ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱུང་སྲོང་ཡོད་པ་རེད།

དེང་སྐབས་ཚན་རིག་གི་གསོད་ཚུལ་ལ་མི་ནི་སྤྲ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་ཀུན་གྱིས་ཆ་འཛོག་བྱེད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་བོད་མི་ནི་སྤྲེལ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ཡོད་པས་སྤྲ་དང་སྤྲེལ་གྱི་ཁྱད་ཅམ་ལས་མེད་པས་གསོད་ཚུལ་དེའང་ཚན་རིག་དང་མཐུན་ཅམ་ཡོད་པ་མ་རེད་དམ།

རང་རེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དང་མི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་སྐོར་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་ལས། "དེ་ལ་བཅོས་མ་ལ་དགའ་བ་ཁ་ཅིག་གིས། །དམ་

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བོད་དུ་བྱོན་པའི་དང་པོ་བོད་ཆུ་ཡིས་གང་། ། གཉིས་པ་ལ་ཆུ་གྲི་ཞིང་རྩི་ཤིང་ནགས་ཚལ་དང་། ཤ་ཀྱང་བྲོ་རེ་བ་ཡོད་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། བརྒྱུད་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས། །དམ་པས་སྐུ་ཚེ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅུ་བདུན་བཞེས་པ་ན་དིང་རིར་ཞི་བར་གཤེགས་པར་འཆད་དེ། གཏམ་སྤྲ་མ་དེ་ནི་ཀློ་བུས་འབའ་ཞིག་གོ། བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ཡང་རྒྱ་གར་དང་འདྲ་བར་ཡུལ་དང་མི་ལ་སོགས་པ་གནས་པའི་བསྐལ་པ་ནས་བྱུང་བར་བྱས་ན་ཡང་…ལུང་དང་རིགས་པས་གནོད་པ་མེད་ཅིང་།” ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར……གསུངས་པ་ནི་ཚིག་ཉུང་ངུ་ཞིག་གིས་དོན་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་གྲངས་མང་…བའི་འགག་སྒོ་ལས་སྒྲོལ་བའི་མན་ངག་མེད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ནམ……མཁའི་ནོར་བུས་ཀྱང་། “འཇིག་རྟེན་མགོན་དེས་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་ཚེ། །ཕྱུག་ན་བརྙས་གངས་ལྗོངས་འདུལ་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་གང་དྲིན་ཆེ་ཡང་། །དཀར་ནག་རྒྱ་དང་ཞང་ཞུང་ཀུན་ཏུ་ཤེས་རིག་དེ་ཙམ་རྒྱས་པའི་དུས། །བོད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཐན་ཛ་མ་མ་ཆད་རྗེས་སུ་ལུས་པ་ཅི་ཡིས་ནོངས།” ཞེས་གསུངས་འདུག་པའང་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་གསུང་དུ་སྣང་། སྨྲེར་པོ་རྒྱས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ལུང་རིགས་གཉིས་དང་མི་འགལ་བ་དང་། ཚན་

རིག་དང་ཡང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེ་འདྲ་ཡོང་བའི་ངེས་པ་འང་མེད་དེ། གུང་ཐང་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོའི་གསུང་ལས། "གཏམ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ནས་འབྱུང་།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ཁ་ནས་ཀུན་གྱིས་གཟུ་བོར་གནས་པ་གལ་ཆེ་བར་བཤད་ཀྱང་། ལག་ལེན་ལ་དེ་འདྲ་རང་འབྱུང་དཀའ་སྟེ། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་རང་ཕྱོགས་ཕོ་ན་ཚོད་མར་འཛིན་པ་དང་། རང་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པ་མཐའ་དག་ལོག་པར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ཤུགས་ཆེ་བས་གཟུ་བོར་གནས་པའི་གཏམ་འབྱུང་དཀའ་བ་དང་། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གི་རང་རྒྱུད་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཆོས་སྲིད་གང་རུང་གི་ཐད་ནས་གནོན་ཤུགས་ཡོད་པས་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་ཡོང་དཀའ་བ་ཡིན། འདིའི་ཐད་ཀྱི་དཔེ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ནི། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་པ་ཎ་ཊི་ཏ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བཤད་ན་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་གནོན་ཤུགས་གང་ལའང་མི་ལྟོས་པའི་མཁས་པ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཁོང་གི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དཀར་ནང་དུ་བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་སྐོར་གླེང་སྐབས་"འདི་འདྲ་[illegible] ལུགས་ཀྱི་ཀ་བ་དེའང་ངོ་བོ་སྔར་བོད་ཀྱིས་བཙུགས་པ་དེ་ཡིན་སྲིད་དམ་སྙམ་སྟེ། འོན་ཀྱང་གཏམ་འདི་འདྲ་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་སྒྲོག་པའི་

འོས་མ་ཡིན་ནོ།།" ཞེས་དང་། ཡང་དེབ་དཀར་དུ་སྲོང་བཙན་
ཉམ་འདས་ཀྱི་སྐོར་གླིང་སྐབས"ཁོང་རྣམས་བརྒྱད་ཅུ་བཞུགས་ཟེར"
བ་དེ་ཡང་། དོན་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་ཙམ་ཡིན་
ལ། རྒྱུད་ཚིག་དེའི་དོན་ཡང་ཆེས་གཞན་ཞིག་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྐབས་
སུ་མ་བབས་པས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ།།" ཞེས་པའི་དང་པོ་ནི་ཕྱིའི་གནོད་
ཤུགས་དང་། གཉིས་པ་ནི་ནང་གི་གནོད་ཤུགས་ཚོག་གསལ་བཤད་
གནང་མ་བདེ་བ་ལས་ཁོང་ལ་གསུང་རྒྱུ་མེད་པ་ག་ནས་ཡིན། ཁོང་
གིས་དེའི་སྐབས་གཟབ་ནན་དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཁོང་ཞལ་བཞུགས······
སྐབས་སུ་ཕྱི་ནང་གི་ངན་ཤུགས་ཚོག་ཁོང་གི་ལུས་སྟེང་དུ་སྐྱུ་ངལ་གང་
འདྲ་ཞིག་བཟོས་ཡོད་མེད་ང་ཚོ་ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར་དང་།
ཁོང་འདས་རྗེས་སུའང་ཕྱི་ནས་མངོན་སུམ་དུ་སོད་ནུས་པ་མ་བྱུང་····
ཡང་ནང་དུ་རང་གིས་རང་ལ་འགྲམ་ལྕག་གཞུ་བའི་མཁས་པ་དཔའ··
བོ་ཅུང་ཤས་བྱུང་བ་མ་རེད་དམ། གལ་ཏེ་ཁོང་ད་ལྟ་བཞུགས་ཡོད་
ན་ལྷུགས་ཀྱི་ཀ་བའི་གསལ་བཤད་གནང་དཀའ་ནའང་། སྲོང་
བཙན་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་བཞུགས་པའི་ཁུངས་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་
བསྟན་དེའི་གསལ་བཤད་གནང་ངེས་ཡིན། དཔེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་
ནས་རྩོམ་པ་པོ་བློ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་རུང་གནོད་ཤུགས····
འདྲ་མིན་གྱི་འོག་ཏུ་འཁྱོག་པོར་སོད་པའམ། རེ་ཞིག་ཙང་མི་སྨྲ་

བར་སྟོད་པ་ལས་འོས་མེད་པ་གསལ་པོར་བསྟན། ཁོང་ལྷ་བུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རེ་དོགས་ཆུང་བའི་མཁས་པ་ལའང་གནོན་ཤུགས་འདི་འདྲ་དང་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་ལོ་ཇོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཏུ་མའི་གོང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གནོན་ཤུགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་ཤོད་མི་དགོས་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བའི་གཙུག་རྒྱན་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་སོགས་མཁས་དབང་རྣམ་པས་ཀྱང་སྲོང་བཙན་འདས་ལོ་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཚང་ལ་བརྟེན་ཡང་། འཁྲུངས་ལོའི་སྐོར་ལོ་རྒྱུས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་གསལ་བར་མ་གསུངས་པ་དེའང་ཁོང་ལྷ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བའི་གཙུག་རྒྱན་ཞིག་གིས་མ་མཁྱེན་པ་ཡོང་མི་སྲིད་ཀྱང་། "ལོ་ནི་བརྒྱད་ཅུར་རྒྱལ་སྲིད་བྱས།" ཞེས་པའི་ར་བ་བཙན་པོ་ལས་བགྲལ་མ་ནུས་པ་ཡིན། བགྲལ་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁོང་གི་གོང་དུ་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་ཚིག་དེ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་པ་དང་། ད་དུང་དེབ་ཐོན་དུ། "འཇིག་རྟེན་སྒྲོལ་མ་ཞེས་གྲགས་དང་།། ལྷ་མོ་གོས་དཀར་མོ་དང་ནི། །དཀར་མོ་ཆེན་མོ་གཞན་ཕན་བརྟོན།།" ཞེས་པའི་རྒྱུད་ཚིག་ཀང་པ་གསུམ་གྱི་དོན་འཆད་སྐབས། "སྒྲོལ་མ་དང་གོས་དཀར་མོ་དང་དཀར་མོ་ཆེན་མོ་ནི་བཙུན་མོ་མཆོག་གསུམ་སྟེ། ཀོང་ཇོ་དང་། བལ་མོ་བཟའ་དང་། འབྲིང་བཟ་

མ་ཐོད་དཀར་རོ།།" ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད་པས་སྐབས་དེར་རྒྱུད་ཆིག་དེའི་དོན་བོད་རྒྱལ་རྣམས་ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པའི་གཏམ་བྲུར་ཙམ་བརྟེན་ཡང་ཁོང་ལ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཉམས་ཉེས་ཤིག་འབྱུང་རྒྱུ་གདོན་མི་ཟ་ཞིང་། དུས་སྐབས་དེར་མ་ཟད་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་བཞི་བཅུ་པའི་ནང་དུ་འང་གོང་སློས་ལྷར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ནས། "རྒྱུད་ཆིག་དེའི་དོན་ནི་ཆེས་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྲིད་ཀྱི། སྐབས་སུ་མ་བབས་པས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ།།" ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་རྟོགས་ཐུབ།

ཡང་སྔ་ཕྱིར་བྱུང་བའི་ཕྱི་མི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་ཚོམ་ཅན་…… འགའ་ཞིག་གིས་ནི་བོད་ལྗོངས་ས་མཐོའི་ཐོག་གནའ་སྔ་མོའི་དུས་མི་ཡི་རིགས་མེད་པར་བོད་རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་ནི་ས་གནས་གཞན་ནས་… དེར་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བཤད་ཡོད་ཀྱང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་ནས་བཟུང་། བོད་ཀྱི་ས་གནས་མང་པོ་ཞིག་གི་ས་འོག་ནས་མིའི་རུས་པ་དང་རྡོ་ཆས་མང་པོ་ཐོན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་1978ལོར་ཆབ་མདོའི་ཁ་རོག་ནས་གནའ་རྫས་སྣ་ཚོགས་དང་ཁང་པའི་རྗིག་རྨང་སོགས་ཀྱང་ཐོན་པས… མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་གོང་ནས་བོད་མི་ནི་བོད་ཀྱི་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་བདེན་དཔང་བྱས་པས། ཡང་མ་དག་པའི་འཁྲུག་བཤད་དེ་

རིམ་བཞིན་བག་ལ་ཞ་བར་གྱུར་པ་མ་ཟད། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་བོད་ཡུལ་དང་བོད་མི་བྱུང་ཚུལ་གྱི་བཞེད་པ་དེ་གསེར་དང་རྒ་ནག་གང་ཡིན་བརྟག་པའི་ཛོ་ཀ་ཤེ་ག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འདང་གྱུར་པ་རེད། སྤྱིར་རྒྱལ་ཁབ་བམ་མི་རིགས་ཤིག་སྔོན་ཐོན་ཡིན་ནམ་རྗེས་ལུས་ཡིན་རྒྱལ་ཁབ་བམ་མི་རིགས་དེའི་ད་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ལྟ་དགོས་པ་ལས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་རིང་ཡོད་པ་ཙམ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་སྐབས་འགར་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པའི་གསར་གཏོད་ཁ་ཤས་རེ་བྱེད་མྱོང་བ་དེས་ད་ལྟའི་ཡར་ཐོན་དང་སྟོབས་ཤུགས་སོགས་ཀྱི་ཚབ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ནི་ཀུན་གྱིས་ཤེས་གསལ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ད་ལྟའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གམ་མི་རིགས་ཤིག་ཡར་ཐོན་ཡིན་མིན་ནི་དེའི་ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་རིག་གནས་དམག་དོན་སོགས་མདོར་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཧྲིལ་པོ་ཡར་རྒྱས་ཡོད་མེད་ལ་ལྟ་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲ་ཡིན་པའི་དབང་གིས། ལོ་ཛ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅེས་ཛེམས་སོ་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ཛ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ལས་མེད་པ་དང་། ཡང་ན་ལོ་ཛ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་གསུམ་གྱི་གོང་སྲིན་པོའི་གླིང་དང་སྲིན་མོའི་གླིང་ཞེས་བཤད་ཡུལ་དེ་ཚོའི་ད་ལྟའི་ཚན་རིག་གི་

བཟོ་ལས་དང་ཞིང་ལས་འབྲོག་ལས་སོགས་ལ་ཡིད་སྨོན་དང་སྤྲོ་སྣང་སྐྱེད་པ་མ་ཟད། ཐ་ན་གོས་རྒྱུན་ཆ་ལུགས་ཚུན་དེ་ཚོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟབ་ན་ཡར་ཐོན་ཡིན་པར་བརྩི་བཞིན་ཡོད་པས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་རིང་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཕན་པར་གྱུར་ཟིན་པ་རེད། དེའི་ཐད་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་ཀྱང་དཔེ་གསལ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སྟར་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བོད་ནི་འཕྲན་རྩ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ། རང་གིས་རང་ལ་བསྟོད་པ་ཙམ་མིན་པར། རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས《ཐང་ཡིག་གསར་མ》ཞེས་པ་ལས། "སྟོད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུང་ཀྲིག་དང་མཚོ་ཀྲིག སོས་སྐྲིག་བཙས་དང་འབྲེལ། སྟོ་བལ་ཡུལ་ལ་ཐུག ནུབ་ཨན་ཞི་སྡེ་བཞི། བྱང་ཀླུ་གུར་སླེབས་ཏེ་རྒྱ་ཁྲིན་ལི་དབར་ཁྲི་ལྷག་ཡོད་པས། གོང་མ་ཧན་དང་ཝེ་རྒྱལ་རབས་སུའང་འདི་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་པོ་ཆེ་སུའང་བྱུང་མ་མྱོང་།"ཞེས་བཤད་པ་ནི་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་མོད། དེ་ནི་སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཙམ་ཡིན་པ་ལས་དེས་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་ཚབ་བྱེད་ཐབས་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ད་ལྟ་རྒྱལ་ཁབ་བམ་མི་རིགས་ཤིག་ཡར་རྒྱས་སམ་རྗེས་ལུས་ཡིན་མིན་ནི....ཚན་རིག་ཡར་རྒྱས་ཡོད་མེད་ལ་ལྟ་བ་རེད།

སྤྱིར་ཚན་རིག་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་སྐྱིད་

སྨྲུན་བྱེད་ཅིག་དང་། རྗེས་ལུས་ཀྱི་གནས་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ཉག་གཅིག་ཡིན་པ་བཤད་མི་དགོས་པ་ཞིག་དང་། ལྷག་པར་ཆན་རིག་ཕྱོག་མར་དར་སྐབས་དེའི་བླ་ན་མེད་པའི་དགེ་མཚན་གྲངས་ལས····འདས་པ་མཐོང་སྣེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཞིག་ཏུ་བརྩི་བ་རེད། ཡིན་ནའང་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་དངོས་མཐའ་དག་ལ་གཅིག་ནས་གཉིས་སུ··བྱེས་པའི་ལྟ་བའི་ཕྱོག་ནས་ལྟ་དགོས་པ་ལྟར་ཆན་རིག་ལའང་ལྟ་བ···དེའི་ཕྱོག་ནས་ལྟ་སྐབས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་བརྗོད་པར་དཀའ····བའི་ཕན་པའི་ཆ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གནོད་པའི་ཆ་ཡང་ཡོད་པ་ད་ལྟ་མངོན་དུ་གྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་པ་འདི···ག་ལགས།།

བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྐོར།

དེ་ལྟར་བོད་ཡུལ་དང་བོད་མི་བྱུང་རྩལ་སྐོར་མདོ•ཙམ་བཤད་··ནས། ད་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་སྐོར་རགས་ཙམ་བཤད་ན། འཛམ་གླིང་གི་མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཕྱོག་མར་མི་རིགས་དེའི་སྐད་བྱུང་བ་དང་། དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་ཡི་གེ་བྱུང་བ་ལྟར་རང་ཅག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་བྱུང་རིམ་ཡང་དེ་ལས་

མ་འདྲེས་པ་ཡིན། དེ་ལས་སྐད་ནི་མི་རིགས་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་རིམ་བཞིན་ཆ་ཚང་དང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡི་གེ་ནི་མི་རིགས་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱི་ཆ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་··· ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། མི་རིགས་སོ་སོའི་ཡི་གེ་བྱུང་བའི་དུས་རིམ་ནི་གཅིག་པ་མིན་པར་ཁ་ཅིག་ལ་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་རིང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐུང་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཡི་གེ་བཟང་ངན་ནི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་རིང་ཐུང་ལ་བལྟས་ནས་རྒྱུན་རིང་བ་རྣམས་བཟང་བ་དང་། ཐུང་བ་རྣམས་མི་བཟང་བར་བརྩི་བ་ཞིག་མིན་པར་ཡི་གེ་དེ་མི་རིགས་དེའི་ཕལ་སྐད་དང་མཐུན་ཆེ་བ་དང་། སློབ་བདེ་བ་དང་ཁྱབ་ཆེ་བ། མིང་ཚིག་གིས་འདང་ཚད་ཆེ་བ། ཚིག་སྦྱོར་གྱིས་དོན་ཏན་ཏིག་བསྟན་ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་ཆེ་ཡི་གེ་དེ···· སྔོན་ཐོན་གྱི་ཡི་གེར་བརྩི་བ་རེད།

རང་ཅག་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་དུས་སྐབས་གང་འདྲ་ཞིག་ནས་བྱུང་བའི་སྐོར་ལ་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། ད་ལྟ་རང་རེས་སྤྱོད་བཞིན་པའི་བོད་ཡིག་ནི་བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོན་མིས་གསར་བཟོ་མཛད་པ་ཡིན་པར་ལོ་རྒྱུས་ཕལ་མོ་ཆེ་ཁ་མཐུན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་《ཐང་ཡིག་གསར་མ》དང་《ཐང་ཡིག་རྙིང་མ》གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་སྲོང་བཙན་གོང་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གླེང་སྐབས།

“སྲིད་སྐྱོང་བ་ལ་ཡི་གེ་ནི་མེད། ཐག་པ་ལ་མདུད་པ་དང་། ཤིང་ལ་རྟགས་བརྡབ་སྟེ་རྩིས་བྱེད” ཅེས་དང་། ཡང་སྲོང་བཙན་སྐབས། “སྲོང་བཙན་གྱིས་ཁྲང་སུན་ཡུའུ་ཅི་བྱ་བ་བརྒྱུད་དེ་གོང་མར་ཡི་གེ་ཕུལ་ཏེ།” “གནམ་གྱི་སྲས་ཁྲིར་བཞུགས་མ་ཐག་ཡིན་པས། ངོ་གཏུ་གློ་བ་རིང་བ་འདྲ་བྱུང་ན། ཁོ་བོས་དམག་དྲངས་ཏེ་གྲོགས་ཏན་བྱས་ཆོག” ཅེས་སྲོང་བཙན་སྐབས་ཡི་གེ་ཡོད་པ་གསལ་པོར་འཁོད་འདུག དེ་བཞིན་དེབ་དཀར་དུའང་ཐོན་མི་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོན་པའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་སུ་ཡིན་དང་། ཀུཏྲའི་ཡི་གེ་ལ་དཔེ་བླངས་ཏེ་བོད་ཡིག་བཟོས་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་ཙམ་གསུངས་འདུག

འདོད་ཚུལ་གཉིས་པ་བོན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྲོང་བཙན་གྱི་གོང་…ནས་བོད་ཡིག་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་བཀོད་ནས་བཤད་འདུག སྲོང་བཙན་གོང་ནས་ཡོད་ནའང་འདྲ། སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་འདྲ། གང་ལྟར་བོད་ཡིག་ནི་བོད་སྐད་གཞིར་བཞག་ནས་བོད་མི་རང་གིས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་གིས་གསོལ་རས་གནང་བའམ་ཡང་ན་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་གི་ཡི་གེ་…བཀུ་འཕྲོག་བྱས་པ་ནི་མིན་པས། བོད་ཡིག་ནམ་བྱུང་དང་སུས་བཟོས་སྐོར་དེ་ཙམ་དོ་གལ་བྱེད་དགོས་དོན་མི་འདུག་སྙམ། བོད་ཡིག་གི་ཕྱི་མོ་བོད་སྐད་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ས་ཁྱོན་ལ་མཚོན་ན་བོད་ཆོལ་ཁ་

གསུམ་ཡིན་ཞིང་། སཱ་ཁྲིན་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་བོད་
སྐད་ཤོད་མཁན་གྱི་མི་གྲངས་ནི་ད་ལྟ་ཧ་ཅང་ཉུང་ངུ་ཞིག་ལས་མེད་··
ཀྱང་ད་ལྟའི་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྲུད་དེ་གནས་ཐུབ་པ་རེད།
མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་སྐད་ཡིག་གཉིས་ནི་མི་རིགས་དེའི་··
སྲོག་རྩ་ཡིན། འདིའི་སྐོར་ལ་དེབ་དཀར་ལས། "དེས་ན་བོད་
ཡིག་གི་སྲོལ་གསར་དུ་ཕྱེ་བ་ནས་བཟུང་། ད་བར་ལོ་ཆིག་སྟོང་
སུམ་བརྒྱ་ཙམ་སོང་ཟིན་མོད་དེའི་བར་ལ་བོད་ཀྱི་བརྡ་དང་ཡིག·····
གཟུགས་གཉིས་ཀ་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ནི་མ་འགྱུར་བས། ད་ལྟ་
ཡང་རྒྱལ་པོའི་དུས་ཀྱི་རྡོ་རིང་སོགས་ལ་བལྟས་ཆོ་ཆིག་དོན་རགས·····
རིམ་ཙམ་རེ་གོ་ཐུབ་པ་ནི། བོད་མི་ཡི་གེ་བྱུང་བ་ཀུན་ལ་ཡོད།
རྒྱ་གར་ན་ལོ་ཆིག་སྟོང་གི་སྔོན་གྱི་ཀུཏྲཱའི་ཡི་གེ་དང་། དེང་སང་
རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་ནས་སྣང་། ལྟག་
པར་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་དུས་ཙམ་ནས་བཟུང་དཔེ་རྣམས་དཔར··
འདེབས་བྱེད་པའི་སྲོལ་དེ་དར་ཁྱབ་ཆེ་བར་གྱུར་ཅིང་། དེང་སང་
ཤིང་དཔར་འབོར་ཆེན་བོད་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་འདི་ཙམ་ས་སྟེང་གཞན··
གང་དུ་ཡང་མེད་པར་གྲགས། དཔར་ལས་བྱེད་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་
དེ་ནས་བཟུང་ཡིག་གཟུགས་དང་དག་ཆ་སོགས་ཀྱང་ཐལ་ཆེར་སྲོལ··
ལུགས་གཅིག་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འགྱུར་བར་གནས་པ་ཙམ་བྱུང་།

དེས་ན་ད་དུང་ཡང་རང་རེ་རྣམས་ཇི་སྲིད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་ཆོས་སྐད་ལ་ཆ་འཛོག་བྱེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་བོད་ཡུལ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་རིགས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ཞིང་། དཔེར་ན་ཆོས་སྐད་དུ་བྲིས་པའི་གླེགས་བམ་ཞིག་མངའ་རིས་ནས་ཨ་མདོའི་བར་དུ་ཁྱེར་ཡང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀློགས་ཤིང་གོ་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་མིན་དེང་སང་མཐའ་མི་འགའ་ཞིག་གིས། དབུས་ཀྱི་ཕལ་སྐད། ལྷ་དྭགས་ཀྱི་ཕལ་སྐད་སོགས་སྣང་བར་གང་དྲན་གྱི་སྐད་མཛོད་གླེགས་བམ་སྐྲིབ་པ་འདི་རིགས། བརྒྱ་ལ་དར་སྲོལ་ཆེ་རུ་སོང་ན། ཡུལ་སོ་སོའི་ཕལ་སྐད་མི་འདྲ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་སྤྱི་ཡང་དུམ་བུར་ཆད་དེ། ནམ་ཞིག་ན་ཡུལ་སོ་སོའི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ཕན་ཚུན་བརྡ་མི་འཕྲོད་པ་ཞིག་ཆགས་ངེས། སྐད་ཡིག་སོ་སོར་གྱེས་པས་བསམ་འཁྱེར་དང་སྤྱོད་ལམ་སོགས་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་སོང་སྟེ་མཐར་བོད་ཀྱི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁམས་རྩ་བ་ཉིད་ནས་ཤིལ་བུར་འཐོར་བའི་རྐྱེན་དུ་འགྲོ་བ་ལགས། གལ་ཏེ་ཕལ་སྐད་གསར་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་བོད་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་དར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འང་། རང་ཅག་གི་ཆོས་སྐད་དུ་བྲིས་པའི་མདོ་རྒྱུད་རིག་གནས་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་འདི་ཀུན་རིམ་གྱིས་སུས་ཀྱང་མི་གོ་བའི་གླེགས་བམ་གྱི་ཕུང་པོ་ཙམ་དུ་འགྲོ་ངེས་པས། སྲོལ་ངན་འདི་འདྲའི་ཕྱོགས་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བག་

ཟློན་དགོས་པ་ལགས། ཞེས་རང་ཅག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་དང་། ཉེན་ཁའི་གནས་ལ་བག་ཟློན་བྱེད་དགོས་པའི་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་མ་འོངས་མངོན་གཟིགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་རང་ཅག་བོད་མི་ཀུན་དང་། ལྷག་པར་མིག་རྒྱང་རིང་ཞིང་བློ་སེམས་ལྡན་ལ། རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པའི་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་བཟང་པོ་དེ་···ཉིད་སྲོག་གི་སྙིང་པོར་འཛིན་པར་འཚལ། མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་རང་གི་ཕ་ཡུལ་དང་། རང་གི་སྐད་ཡིག་སོགས་ལ་དགའ་ཞེན་མི་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་···གྱིས་ཀྱང་རང་རིགས་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་ཐུགས་བརྩེ་ལྡན་པའི་བསླབ་···བྱ་ཡིན་པས། ཕོང་ལ་དགའ་ཞེན་ཡོད་མེད་ལ་མི་ལྟོས་པར་གང་ཟག་ལ་མི་རྟེན་ཆོས་ལ་རྟེན་ཞེས་པའི་སྙིང་དོན་བཟུང་སྟེ་བོད་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་བརྗེད་མི་རུང་སྙམ། ཡང་སྐབས་འདིར་རྟོགས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ནང་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པའི་ལེགས་པའི་ཆ་དང་། རྩ་མེད་དང་ལེགས་བཅོས་གཏོང་དགོས་པའི་མི་ལེགས་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་···ཅིང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་སྔ་མའི་གྲས་ཡིན་གྱི་ཕྱི་མའི་གྲས་མིན་པར་ཤེས་དགོས། རང་ཅག་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཕྱི་མའི་གྲས···

ཀྱང་ཏ་ཙང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་སོད། འདིར་སྐབས་སུ་མ་བབས་པས་མི་སྤྲོ་ལ། འདིར་སྐབས་སུ་བབས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་སྐོར་ཡིན། འདིའི་ཐད་ལའང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོག་རྩ་ཡིན་པས། རྒྱུན་འཁྱོང་བྱེད་དགོས་པར་ཐག་ཆོད་པ་དང་། མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྔོན་ཐོན་གྱི་སྐད་ཡིག་གི་ལེགས་པའི་ཆ་ལེན་རྒྱུ་དང་། མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་གི་ཞན་པའི་ཆ་གང་ཡོད་ཁྱད་གསོད་དང་རིམ་བཞིན་ལེགས་བཅོས་བཏང་སྟེ་ལེགས་ཕྱོག་ལེགས་བརྩེགས་བྱེད་དགོས་པ་ལས། "ངའི་ཨ་མའི་ཕོར་པ་གཙང་མ་ཡིན" ཞེས་པའི་དཔེར་མ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་པ་མ་ཟད། བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་ཚོས་བརྩོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་བོད་ཡིག་སློབ་དགོས་པ་མ་ཟད། མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་མཐར་ཕྱིན་པ་སློབ་དགོས་ངེས་ཡིན། དེའང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་པའི་དགོས་པ་ནི་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་གཏོང་བ་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་བའམ་ཡང་ན་ཉམས་དམས་སུ་གཏོང་བའི་རྐྱེན་དུ་འགྲོ་མི་རུང་བ་ནི་རྩ་བའི་རྩ་དོན་ཡིན་པས'''' ཐུགས་ལ་ངེས་གསལ་ཆེ། སྔར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོག་ཏུའང་རྒྱ་དཀར་ནག་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གི་སྐད་ཡིག་སྣེ་སེལ་ཙམ་མིན་པར'' ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་དང་མཐར་ཕྱིན་པ་བསླབས་ཏེ་མཁྱེན་པའི་བོད་ཀྱི''''

ལོ་རྣ་བ་རྒྱ་སྐར་གྱི་ཕྲེང་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ཆོས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་བཏང་བ་བཞིན། ད་ལྟ་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ཚོས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ལག་རྗེས་ཤིག་འཛུག་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐབས་འགར་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་རྒྱུར་དོགས་འདྲོག་སྣ་ཚོགས་དང་། བཀག་འགོག་ཀྱང་བྱེད་སྲུང་བ་རེད། མི་དེ་ཚའི་སྐབས་དེའི་དམིགས་ཡུལ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནོད་དཀའ་ནའང་སློན་ཐོན་གྱི་སྐད་ཡིག···མང་པོ་ཞིག་བོད་མི་ཚོས་མ་ཤེས་པའི་གྲོང་གྲུབ་ཚབས་ཆེན་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པའང་ཤེས་དགོས། ཇི་སྲིད་བར་སྒྲོ་བརྒྱབ་སྤྱི་སྤྲོད་པ་ནི་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་རྒྱ་ཆེད་དུ་བཀག་པ···ཞིག་ཡིན།

བོད་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྤྱི་སྐད་སྐོར།

དེ་ལྟར་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོག་རྩ་སྐད་ཡིག་གི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་མདོ་ཙམ་བཤད་ནས་ད་ནི་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་སྦྱིར···གཅིག་གྱུར་ཡིན་པ་དང་། ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལས། དང་པོ་གཅིག་གྱུར་གྱི་རང་བཞིན་ནི། ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་ཁྱོན་

ཆེན་པོ་དེ་ལྷ་སྦུའི་སྙིང་དུ་བོད་མི་རྣམས་ཁ་འཐོར་དུ་གནས་པ་དང་།
སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་དུས་ས་གནས་དེ་ཚོར་དེང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་····
རིགས་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་དང་། གནམ་གྲུ་སོགས་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་མེད་པར་
ཀྱང་པས་འགྲོ་བའམ། རྟ་དྲིལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་དགོས་
པས་སྐྱེལ་ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་བོད་མི་ཕལ་མོ་ཆེ་མཉམ་འཛོམས་
ཡོང་རྒྱུ་དཀའ་ནའང་ས་གནས་སོ་སོའི་ཡུལ་སྐད་མི་འདྲ་བ་ཕྲན་བུ་··
ཡོད་པ་ལས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ནི་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན། བོད་ཀྱི་
སྤྱི་སྐད་ཅེས་པ་གང་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཤེ་ན། གོང་དུ་དེབ་དཀར་
གྱི་ལུང་དྲངས་པ་བཞིན་བོད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཞིག་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གང་དུ་
ཁྱེར་ཡང་བོད་ཡིག་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཀློག་ཐུབ་ལ་དོན་ཡང་··
གོ་བ་མ་ཟད། བོད་ཡིག་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་རུང་དེའི་རྣ་བར་
ཤེས་མཁན་གྱིས་བཀླགས་ན་དེས་དོན་གོ་ཐུབ་པ་ཡིན། དེས་ན་བོད་
ཀྱི་སྤྱི་སྐད་དངོས་ནི་བོད་ཡིག་ཡིན་པས་བོད་སྐད་དང་བོད་ཡིག······
གཉིས་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་ཅིང་། ཐོག་མར་བོད་ཡིག་བཟོ་སྐབས་
བོད་སྐད་གཞིར་བཞག་ནས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་བོད་ཡིག་གི་ཕྱི··
མོ་བོད་སྐད་ཡིན་ཡང་། བོད་ཡིག་ལེགས་པར་བཟོས་ཤིང་དེས་བོད་
སྐད་ཀྱི་ཚབ་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྗེས་བོད་ཡིག་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་དུ་གྱུར་
ཅིང་བོད་སྐད་ཚད་མ་ཞིག་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྲངས་གཏུགས་སའང་བོད་··

ཡིག་ཡིན། དེ་ནི་བོད་རིགས་ཙམ་མ་ཟད་མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རྒྱང་སྐད་ཡིག་གི་སྤྱི་འགྲོས་དེ་ལས་མ་འདས། ཚོལ་ཁ་གསུམ་ནང་ནས་ས་གནས་ཆེས་ཉུང་ཤས་ཕུད་དེ་བྱིངས་ཀྱི་བོད་མི་རྣམས་····ཕན་ཚུན་སྐད་ཆ་བཤད་སྐབས་ཀྱང་ས་གནས་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བར་སྐད་སྒྱུར་འཚོལ་མི་དགོས་པ་ཡིན། མི་རིགས་གཞན་འགའ་ཞིག་གི་ཁྲོད་དུ་མི་རིགས་གཅིག་པ་དང་ཡི་གེ····གཅིག་ཡིན་ནའང་ས་གནས་ཀྱི་སྐད་མི་འདྲ་བས་སྐད་སྒྱུར་འཚོལ····དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཡོད་པ་རེད།

དེ་མིན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཞིག་ནི་ཚིག་སྦྱོར་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་མིང་ཞིག་གི་མཐར་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་མིང་སྦྱར་བ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས། མི་རིགས་གཞན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཚིག་སྦྱོར་ལྟར། ཆེན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་མི་བརྗོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ལས་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་མིང་མཐར་སྦྱོར་བ། ཤིང་གཅོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལས། གཅོད་ཤིང་ཞེས་མི་བརྗོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གྲངས་ཚིག་ཀྱང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་མིང་མཐར་འཇུག་པ། རྟ་གཅིག་བརྗོད་པ་ལས། གཅིག་རྟ་མི་བརྗོད་པ་དང་། ཡང་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་བའི་ཚིག་མཐར་གྲངས་ཚིག་འཇུག་པ། རྟ་དཀར་པོ་གཅིག་བརྗོད་པ་ལས། གཅིག་

དཀར་པོ་ཧ་སོགས་མི་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཚལ་ཁ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་སྐད་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་མ་ཟད། གོང་དུ་ཟུར་ཙམ་བསྟན་པ་བཞིན་བོད་ཡུལ་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་ས་ཁུལ་རེ་ཟུང་དང་། དེ་མིན་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་རེ་ཟུང་ཙམ་གྱི་བོད་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་དང་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ཤོད་མཁན་པར་གོ་བརྡ་མི་འཕྲོད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཚིག་སྦྱོར་གྱི་འགྲོས་ནི་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པས་ས་ཁུལ་དེ་ཚོའི་སྐད་ཀྱང་བོད་སྐད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་མི་དགོས། རྒྱལ་མོ་རོང་གི་མི་ཚོས་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་གི་རིང་སྤྱོད་པའི་ཡི་གེ་ནི་བོད་ཡིག་ཡིན་པ་ཙམ་མ་ཟད། རྒྱལ་མོ་རོང་གི་མིས་བོད་ཡིག་ཀློག་སྐབས་སྔོན་འཇུག་དང་རྗེས་འཇུག ཡང་འཇུག མགོ་གསུམ། འདོགས་བཞི་སོགས་སྒྲ་དག་པར་ཀློག་པའི་ཚད་དེ་བོད་མི་གཞན་གྱིས་ཡོང་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་ཡིག་ཀློག་གི་སྒྲ་དག་པའི་ཚད་ལ་འབྲི་གུང་སྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་སྐབས་འབྲི་གུང་པ་དང་། ཡུལ་རྒྱལ་མོ་རོང་པ་བཞག་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་མོ་རོང་གི་ཡུལ་སྐད་ཀྱང་ཆེས་སྔ་དུས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་བརྡ་རྙིང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པ་གསུར་གནས་མཁས་པ་དག་གིས་བརྟགས་ན་རྟོགས་པ་བདེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱང་སྲོང་བཙན་གོང་གི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བོན་

ཆོས་དར་ཆེ་བ་དང་། བོན་དགོན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་དུས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་བ་གོར་བཻ་རོ་ཙ་ན་རྒྱལ་མོ་ཚ་བའི་རོང་དུ་སྤྱུགས་ཏེ་པེ་རོ་རྒྱལ་རོང་དུ་ཕེབས་དུས་རྒྱལ་རོང་ས་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མདོ་བཞེར་ནག་པོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་ས་ནི་གཟི་འགག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་རྒྱལ་རོང་དུ་ཕེབས་རྗེས་ཚ་རོང་དུང་རིའི་གནས་སུ་བྱོན་ནས་ཟླ་གསུམ་འཚམས་ལ་བཞུགས་ཞེས་པེ་རོའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ། ཚ་རོང་དུང་རི་ཞེས་པ་ནི་ད་ལྟ་ཤར་དུང་རི་དཀར་པོ་ཟེར་བ་ཡིན་སྙམ། ད་དུང་རྒྱལ་རོང་ཡུལ་དུ། རབ་བྱུང་བཞུགས་ཡུལ་གྱི་དགོན་པ་ཕུག་བཏབ་ནས་དེ་ལ་ནོར་བུའི་གླིང་ཞེས་མཚན་གསོལ། སྒྲགས་པ་བཞུགས་གནས་ཀྱི་དགོན་པ་བཞེངས་ཏེ་དེ་ལ་ཁྲོ་ཆུ་བདུད་འདུལ་གླིང་ཞེས་མཚན་གསོལ། དུས་ད་ལྟའང་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་ས་གནས་ཀུན་ཏུ་པེ་རོའི་སྒྲུབ་ཕུག་སོགས་མཇལ་དུ་ཡོད། དུས་དེ་ཙམ་ནས་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་དགོན་པ་དར་འགོ་ཚུགས། དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་ཆོས་ལུགས་དང་དགོན་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། ལེགས་པར་བསམས་ན་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་པེ་རོ་རྒྱང་ཕུད་གཏོང་ཡུལ་དེ་རང་གི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་མཐའ་འཁོབ་ཅིག་ཏུ་ཡིན་པ་ལས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཞིག་གི་ནང་དུ་གཏོང་སྲོལ་མེད་པ་ནི་ང་ཚོའི་རིང་ལའང་རྒྱལ་དབང་

སྐུ་འཕྲིན་བཅུ་གསུམ་པ་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས་སྐབས་དེའི་སྡེ་པ་་་་
གཞུང་གིས་སྤྱན་གསལ་ཀུན་འཕེལ་དང་། ལྷུང་ཅན་བསོད་ནམས་
རྒྱལ་པོ་གཉིས་རྒྱང་འཕུད་གཏོང་ཡུལ་བོད་ཀྱི་ཀོང་པོའི་ཡུལ་ཡིན་་་་་
ཡང་རྗེས་སུ་ཁོང་གཉིས་ལ་གཞན་གྱིས་རོགས་སྐྱོར་འོག་ཕྱོག་ཏུ་རྒྱ་་་་
གར་དུ་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རེད། རྒྱལ་ཁོངས་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ལ་བྲོས་བྱོལ་ལམ་སྐྱབས་བཅོལ་ཟེར་བ་དང་། རང་ཁོངས་སུ་
ཕུད་པ་ལ་རྒྱང་ཕུད་དང་སྤྱུགས་པ་ཟེར་བ་འདིས་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་་་་
རྒྱལ་མོ་རོང་འདི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རྟོགས་ཐུབ། འདིའི་སྐོར་ལ་
རྒྱལ་མོ་རོང་གི་བོད་རིགས་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་དང་། ས་གནས་
གཞན་གྱི་མཁས་དབང་འགས་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྐད་ཡིག་
གི་སྐོར་ལ་གཟུར་གནས་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་འགའ་མཐོང་བའི་ནང་དུ་འང་
ཞིབ་ཕྲ་བཀོད་གནང་འདུག

རྒྱལ་རོང་བ་བོད་རིགས་ཡིན་པའི་སྐོར།

འདིར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་སོད་་་་་
སྐབས་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དམིགས་བཀར་གྱིས་སོད་དགོས་དོན་་་
གང་ཡིན་སྙམ་ན། སྤྱིར་སྐད་ཡིག་དང་ཆོས་ལུགས་གང་འདྲ་ཞིག

ཡིན་རུང་མི་རིགས་ཤིག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྐད་ཡིག་དང་ཆོས་ལུགས་
མེད་པས་དེས་ཀྱང་རྒྱལ་རོང་གི་བོད་རིགས་སྐོར་གོ་དོན་འོས་པ་དང་།
ལྷག་པར་དུ་ལོ་ངོ་བརྒྱ་སྟོང་རིང་གི་ནང་གང་དུ་འང་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་
མི་རྣམས་བོད་རིགས་ཡིན་མིན་སྐོར་ལབ་གླེང་ཙམ་བྱུང་སྲིད་མེད་ཀྱང་།
བར་སྐབས་ཤིག་ནས་དགོས་པ་དང་དགོངས་གཞི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་
མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་མཁས་མིང་འཛིན་པ་རེ་ཟུང་གིས་རྒྱལ་རོང་བ་རྣམས་
ཏ་ལམ་བོད་རིགས་མིན་པར་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་གྱི་གླེང་
སྒྲོགས་བྱུང་བ་རེད། གོ་ཐོས་སུ་མཁས་པ་དེ་ཚོས་རྒྱལ་རོང་གི་ཡུལ་
སྐད་དང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་གཏན་ནས་མི་མཐུན་དའང་རྒྱལ་རོང་
གི་ཡུལ་སྐད་དང་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་གཉིས་མི་འདྲ་བ་ཙམ་གོ་ཐོས་བྱུང་
བ་དེ་རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས་བཤད་པ་ལས་རྒྱུ་མཚན་གཞན་…
གང་ཡང་བཤད་རྒྱུ་བྱུང་མི་འདུག སྐད་བརྡ་མ་འཕྲོད་པ་ཙམ་གྱིས་
མི་རིགས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་དགོས་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་མི་རིགས་
དང་ཡི་གེ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ནང་དུ་ཕན་ཚུན་སྐད་སྒྲུར་མེད་ཚེ་བརྡ་
མི་འཕྲོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཀུན་གཞི་ནས་མི་རིགས་ཐ་
དད་དུ་བརྩི་དགོས་པས་ཏ་ཙང་མ་ཐལ་ལམ། བོད་རིགས་ཀྱི་ཆ་
རྒྱུས་ཡོད་པའི་མི་སུ་འདྲ་ཞིག་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་སླེབས་ན་དེ་གའི་མི་…
དམངས་ཚོའི་བཟའ་ཆས་གཙོ་བོ་མར་དང་། རྩམ་པ། ནོར་

ལུག་གི་ཤ་དང་། བཏུང་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཇ་དང་། ནས་ཆང་སོགས་ཡིན་པ་དང་། ཞྭ་གོས་ལྷམ་གསུམ་སོགས་གྱོན་ཆའི་རིགས་དང་། གཡུ་བྱི་རུ་སྤོས་ཤེལ་གསེར་དངུལ་སོགས་ཀྱི་ལུས་རྒྱན་དང་། དུས་ཆེན་གྱི་སྐབས་ཕོ་མོ་རྒན་གཞོན་མེད་པར་གཟབ་སྤྲོས་དང་བཅས་མཉམ་དུ་འཛོམས་ཤིང་ཐང་དཀྱིལ་དུ་ནས་ཆང་ཟླ་མ་མང་པོའི་ཁར་ཁ་བཏགས་ཀྱིས་དཀྲིས་ཤིང་། ནང་དུ་སོག་མ་ཁ་ཤས་བཙུག་ཅིང་ཆང་མཆོད་ཀྱི་བཤད་པ་མཁས་པའི་མི་ཞིག་གིས་དང་པོ་ཆང་མཆོད་ཀྱི་བཤད་པ་ཀླུབ་མཆམས་བོད་རིགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་གང་སར་དར་ཁྱབ་ཆེ་ཞིང་གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་སྐོར་བྲོ་ཞེས་པ་ཕོ་མོ་མང་པོ་ལག་སྦྲེལ་གྱིས་བྲོ་འཁྲབ་པའི་ཞོར་ལ་ནས་ཆང་སྐོར་འཐུང་བྱེད་བཞིན་རྒྱུན་རིང་བྲོ་འཁྲབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ནི་བོན་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་དང་། དེ་མིན་ས་དགེ་རྙིང་གསུམ་དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་དུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། མི་སེར་ཀུན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་འང་རྟེན་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཕྱག་སྐོར་བྱེད་པ་མཆོད་མེ་སོགས་འབུལ་བ། མི་ཤི་རྗེས་སུ་འང་དེའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྒྲི་དང་། རང་གི་འགྱུར་པར་དཔགས་ཏེ་ཇོ་དར་ཏ་ཅང་མང་པོ་སྤར་ཏེ་རི་ཀླུང་ཀུན་ཏུ་འཛུགས་པ་སོགས་……མདོར་ན་ཆོས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་སྒོ་མཐའ་དག་བོད་རིགས་འབྲེལ་…

མེད་ཡིན་པ་ཙམ་མ་ཟད། མིའི་མིང་དང་གོས་རྒྱན་དང་བྱེད་སྒོ་འགའ་ཞིག་ནི་སྤར་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གོང་བོད་ལ་བོན་ཆོས་དར་བའི་སྐབས་མ་གཏོགས་ད་ཆ་བོད་རིགས་ཀྱི་ས་གནས་གཞན་དུ་ནུབ་སྟེ་མཐོང་དཀོན་པའི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་མི་རྣམས་ཀྱི་པགས་པའི་མདོག་དང་། གདོང་རྡུས་ཀྱི་དབྱིབས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕྱོག་ནས་བོད་རིགས་འཕྲུལ་མེད་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་མི་དགོས་པ་ཡིན་ཡང་ཞིབ་འཇུག་མཁན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དགོས་པ་དང་དགོངས་གཞི་ཁྱད་པར་བ་རེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཐབས་ལམ་སྣ་……ཚོགས་ཀྱིས་བསྙོན་དུ་མེད་པའི་བོད་རིགས་རྒྱལ་རོང་པ་རྣམས་སྐད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཙམ་ལ་བརྟེན་བོད་རིགས་བྱིངས་ལས་ཁ་བྲལ་བཏང་སྟེ་ཕྱི་ཚུལ་དུ་མི་རིགས་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་གི་མིང་དཛོས་སུ་འདོགས་རྩིས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་ཕྱི་ཚུལ་ཙམ་དང་གནས་སྐབས་ཙམ་ལས་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་མི་དམངས་ཚུད་པའི་བོད་མི་ཕལ་མོ་ཆེའི་བློ་ལ་མི་འཐད་ངེས་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་ནམ་ཡང་ཁས་ལེན་ཐབས་བྲལ་བ་ཡིན།

དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་རང་བཞིན་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ལགས།

བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས།

གཉིས་པ་ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་ཐོག་མར་བོད་ཡིག་གི་དབྱངས་གསལ་རྣམས་རྐྱང་སློག་སྐབས་ཡུལ་ལུང་སོ་སོའི་སློག་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ལྷ་ས་ཁུལ་གྱིས་མཚོན་པའི་དབུས་ཁུལ་དུ། ཨི། ཨུ། ཨེ། ཨོ་བཞིའི་སྒྲ་གདངས་མི་འདྲ་ནའང་། མདོ་ཁམས་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་མང་པོ་ཞིག་ཏུ། ཨེ་དང་། ཨོ་གཉིས་དབུས་ཁུལ་གྱི་སློག་སྟངས་དང་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། ཨི་དང་། ཨུ་གཉིས་སློག་སྟངས་དབུས་ཁུལ་དང་མི་འདྲ་བར་སྒྲ་གདངས་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་མི་ཡོང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་མདོ་ཁམས་ཁུལ་གྱི་མིས་ཡི་གེ་འབྲི་སློག་སྦྱང་ཅིང་དག་ཆ་མི་ཤེས་པ་དག་གིས་ཞབས་ཀྱུ་དང་གི་གུ་ནོར་བ་མང་པོ་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་དཔེར་ན། རིན་པོ་ཆེ་གཡུ་ལ། དབྱི་འབྲི་བ་དང་། གྲངས་ཀ་བཅུ་དྲུག་ལ། བཅི་དྲིག་འབྲི་བ་དང་། ཨ་ཁུ་ལ་ཨ་ཁི་འབྲི་བ་དང་། གྲངས་ཉི་ཤུ་ལ། ཉུ་ཤི་འབྲི་བ་དང་། བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ། བསྒྲིབ་པ་འབྲི་བ་སོགས་རྟག་ཏུ་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་ནི་དོན་དུ། ཨི་དང་ཨུའི་སྒྲ་ལ་ཁྱད་མེད་པར་སློག་པ་དེས་ལན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཐད་ལ་དབུས་ཁུལ་གྱི་སློག་

སྟངས་བཟང་བ་ཡིན། ཡང་དབུས་ཁུལ་དུ་ཀ་དང་ག ཏ་དང་ད།
པ་དང་བ། ཞ་དང་ཤ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་ཐ་དད་དུ་ཐོག་ཀྱང་།
མདོ་ཁམས་ཁུལ་དུ། ཀ་དང་གའི་སྒྲ། ཏ་དང་དའི་སྒྲ། འ་དང་
ཨའི་སྒྲ་ལ་ཁྱད་མི་ཐོན་པ་ཡིན། དེའི་དབང་གིས་ས་ཁུལ་འགའ་ཞིག་
ཏུ་ཀ་ཁ་ཕྱིས་དང་། ག་ཁ་བཙུམས་ཞེས་དབྱེ་བ་དང་། འགའ་ཞིག་
གིས། ཀ་བཟེད་དང་ག་ཟླུམ། ད་རྒྱང་དང་ཏ་སྒྲུར། ཨ་ཆེན་དང་
འ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་ཏེ་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས་བྱུང་། དེའང་
དབུས་ཁུལ་གྱི་ཐོག་སྟངས་བཟང་བ་ཡིན། སྡེ་པ་བཞི་པ། པ་ཕ་
བ་མ་བཞི་ཐོག་དུས་དབུས་ཁུལ་དུ་ཐོག་མར་མཆུ་བཙུམས་པ་ཕྱི་མ་
ཐག་ཏུ་སྒྲ་ཐོན་དགོས་པར་ཁྱད་མེད། མདོ་ཁམས་ཁུལ་དུ་པ་དང་
ཕ་མ་གསུམ་ཐོག་སྟངས་དབུས་ཁུལ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཡང་།
བ་ཐོག་སྐབས་མཆུ་དངོས་སུ་མི་བཙུམ་པར་ཡས་སོ་དང་མས་མཆུ་
གཉིས་སྦྱར་ཏེ་དེའི་བར་ནས་སྒྲ་ཐོན་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་
དབང་གིས་མདོ་ཁམས་ཁུལ་གྱི་མིས་རྒྱ་ཡིག་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་ཡིག་
སྦྱོང་སྐབས། ཝ་ཝི་ཝུང་ཝོས་ཀྱི་སྒྲ་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་ཐོན་ཐུབ་
ཀྱང་དབུས་ཁུལ་དུ་ཝ་ཡི་སྒྲ་ཐོན་ཁག་ཙམ་ཡོད་པས། ཝ་རན་སི་
ལ་ཕ་རན་སི། ཝང་ཅི་ལ་ཕང་ཅི་སོགས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྤྱིར་
བཏང་བྱས་ན་དབུས་ཁུལ་དང་ཁམས་ཁུལ་དུ་པ་དང་། ཨ་མདོའི་

ཕྱོགས་སུ་བ་ཡིག་སྤྱོད་མང་བ་ཡིན། ཨ་མདོ་ཕྱོགས་སུ་བ་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་མང་དྲགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་དཔེར་ན། པདྨ་ལ་བདྨ་དང་། པཎ་ཆེན་ལ་བཎ་ཆེན། པད་མེ་ལ་བད་མེ། པད་མ་འབྱུང་གནས་ལ་བད་མ་འབྱུང་གནས་ཞེས་པའི་སྒྲ་སོགས་ཐོན་ཡང་འབྲི་དུས་མི་ནོར་མོད། ཀློག་དུས་ཕལ་ཆེར་པ་ཡིག་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་མིན་ཞ་དང་ཤའི་སྒྲ་དབུས་ཁུལ་གྱི་ཀློག་སྟངས་གསལ་ཙམ་དང་། མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་གནས་འགའ་ཞིག་གི་སྒྲ་དེ་ཙམ་གསལ་པོ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

དེ་ཡན་ཆད་ཀློག་གི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། སྦྱོར་ཀློག་གི་སྐབས། དཀར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྦྱོར་ཀློག་བྱེད་སྐབས་དབུས་ཕྱོགས་སུ། ད་འོག་ཀ་ར་དཀར་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ། ད་ཀ་ར་བཞག་དཀར་ཞེས་བརྗོད། དེའི་ཁྱད་པར་ནི་དབུས་ཁུལ་དུ་སྔོན་འཇུག་ད་ཡི་འོག་ཏུ་ཀ་དང་ར་གནས་པར་དཀར་ཞེས་དང་། མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་སྔོན་འཇུག་ད་དང་མིང་གཞི་ཀ་ཡི་མཐར་རྗེས་འཇུག་ར་ཡིག་བཞག་པར་དཀར་ཞེས་ཀློག་དགོས་་་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་ནི་དབུས་ཁུལ་གྱི་འོག་དང་། མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ཅེས་པའི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཡིན། ཀློག་སྟངས་

དེ་གཉིས་ནི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཙམ་ལས་བཟང་ཞན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད། འོག་ཅེས་པ་དང་། བཞག་ཅེས་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པར། ད་ཀ་ར་དཀར་ཞེས་བརྗོད་ན་སྟབས་བདེ་སྙམ། ཡང་སྔོན་འཇུག་མེད་པར་སྦྱོར་ཀློག་སྐབས་དབུས་ཁུལ་དུ། ལ་ག ལག་དང་ལ་ག་ས་ལགས་སོགས་བརྗོད་པ་དང་། མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ། ལ་ག་བཞག་ལག་དང་། ལ་ག་ས་བཞག་ལགས་སོགས་ཀློག་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐབས····དབུས་ཁུལ་གྱི་ཀློག་སྟངས་སྟབས་བདེ་ཙམ་ཡིན།

གོང་དུ་ཟུར་ཙམ་བཤད་པ་ལྟར་དབྱངས་བཞིའི་སྒྲ་གདངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་བཞིན་དབྱངས་བཞི་གང་རུང་སྦྱར་ཏེ་སྦྱོར་ཀློག་གི་སྐབས་སུ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་གསལ་ཙམ་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཞིང་དང་ཞང་། ལགས་དང་ལེགས། བཞི་དང་བཞུ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་གཏན་ནས་མི་འདྲ་ནའང་། མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་གནས་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་དེ་ཚོའི་སྒྲ་གདངས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལྟར་ཡིན། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒྱ་ཡིག“州”ཞེས་པ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་བོད་སྐད་དུ་“ཁུལ”ཞེས་བསྒྱུར་བ་དང་། ཨ་མདོ་ཕྱོགས་སུ་སྒྲ་བསྒྱུར་བྱས་པར། ཀྲིག་ཅེས་བྲིས་པ་དང་། དབུས་ཕྱོགས་ནས་གལ་ཏེ་སྒྲ་སྒྱུར་བྱེད་ཚེ་ཀྲུའུ་ཞེས་པར་འབྲི་ངེས་ཡིན། ཀྲིག་དང་ཀྲུའུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་ནི་གཏན་ནས་མི་འདྲ་ཡང་། གལ་ཏེ་ཨི་དང་ཨུའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་

འཕྲེད་མ་ཐུབ་ཚེ་གང་བྲིས་ཀྱང་འཁྲིག་པའི་སྣང་བ་འཆར་བ་ཡིན། དེས་ན་དབྱངས་བཞི་ཀྱང་པའི་སྒྲ་གདངས་དང་། དེ་དག་གསལ་བྱེད་ལ་སྦྱར་བའི་སྦྱོར་སྒྲིག་གི་སྒྲ་གདངས་བཅས་ནི་དབུས་ཁུལ་གྱི····སྒྲིག་སྟངས་བཟང་བ་ཡིན།

ཡང་སྔོན་རྗེས་མིང་གསུམ་སྦྱར་ཏེ་སྒྲིག་པ་དཔེར་ན། མཚོ་དང་ཚོ། མགོ་དང་འགོ། བཅད་དང་ཅད་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་ཐ་དད་དུ་ཐོན་དགོས་པ་ཞིག་ངེས་པར་ཡིན་ཡང་དབུས་སྐད་དུ་སྒྲ·····གདངས་གཅིག་ལས་མི་ཡོང་བ་ཡིན། དེ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུའི་སྡེ་པ་བཞི་པ་རྐྱང་སྒྲིག་སྐབས་དབུས་ཁུལ་དུ···མཐུ་བཙུམས་ནས་སྒྲིག་ཀྱང་། དེ་རྣམས་སྔོན་འཇུག་ཏུ་འགྲོ་སྐབས་དབུས་ཁུལ་ནས་མཐུ་བཙུམས་ཏེ་སྒྲིག་མི་ཐུབ་པའི་ཞན་ཆ་ཡོད་པ···དཔེར་ན། མགོ་དང་ འགོ གོ བགོ་སོགས་ལ་ཁྱད་མེད་པར་སྒྲིག་པ་དང་། ཡང་དབུས་ཁུལ་དུ་མགོ་ཅན་སྒྲ་སྦྱོར་ལ་ཡང་། ས་མགོ་དང་། ར་མགོ ལ་མགོ་བཅས་ལའང་ཁྱད་མེད་པར་སྒྲིག་པའི་ཞན་ཆ་ཡོད། ད་དུང་དབུས་ཁུལ་དུ་རྗེས་འཇུག་ད་དང་། ས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་གཅིག་ལས་ཐོན་མི་ཐུབ་པས་དེ་གཉིས་ཕན····ཚུན་ནོར་བའང་ཅུང་མང་བ་ཡིན། དཔེར་ན། ས་བཅད་ལ་ས་བཅས་ཞེས་འབྲི་བ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། ཡང་ལྷ་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕལ་

སྐད་ལ་ར་འདོགས་ཀྱི་སྒྲ་འགའ་ཞིག་མེད་པ་ཡིན། དེའང་ར་འདོགས་
ཡོད་ཚད་མེད་པ་མིན་ཞིང་། སྔོ་པ་བཞི་པའི་པ་དང་། ཕ་དང་།
བ་བཅས་ཀྱི་ར་འདོགས་འགའ་ཞིག་མེད་པ་དཔེར་ན། སྤྲ་དང་
སྤྲིལ་ལ། སྤ་དང་སྤྲེའུ་ཟེར་བ་དང་། སྤྲང་བོ་ལ། སྤང་པོ་དང་།
སྤྲིལ་ལད་ལ། སྤིལ་ལད་དང་། ཞོ་ཚོ་སོགས་ཀྱི་སྤྲིས་མ་ལ། སྤིས་
མ་དང་། དཔྲལ་སྒོ་ལ། དཔལ་སྒོ་དང་། སྤྲུར་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིན་
ལ། སྤིན་ཞེས་པ་ཡ་འདོགས་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་བྲང་
ཁྲོག་ལ། བང་ཁོག་དང་། བྲག་རི་ལ། བག་རི་དང་། བྲག་
དཀར་ལ་བག་དཀར་དང་། བྲེ་གང་ལ། བེ་གང་དང་།
འབྲི་ཞོ་ལ། འབི་ཞོ་དང་། འབྲས་སྤུངས་ལ། འབས་སྤུངས་
དང་། འབྲས་ལ། འབས་དང་། གཉིད་བྲོ་བ་ལ། གཉིད་
བོ་བ་དང་། བྲད་བྲད་གཏོང་བ་ལ། བད་བད་གཏོང་བ། འབྲོག་
པ་ལ། འབོག་པ་དང་། སྐྲག་ནས་བྲོས་པ་ལ། བོས་པ་དང་།
སྦྲ་སྒྲུར་ལ། སྦ་སྒུར་དང་། ཕྲ་པོ་ལ། ཕ་པོ་དང་། ཕྲུ་གུ་
ལ། ཕུ་གུའམ་བུ་གུ། ཚོང་ཟོག་བྲིན་པོ་ལ། བིན་པོ་སོགས་
ཟེར་བ་དང་། ཡང་སྔོ་པ་བཞི་པའི་པ་དང་། བ་དང་། ཕ་བཅས་
ཀྱི་ཞབས་ཀྱུའི་སྒྲ་འགའ་ཞིག་གི་གུའི་སྒྲར་འབོད་པ་དཔེར་ན། གུར་
ཕུབ་པ་ལ། གུར་ཕིབ་དང་། བུ་ག་ཕུག་པ་ལ། བུ་ག་ཕིག་དང་།

རྒྱང་ཐུད་བཏང་བ་ལ། རྒྱང་ཐིད་བཏང་བ་དང་། ཀང་པའི་བུས་མོ་ལ། པིས་མོ་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད། འོན་ཀྱང་དག་ཆ་ཤེས་མཁན་ཚོས་འབྲི་དུས་མི་ནོར་ཡང་། འབྲི་ཀློག་ཤེས་ཙམ་ལས་དག་ཆ་མི་ཤེས་མཁན་ཚོས་འབྲི་དུས་ཀྱང་ནོར་སྲིད་པ་ཡིན། མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་དང་ལྷག་པར་རྒྱལ་མོ་རོང་དང་འབྲོག་ཁུལ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་མགོ་ཅན་སོ་སོའི་སྒྲ་གདངས་དང་། སྔོན་འཇུག་ལྡིའི་སྒྲ་གདངས་སོགས་ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་ཐོན་པ་ཡིན། དཔེར་ན་རྒྱལ་རོང་གི་སྐད་དུ་ཨ་སྐྱབས་ཞེས་འབོད་དུས་སྐྱབས་ཀྱི་ས་མགོའི་སྒྲ་དེ་གསལ་བར་ཐོན་པས་མིང་དེ་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་འབྲི་སྐབས་··· "ཨ་ཤི་ཅའ" ཞེས་འབོད་པ་སོགས་ལྟ་བུ་མང་དུ་ཡོད། ཡང་ཁམས་ཀྱི་སྡེ་དགེ་སོགས་སུ་ན་རོའི་སྒྲ་སྒྱུར་ཀློག་སྐབས་འཕྲེང་བུའི་སྒྲ་ལས་མི་ཐོན་པའི་ཞན་ཆ་ཡོད་པ། དཔེར་ན། དགོན་པ་ལ་དགེན་པ་དང་། མགོན་པོ་ལ་མགེན་པོ། དབོན་པོ་ལ་དབེན་པོ་སོགས་ཀློག་པ་ཡིན། འདིའི་ཐད་ལ་ཤི་ཏུ་པཎ་ཆེན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་དུའང་། "ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་འགའ་རེ་ན་ན་རོ་དང་འཕྲེང་བུ་ཡོད་·····མེད་ཀྱི་ཀློག་ཚུལ་ཐ་དད་དུ་མི་འབྱུང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ན་ཞབས་ཀྱུ་དང་ན་རོ་ཀློག་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་མཚན་མ་དག་པར་འདོན་པ་མང་ཞིང་། ཞེས་ཡི་གེ་འབྲི་བ་ནའང་མ་དག་

པ་ཕོ་ནར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ”ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཁམས་ཁུལ་གྱི་འབྲོག་སྐད་ཕུད་པའི་གཞན་ས་གནས་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཇེས་འཇུག་ང་ཡི་མིང་གང་རུང་ལ་ན་རོ་མེད་ཀྱང་ན་རོའི་སྒྲ་སྒྱུར་བའི་ཞན་ཆ་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཁང་པ་ལ་ཁོང་པ་དང་། བཟང་པོ་ལ་བཟོང་པོ་དང་། རྐང་པ་ལ་རྐོང་པ་དང་། ཚང་མ་ལ་ཚོང་མ། གངས་རི་ལ་གོངས་རི་སོགས་འབོད་པ་ཡིན།

གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ཚོ་ནི་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མི་འདྲ་བའི་མི་ཚོས་ཡིག་ཀློག་གི་སྒྲ་བཟང་ཞན་དང་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་ལས་མཐའ་དག་ནི་འབྲིར་མི་ལང་ངོ་།།

འདིར་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲི་དུས་དག་ཆ་མ་ནོར་བ་ཞིག་དང་། བརྗོད་དོན་གང་ཡིན་རྟོགས་ཐུབ་ཚེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གདངས་ཙམ་ལ་དོ་གལ་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་དོན་མི་འདུག་སྙམ་པ་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་། སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་མཁྱེན་པའི་མཁས་དབང་དག་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། བོད་མི་ཕལ་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་སྒྲ་གདངས་ལེགས་པར་མ་ཐོན་པའི་དབང་གིས་དག་ཆ་ནོར་བ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་གོང་དུ་ཕྱོགས་ཙམ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། ཀློག་ཚུལ་དག་པ་དགོས་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་པ་སི་ཏུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། “གཞན་ཡང་བོད་ཡིག་གི་སློབ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་

ནི་སྔོན་གྱི་བོད་སྐད་དག་པ་ཉིད་ལ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་ལྟར་མཁན་པོ་འདིས་སྦྱར་བ་ཡིན་པས། སྐད་ལ་འཕྲུལ་རྟེན་སོགས་ཀྱི་ཟུར་གསལ་བ་མེད་ན་ཡི་གེ་ལ་དེ་ལྟར་ཐོབ་པ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞིག་གིས་རྟོགས་པར་ནུས།

དེས་ན་གནའ་བོའི་དུས་སུ་ཡིག་སྐྱོག་ཙམ་དུ་མ་ཟད། བོད་སྐད་ཉིད་ལའང་སྒྲ་ཟུར་ཐམས་ཅད་མ་ཉམས་པར་འདོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ངེས་ཀྱང་། དེང་སང་བོད་ཡུལ་དབུས་དང་མཐའ་འཁོབ་ཕལ་ཆེར་ལ་རང་སྐད་དང་ཡིག་སྐྱོག་གཉིས་ཀར་སྒྲ་དག་པར་འདོན་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པའི་ཁྲིད་ནའང་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱིབ་དག་ཕྱིན་སྐྱོག་ཚུལ་དེ་དང་ངེས་པར་བསྟུན་མི་དགོས་པར་བསམས་པའམ། སྦྱིབ་སྦྱོར་ནི་ཡི་གེ་འབྲི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་མ་བསྟུན་པའམ། སྐྱོག་ཚུལ་ཡིག་སྦྱིབ་དང་བསྟུན་དགོས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཙམ་ལས་ཡིག་སྦྱིབ་ཇི་ལྟ་བར་སྒྲ་ཟུར་ཐོན་པ་ནི་སྔར་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་ད་ལྟ་ཡང་འདོན་པར་མི་ནུས་སོ་སྙམ་པ་མང་དུ་ཡོད་པར་དོགས་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལའང་། གངས་ཅན་གྱི་བརྡ་སྤྲོད་ཤེས་པར་ཉམས་པ་ཕྱིས་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་སྟགས་ཀྱི་སྐྱོག་ཚུལ་ཞེས་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་དང་གཏན་འགལ་བ་རེ་ལ་ཡིད་བརྟན་འཆའ་ཞིང་དབྱངས་གསལ་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་རྣམས་

ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས་བརྗོད་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བར་སྒྲུར་མི་ནུས་སྙམ་པར་འདུག་པ་ནི་ཡ་ཆའོ། །དེ་བས་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་དག་པར་བསླབ་མ་ཤེས་པའམ་མ་ནུས་ནའང་། སློག་ཚུལ་དག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ།།”

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བརྗོད་པ་རྣམ་པར་དག་མིན་ནི་གལ་ཆེན་དུ་བརྩི་དགོས་པ་ལས་དེ་ལ་ཅི་མི་སྙམ་པའམ། ཡང་ན་ས་ཁུལ་སོ་སོའི་རང་སྐད་ཁོ་ན་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་གཞན་པ་དག་ཡང་མ་དག་པར་ལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྤྱི་སྐད་དང་། ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་མདོ་ཙམ་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།

བོད་ཡིག་དང་བོད་དུ་དར་བའི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་བཤད་པ།

བོད་དུ་དར་བའི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བོད་ཡིག་དང་ཆོས་ལུགས་གཉིས་དར་ན་དར་མཉམ་དང་། རྒུད་ན་རྒུད་མཉམ་ཡིན་པ་དཔེར་ན་རེས་ལོ་ཇ་ཅིག་སྟོང་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕྱི་མིག····

ཅིག་བལྟས་ན་གསལ་པོ་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་རང་རེས་སྤྱོད་བཞིན་པའི་བོད་ཡིག་ཐོན་མི་ལོ་ཙཱ་བས་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་མཛད་སྐབས་དང་། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་བའི་དུས་གཉིས་ཀྱང་དུས་མཚུངས་ཡིན་པ་འདི་ལ་ཞིགས་པར་བསམས་ན་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་དགོས་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་བོད་ཡིག་གསར་བཟོ་གནང་བ་ཡིན་སྲིད་པ་ནི། སྲོང་བཙན་ནས་ཡར་བརྩིས་པའི་རྒྱལ་པོ་དྲུག་པ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཌི་ཏ་བློ་སེམས་འཚོ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་ལི་ཐེ་སེ་རྣམ་གཉིས་ནས་ཁྱེར་འོང་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལ་གཉན་པོ་གསང་བ་ཞེས་མིང་བཏགས་ཤིང་རྩ་ཆེན་དུ་བརྩིས་ཏེ་རྒྱལ་ཐོག་དྲུག་གི་རིང་ལ་བསྒྱུར་མ་ཐུབ་པར་ལུས་པ་དེ་ཐོག་མ་རང་ལ་མཁན་པོས་ཆོས་སྐོར་དེ་དག་བསྒྱུར་ཏེ་བོད་ཁམས་སུ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྲོལ་བཏོད་པར་གྲགས་སོ།།

རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལ་བསམས་ན་གནའ་དེང་གི་མཁས་པ་རེ་འགས་སྲོང་བཙན་གོང་དུ་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལོ་དེ་སྙིད་ཅིག་ཏུ་དར་བ་ཡིན་པས་བོད་ལ་ཡི་གེ་མེད་པ་མི་སྲིད་གསུངས་ཀྱང་གལ་ཏེ་སྐབས་དེར་བོད་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡོད་ན་གཉན་པོ་གསང་བའི་ནང་དོན་མ་རྟོགས་པར་རྒྱལ་ཐོག་དྲུག་གི་རིང་ལ་ལུས་དགོས་པའི་རྒྱུ་

མཚན་མི་འདུག་སྐམ། དེས་ན་ད་བར་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་གི་རིང་རང་རེས་སྤྱོད་པའི་བོད་ཡིག་འདི་ནི་བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་དུས་སྔོན་''མིས་གསར་བཟོ་མཛད་པར་ཐེ་ཚོམ་མི་དགོས་པ་ཡིན་པ་དེབ་དཀར་''ལས་ཀྱང་། "ལར་རྒྱལ་པོ་འདིའི་ཕྱག་རྗེས་གཙོ་བོ་གསུམ་ནི། བོད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ས་ཁྱོན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོན་ཆད་མེད་པའི་ཡི་གེའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་དང་། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོག་མར་སྤེལ་བ་འདི་རྣམས་ཡིན་ནོ།།" ཞེས་གསུངས་པས་རྟོགས་ཐུབ་བོ། །སྤྱིར་སྐབས་དེར་བོད་ཡིག་གསར་བཟོ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ངེས་ནའང་གཙོ་བོ་བོད་ཡིག་གསར་བཟོ'''མཛད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་ཀྱི་པཎ་གྲུབ་ཏ་ཅང་མང་པོས་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་སྐུ་དུས་བར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་། རྗེས་འཇུག་གི་བསྟན་བཅོས་སོགས་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་ནི་མཐོང་དུ་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཙམ་མིན་''པར་ད་ལྟ་རང་རེས་མཇལ་དུ་ཡོད་པ་འདི་ག་ལགས་ཤིང་། སྐབས་དེར་བོད་དུ་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་བ་ཙམ་རྒྱ་གར་དུའང་མ་བྱུང་''བ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སུ་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་ཞལ་སྔ་ནས། "དེ་དུས་བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་འདྲ་བ་རྒྱ་གར་དུ་ཡང་མ་བྱུང་བར་འདུག" ཅེས་གསུངས་པས་ཀྱང་རྟོགས།

བསྟན་པ་སྔ་དར་དུས་རྒྱལ་བློན་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་ཐད་ལའང་བོད་ཡིག་སྤྱད་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟ་བ་ཡིན་པ་ནི། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་བྱུང་བའི་ཏུན་ཧོང་གི་གཏེར་ཡིག་དག་དང་། རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ར་སྤྲོད་ཐུབ་པ་ཡིན། འདིའི་ཐད་ལ་དེབ་དཀར་ལས། "རང་རེ་རྣམས་ལའང་སྔོན་གྱི་དུས་སུ། རྒྱལ་བློན་དེ་དག་གིས་ལོ་དང་ཟླ་བ་རེ་བཞིན་ཅི་མཛད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆག་ལ། འོན་ཀྱང་ལྷ་སྲས་དར་མའི་རྗེས་འབངས་གྱེན་ལོག་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་ཡུལ་དུ་མར་སྤྲོས་པ་དང་། སྟོད་སྨད་ཀྱི་ཧོར་དམག་གི་འཇིགས་པ་ལན་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་བྱུང་བ་སོགས་ཁམས་ཀྱི་དར་རྒུད་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བའི་བར་ལ་རྒྱལ་རབས་རྣམས་ཀྱང་རྩ་མེད་དུ་ཡལ་ཏེ། དུས་ཕྱིས་ཙ་ན་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་ཕྲིན་ཅི་གནང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཙམ་ལས་ལྷག་མར་མ་ལུས་པ་འདི་ལྟར་གྱུར་ཅིང་།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དོན་དུ་ལྷ་སྲས་དར་མའི་རྗེས་ཙམ་ལ་ཐོག་མར་བོད་ནང་ཁུལ་དུ་ཆིག་སྒྲིལ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་ནས་ཐ་ན་སྔར་བོད་རྒྱལ་ཚོའི་བང་སོ་ཁག་གི་རིག་གཞུང་གནའ་རྫས་རིན་ཐང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱང་གཏོར་བརླག་བཏང་སྟེ་བོད་དང་བོད་ཆེན་པོའི་དཔལ་ཡོན་ཉམས་པའི་འགོ་ནང་ནས་བརྩམས་ཤིང་། རིམ་

བཞིན་གོ་སྐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་ནས་ཀྱང་ཞི་དྭག་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་འཛིག་རྟེན་སྲིད་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྔར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འགངས་ཆེན་ཁག་དང་། རིག་གཞུང་གི་གནའ་རྫས་གྲངས་མེད་ཅིག་མི་མངོན་པའི་དབྱིངས་སུ་རྒྱས་བཏབ་པ་དེ་ཚོ་ད་ལྟ་རང་རེའི་དྲན་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་ལགས། འོན་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་རྣམས་ལ་གཏོར་བརླག་ཆབས་ཆེན་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་བར་གནས་ཐུབ་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཁ་ཤས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་ནང་གི་གཏོར་བརླག་མཁན་ཆོས་སྲིད་དབང་འཕྲོག་རིས་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་དངོས་འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་པ་ལས་ཆོས་ལུགས་གཏོར་བརླག་བཏང་ན་བོད་མི་སྤྱི་མི་དགའ་བ་དང་། ལྷ་ལོག་པའི་ངན་མིང་ཡོང་རྒྱུར་འཛེམས་ཏེ་ཅི་མི་སྙམ་དུ་བཞག་པ་དང་།

གཉིས་པ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ནི་སྐབས་དེར་ཤིང་དཔར་སོགས་མེད་ཀྱང་བོད་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་ཆོས་དཔེ་བྲིས་མ་ནི་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་རྩ་མེད་དུ་འགྲོ་དཀའ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་སྲིད་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་ནི་སྐབས་དེར་བོད་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་མེད་པར་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་ཞིག་ལས་མེད་པས་གཏོར་བརླག་གཏོང་བདེ་བ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་དུ་ན་ཏོང་ཞེས་པའི་ས་གནས་ནས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དུས་སུ་བྲིས་པའི་འཛིག་

རྟེན་སྲིད་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་རྙིང་པོད་ཆེན་ཕོན་པ་རྣམས་ནོར་བདག་པོའི་ལག་ཏུ་འཕྲོད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཀྱང་དེ་ལས་ལྡོག''སྟེ་རྒྱལ་ཁབ་དུ་མས་བགོ་བཤའ་བྱས་ཏེ་རང་རང་གི་རྒྱལ་ས་ན་ནོར''བྱ་ལྷུར་བརྩིས་ཏེ་ཡོད་པ་རྣམས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཉེན་ཁར་མ་འཛེམས་པར་ཐབས་ལམ་དུ་མ་བརྒྱུད་དེ་བྱུང་བ''''རྣམས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་བཞི་བཅུ་པར་དེབ་དཀར་དུ་བཀོད་དེ་ད་ལྟ་རང་རེའི་མིག་ལམ་དུ་སྒྱུར་པ་འདི་ག་ལགས་ཤིང་། དཔེ་རྙིང་དེའི་གྲས་པོད་ཆེན་ཞིག་སྐབས་དེར་པེ་ཅིང་དུ་འང་ཁྱེར'''''ཞེས་བཤད་འདུག་ཀྱང་ད་ལྟ་གང་དུ་ཡོད་ཆ་མ་འཚལ།

རྒྱུ་མཚན་གསུམ་པ་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་མི་སྣ་ཙམ་མ་ཟད། བོད་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་ཤེས་མིན་ལ་མ་ལྟོས'''པར་ཆོས་དཔེ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་རྟེན་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་གསུང་རྟེན་དུ་བརྩི་བ་ནི་སྔར་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་བོད་མི་ཀུན''''གྱིས་ཆོས་དཔེས་མཆོད་པའི་རྟེན་གསུམ་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་གོམས''གཤིས་ཡོད་ཅིང་། འདིའི་ཐད་ཀྱི་དཔེ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མས་བསྟན་པ་བསྣུབས་པའི་དུས་དཔལ་ཆུ་བོ་རིའི་སྒོམ་གྲྭ་ནས་དམར་བན་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་དང་། གཡོ་དགེ''''འབྱུང་། གཙང་རབ་གསལ་གསུམ་གྱིས་འདུལ་མཛོད་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་

རྣམས་ཁྲིར་ཧེ་སློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་ཐོག་མར་མངའ་རིས་སུ་བྲོས། དེ་ནས་ཧོར་ཡུལ་ལ་བྲོས། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་བྲོས་ཏེ། དེར་རྒྱལ་བསྟན་སྤེལ་བར་མཛད་པ་ལྷ་བུ་དང་། འདིའི་སྐོར་དེབ་སྔོན་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟར་གསུངས་པ། "བསྟན་པ་བསྣུབས་རྗེས་བོད་ཀྱི་ཁྲིམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གུས་པར་བྱས་ནས་ལྷ་ས་དང་བསམ་ཡས་ལ་སོགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་རྣམས་མ་ཞིག ཁྲིམ་དང་རི་སུལ་ན་གནས་པའི་སྔགས་པ་རྟེན་སྐྱ་བོར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་བླངས་ཤིང་བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་ཡང་གུས་པར་བྱས་པས། མངའ་བདག་རལ་པ་ཅན་ཡན་ཆོད་དུ་འགྱུར་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་པུསྟི་རྣམས་ལེགས་པར་བསྲུངས་པས། སྔོན་འགྱུར་བ་ཕལ་ཆེ་བ་ད་ལྟ་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན་ལ།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། ཡོ་རྒྱུས་ཐོག་ཆོས་ལུགས་སོགས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཉམས་ཉེས་ཆེ་ཆུང་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་སྐབས་ཐོག་མར་རྟེན་གསུམ་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པ་ལས་ཆོས་ལུགས་མིན་པའི་དཔེ་ཆའི་རིགས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ད་ལྟ་གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ནི་ཆོས་དཔེའི་བརྒྱ་ཟུར་རེ་ཟུང་ཡང་མེད་པའང་རྒྱུ་མཚན་དེར་ཐུག་པ་ཡིན།

རྒྱུ་མཚན་བཞི་པ་ནི། སྲོང་བཙན་ནས་ཁྲི་རལ་བར་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་གྱེས་མེད་པས་ཚང་མ་མ་བསྒྲིས་གཅིག་མཐུན་གྱིས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པ་ལས་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱོགས་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་ཆའང་མེད་པ་ཡིན། གཙོ་ཆེ་བ་གོང་གི་རྒྱུ་མཚན་བཞི་ལ་བརྟེན་བོད་ལ་དར་རྒྱུད་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡང་འཛིག་རྟེན་སྲིད་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་མི་འདྲ་བར་ཆོས་དཔེ་རྣམས་རྒྱུན་རིང་གནས་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་གོང་དུ་དེབ་དཀར་གྱི་ལུང་སློས་པ་བཞིན་ཕྱི་ནས་ཀྱང་འཛིགས་པ་མི་ཉུང་བ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་རྩ་མེད་གཏོང་མ་ཐུབ་པའམ་མ་བཏང་བ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དང་པོ་ནི། བོད་མི་ཀུན་གྱིས་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཏ་ཙང་གཏིང་ཟབ་པ་དང་རྒྱུ་ཁྱབ་ཏུ་གནས་པས་རྩ་བརླག་གཏོང་རྒྱུ་དེ་སླབས་བདེ་པོ་ཞིག་མིན་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པ་ནི། ཁོ་རང་ཚོའང་ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་ཁུལ་གྱིས་ཆོས་ལུགས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གང་འཚམ་རེ་བྱས་ན་ཁོ་ཚོའི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཤ་ཚོག་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་ཏེ་གནས་ཐུབ་པ་རེད། གླང་དར་གྱིས་བསྟན་པ་བསྣུབས་ཏེ་མི་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པ་ལ་ཁམས་ནས་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་དར་བ་རེད། དེ་ལ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་ཞེས་གྲགས་པ་རེད།

དེ་དུས་བོད་སིལ་བུར་གྱུར་ཏེ་བསྟན་པ་སྔ་དར་སྐབས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་སྟོབས་ཆེན་པོ་དེ་ཉམས་ཉེས་སུ་གྱུར་ཟིན་ཏེ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་དག་གི་གནས་ཡུལ་ཡང་ཁ་འཐོར་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཡང་བོད་དུ་དར་བའི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ནི་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་དེའི་ཐོག་མངའ་རིས་ཙམ་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་དག་གིས་སླར་ཡང་ལུས་སྲོག་ལོངས་སྤྱོད་ཕང་མེད་དུ་སྤྲད་དེ་སྔར་གྱི་རྒྱུན་མཐུད་དེ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་མང་པོ་རྒྱ་གར་དང་ཁ་ཆེ་སོགས་སུ་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་སྤྲད་དེ་ལོ་ཙཱ་བ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མང་པོ་ཐོན་པ་དང་། དེ་དག་དང་རྒྱ་གར་དང་ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ནས་སླར་ཡང་ནང་པའི་མདོ་རྒྱུད་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་དང་། འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་ཡང་དར་བར་གནས་པ་ཡིན། གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མ་དེ་ཚོའི་ཐོག་ནས་བལྟས་ན། བོད་ཡིག་གིས་མཚོན་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ཆོས་ལུགས་གཉིས་པོ་ནི་དར་ན་དར་མཉམ་དང་། འཛིག་ན་འཛིག་མཉམ་ཡིན་པ་མཐོང་ཐུབ། སྤྱིར་ཡི་གེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་གང་དང་གང་ལའང་སྤྱོད་ཆོག་མོད། བོད་མི་ཚོའི་གོམས་གཤིས་ལ་བོད་ཡིག་ནི་ཏ་ལམ་ཆོས་ལུགས་རྐྱང་པའི་དོན་སྟོན་བྱེད་ཅིག་ཡིན་པའི་ཚོར་སྣང་སྐྱེ་བ་རེད།

དེའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། སྔན་གྱི་གོང་རྒྱུན་ལས། "ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མར་གྱུར་པ་ན། །ང་ཉིད་ཡི་གེའི་གཟུགས་སུ་སྣང་། །ང་ཡིན་སྙམ་དུ་ཡིད་ཁྱོས་ལ། དེ་ཚེ་དེ་ལ་གུས་པར་གྱིས།།" ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཁྱེ་བྲག་གསུང་རྟེན་ཡང་ཡི་གེར་བརྩི་བ་རེད། ལར་བོད་ཡིག་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཡིག་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་། དེའི་ནང་དོན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་དག་གི་ནང་དོན་''ལ་དད་གུས་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པ་ལས་ཡི་གེ་ཙམ་ལ་དད་''གུས་བྱེད་དགོས་པ་ཅི་ལ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པའི་ཐུག་ཕྱོགས་ཀྱི་ནང་དོན་འཁོད་པའི་ཡི་གེ་ལའང་དད་གུས་བྱེད་''དགོས་ཏེ། ཡི་གེ་ཙམ་ཡིན་པ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། བོད་མི་ལ་གོམས་གཤིས་དེ་འདྲ་ཡོད་པས་སྔོན་ཆད་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་བུ་བོད་ཡིག་སློབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་གྲྭ་པ་དང་། གལ་ཏེ་བུ་མོ་བོད་ཡིག་སློབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་[illegible]ན་མ་ཡིན་ཤག་ཤག་བྱེད་པ་རེད། དེའི་དབང་གིས་བོད་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་མཁས་པའང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང་། མཁན་པོ། དགེ་བཤེས་དང་། གྲྭ་པ་དཀྱུས་མ་བཅས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱུང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན། སྔར་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་དུས་ལྷ་སར་སྐུ་དྲག་གི་བུ་བུ་མོ་ཚོས་བོད་ཡིག་སློབ་སྦྲོལ'''

ཡོད་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་
རྒྱལ་སོགས་མཁས་གྲགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ཁྲིམ་པ་ཡིན་པ་དེ་ཚོའི་མི་
གྲངས་ནི་བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་ཀྱང་མི་ཟིན། སྤྱི་
ཚོགས་རྙིང་པའི་དུས་དེང་དུས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ལྟ་བུ་ནི་བོད་ཡུལ་གང་དུའང་
མེད། འོན་ཀྱང་བོད་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་དགོན་པ་ཆེ་ཆུང་ཁྲི་ཕྲག་དུ་མ་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་དོན་དུ་སློབ་གྲྭ་རང་ཡིན། དགོན་ཆེ་ཆུང་དེ་
ཚོའི་ནང་སྤྱིར་བཏང་བཤད་ན་བསླབ་བྱ་བཅུ་ཕྲག་རིག་པའི་གནས་
ཡིན་ནའང་དགོན་པ་ཕལ་མོ་ཆེའི་ནང་དུ་ནང་དོན་རིག་པ་སྟེ་སྡེ་
སྣོད་གསུམ་བསླབ་བྱའི་གཙོ་བོར་འཛུགས་པ་མ་ཟད། དགོན་སྡེ་
འགའ་ཞིག་ཏུ་སྙན་ངག་སུམ་རྟགས་སོགས་ཐ་སྙད་རིག་པའི་གནས་
རྣམས་སློབ་མི་འོས་པའམ་གལ་ཏེ་སློབ་འདོད་ཡོད་ཀྱང་ལྐོག་ཏུ་སློབ་
དགོས་པ་ཙམ་གྱི་གོམས་གཤིས་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་དགོན་པའི་ནང་
དུ་གྲྭ་པ་ཚོས་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་གི་སྐད་ཡིག་སློབ་པ་ནི་དེ་བས་
ཀྱང་མི་སྲིད་པ་ཙམ་དུ་བརྩི་བ་རེད། གོམས་གཤིས་དེ་དག་དང་
གོང་དུ་བཤད་པའི་བོད་ཡིག་སློབ་པ་ནི་གྲྭ་པ་དང་བཙུན་མ་ཁོ་ན་
ཙམ་གྱི་ལས་འགན་ལྟ་བུར་བརྩི་བ་ནི་ལུགས་གཉིས་གང་དུའང་མི་
མཐུན་པའི་གོམས་གཤིས་ངན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་བཤད་མི་དགོས་པ་
ཡིན། དཔེར་ན་གྲྭ་བཙུན་གྱིས་ཐ་སྙད་རིག་གནས་སློ[illegible]་ས་ལ་[illegible]

འགོག་ཅམ་ཡོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྲགས་པའི་ནང་དུ་བོད་ཡིག་རྩམ་པ་ཨཱ་ཡོ་ཀ་གཅིག་ཅམ་ཡང་འབྲི་མི་ཐུབ་པའི་མཁས་པའང་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་དང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་དགོངས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་རིག་གནས་མི་མཁྱེན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡོང་། དེ་བཞིན་བོད་ཡིག་བརྡ་བཙན་མ་གཏོགས་སློབ་སྦྲོལ་མེད་པ་དེས་རང་རེ་བོད་མི་རིགས་སྤྱི་ལ་གྱོང་གུན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཟོས་ཡོད་པ་རེད། རང་རེ་བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་ལ་དཔགས་པའི་ཡིག་ལོང་གི་མིའི་གྲངས་ཚད་ཀྱང་མཐོན་པོ་ཡིན་པའང་དེ་ལ་ཐུག་པ་རེད།

དེ་བཞིན་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་སོགས་དང་རིག་གནས་སློབ་སྦྲོལ་མེད་པ་དེ་ནི་མ་གཞི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ཆོས་ལུགས་སོགས་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་སུ་བསམས་པར་སྣང་ཡང་དོན་ལ་དེས་ཀྱང་མི་རིགས་སྤྱི་ལ་གྱོང་གུན་ཆབས་ཆེ་བ་ཞིག་བཟོས་ཤིང་། ཁྲིན་པའི་སྠལ་བའི་སྲུན་རླ་རྩ་གྱུར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རིག་གནས་དང་ཆོས་ལུགས་སོགས་ཇི་སྲིད་བར་མི་ཉམས་པར་གནས་དགོས་པ་ནི་རང་རེ་བོད་ཅམ་མ་ཟད་མི་རིགས་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་མིག་འབྲས་ལྟར་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་

རྒྱུར་བྲེ་ཆོམ་སྒྲུ་ཙམ་མེད་པ་ཡིན། ཡིན་ནའང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་བླང་དོར་ཅི་འདྲ་ཞིག་དགོས་པ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བོད་མི་རིགས་སྤྱི་ལ་ཕན་པའི་གསུང་འདི་འདྲ་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་སྟེ། "ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཟབ་མོར་རློམས།།
ཀུན་ལ་དོགས་པ་ཟ་བ་གཟུང་བོར་བྱེད། །རྙིང་པ་ཐམས་ཅད་ལྷ་ཡི་སྤྲུལ་དུ་བསྔག །གསར་པ་ཐམས་ཅད་བདུད་ཀྱི་འཕྲུལ་དུ་སེམས།།
ངོ་མཚར་ཡལ་ཆེར་ལྷས་ངན་ཉིད་དུ་སྨོམ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཧྲི་ཧྲོ་ཊ་ཡི་སྤྲུལ། །འདི་ནི་ད་ལྟའི་བར་དུ་རང་རེའི་སྤྲུལ།།" ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ད་ཆ་རང་རེས་གྲུབ་མཐའ་ཕྱོགས་རིས་སོགས་···ཀྱིས་རང་མིག་རང་གིས་མ་བསྒྲིབས་པར་བོད་རིགས་སྤྱིའི་ཁེ་ཕན་······སེམས་ལ་བཅངས་ཏེ་ཁོང་གི་བོད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་རྙིང་པར་རྣག་ཐོག་···གཙག་ཁེལ་གྱི་ཟུར་ཟའི་གསུང་དུམ་བུ་དེར་ལེགས་པར་དཔྱད་ན·····ཁོང་ནི་དངོས་འབྲེལ་མི་རིགས་ཀྱི་མཁས་དབང་འགྲན་ཟླ་མེད་པ·····ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཁོང་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་ལྷད་མེད་[illegible]འི་དཔའ་བོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཁོང་གིས་དེ་གསུང་སྐབས་བོད་ཟེ་བ་གཞུང་གིས་རྩ་ཚིག་དང་བཀའ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་མགོར། "ཉི་འོག་ཏུ་འཁོད་པའི་སྐྱེ་དགུ་སྤྱི་ལ་བསྒྲོ་བ།"

ཞེས་སྣང་བ་སྐྱིད་པོ་ཤ་སྟག་འབྲི་བཞིན་པའི་སྐབས་དེ་འདྲ···

ཞིག་ལ་ཁོང་གིས་ཉི་ན་ཁར་མ་འཛོམས་པར་བོད་རིགས་སྤྱི་ལ་ཕན་པའི་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་བསྟན་གནང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེར། "ཇོ་མ་བཤད་ན་མི་མི་དགའ། རྒྱུག་པ་ཕུར་ན་ཁྱི་མི་དགའ།།" ཞེས་པ་ལྟར་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་པ་ཉུང་ཤས་དང་། དྲང་པོའི་མི་ལ་འཁྲུག་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་ཕྱི་མི་ཁག་གཅིག་མ་དགའ་བར་ཕྱི་སྒྲུང་ལག་སྦྲེལ་གྱིས་ཁོང་ལ་དྲང་བདེན་སྤུ་ཙམ་མེད་པའི་བྱ་ངན་སྣ་ཚོགས་བྱས་པ་མ་ཟད། གཅིག་བྱས་ན་ད་ལྟའང་སྤྱི་སེམས་མེད་པའི་མི་ཀླན་པ་རེ་ཟུང་མི་དགའ་མཁན་ཡོད་སྲིད་ནའང་། དེ་ནི་གདམས་ངག་གི་མཆོག་མཚང་ཐོག་ཏུ་ཕོག་པ་ཡིན་པས་ཁོང་གི་གསུང་དེ་གཟི་བརྗིད་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། དེང་སྐབས་སྔར་དང་མི་འདྲ་བར་བོད་རིགས་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་ལ་དཔགས་པའི་རེ་བ་ཆེ་བའི་གཞོན་ནུ་ཤེས་ལྡན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་དེ་ཚོ་ནི་སྤྱི་སེམས་ལྡན་པའི་མི་ཡོད་དོ་ཅོག་གིས་དེ་འདྲའི་གཞོན་ནུ་གང་མང་མང་ཞིག་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བ་དང་། ཁོང་ཚོར་རེ་བ་དང་གདེང་འཛོག་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ནའང་ཀློན་པ་གཏི་མུག་རེ་འགས་དེ་ཚོ་ལའང་ངན་སྨྲས་དང་། གནོད་འཚེ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་ཚོད་འདུག་པ་ནི། ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། "དེང་སང་དུས་ན་ཕོ་གྲངས་

ཆན་གྱུར་ན། །སྨྲན་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཙུག་ཏོར་ཛེ་བཞིན་ཏེ། །ཤེས་
རབ་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལྟར་ཡངས་པ་ཡང་། །གཞོན་ནུར་གྱུར་ན་ཆོད་
མར་འཛིན་པ་དཀོན།།” ཞེས་གསུང་པ་ལྟར་ཡིན་མོད། གང་ལྟར་
གཞོན་ནུ་དེ་ཚོའི་ནུས་པ་འགོག་ཐབས་མེད་པར་མདུན་ཕྱོགས་སུ་····
བསྐྱོད་ངེས་ཡིན། སྤྱིར་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་རང་
ཅག་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཁག་དང་ཆོས་ལུགས་གནས་ཐུབ་པ་ནི་མི···
རིགས་དང་སྐད་ཡིག ཆོས་ལུགས་བཅས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་
གྱིས་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའང་རྩ་བ་ནི་མི་རིགས་ལ་ཐུག་ཡོད།
གལ་ཏེ་མི་རིགས་ཉམས་པར་གྱུར་ན་དེའི་སྐད་ཡིག་དང་ཆོས་ལུགས···
སོགས་ཀྱང་སྟོང་པོ་མེད་པའི་ཡལ་ག་དང་མཚུངས། འོན་ཀྱང་དེང་
དུས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་ལ་ཟུ་མཐུད་དཔྱང་·····
འཕྲུག་བྱེད་བཞིན་པའི་དུས་རབས་འདིར་རང་ཅག་བོད་མི་རིགས་ནི་
ད་དུང་ལོ་ངོ་བརྒྱ་སྟོང་གོང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་མ་རྩ་ཙམ་ལ་བརྟེན···
ནས་སྣང་བ་སྐྱིད་པོ་འདྲ་བཤད་དེ་སྡོད་འདོད་ཡོད་ཀྱང་སྡོད་ཐབས་
བྲལ་བ་ཡིན། འོ་ན་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཤེ་ན། “སོ་ནམས་མི་
ཤེས་ན་གྲོང་པར་སྡོས་”ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་དེང་སང་འཛམ་གླིང་····
ན་སྙན་པར་གྲགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཚོ་གདོད་མ་ནས་དེ་འདྲ་ཞིག···
མིན་ནའང་། སྔོད་ས་གཅིག་ཏུ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་མ་བརྡ་པར་མདུན་

དུ་བསྒྲིད་ནས་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དང་། ད་དུང་ཡང་ཇི་སྲིད་ཁྱབ་
མདུན་བསྒྲིད་བྱེད་ངེས་ཡིན། ཅི་ན་མདུན་དུ་བསྒྲིད་ཅེས་པ་གང་
འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པེ་ན། དེ་ནི་མདོར་བསྡུས་ཏེ་ཁ་ཤས་ཀྱི་
ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་སྙིང་པ་ཞིག་དང་། རིག་གནས་སྙིང་པའི་མ་
ཚ་སྐྱབས་བདེ་ཞིག་ལ་དམ་བཟུང་གིས་མ་བསྡད་པར་མ་ངང་བའི་ཨ་རྒྱབ་
རྫོང་ཁྲི་ཁྲག་བརྒྱད་སྐྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དེ་དུས་རབས་དཔལ་
བསྟུན་བསྒྱུར་བཀོད་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཚན་རིག་གི་ལམ་ལུ་
བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་སྔོན་དཔང་གིས་བྱུང་བ་
ཞིག་གཅིག་ཀྱང་མེད། ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་ན་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་
ཁབ་བམ། དར་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀུན་ཚན་རིག་གི་
ལམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་དར་རྒྱས་བཏང་བ་ལས་ཚན་རིག་ལ་རྗེ་རྙོལ་བྱས་ཏེ་
རྒྱལ་ཁབ་བམ་མི་རིགས་དར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་ནི་སྣར་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་
ལ། མ་འོངས་པ་ནའང་འབྱུང་མི་སྲིད་ཅེས་ཁ་ཚོན་བཅད་དེ་བཤད་
ཆོག དེར་བརྟེན་རང་རེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱང་འགྲོ་ལམ་དེ་བརྒྱུད་
དེ་དར་རྒྱས་ཡོང་ཐབས་ལ་བརྟོན་པ་ལས་ཐབས་ལམ་གཞན་པ་ཞིག
གདན་ནས་མེད། དེས་ན་རང་རེ་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་ཚོས་འགོག་རྐྱེན་
སྣ་ཚོགས་ཁྱད་བསད་དང་བརྩོན་པ་དྲག་པོས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་
ཡིག་གིས་མཚོན་དེང་རབས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་སྲུན་སྐོང་གི་ཤེས་

བྱུར་གྱུར་བའི་ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་ཁག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་སྐྲ་ཙམ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། ཐབས་ལམ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མདུན་བསྐྱོད་བྱེད་སྐབས་སྔོན་ཐོན་དང་རྗེས་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱུང་བ་ལས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རྗེས་ལུས་དང་སྔོན་ཐོན་ཞེས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་གདན་ནས་མེད། རང་རེ་བོད་མི་རིགས་ནི་རྗེས་ལུས་ཚབས་ཆེ་ཙམ་ཐེབས་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་མོད་འབད་བརྩོན་ཕྱུགས་ན་རྗེས་ལུས་ཀྱི་གནས་ལས་ཐར་ངེས་ཡིན་པས་བློ་ཕམ་སྐྱེ་མི་དགོས། འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་བམ་མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྔ་འཕྱི་བྱས་ཏེ་དར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་ལས་དུས་གཅིག་ལ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་ཞིག་མ་རེད།

དེ་བས་རང་རེ་བོད་མི་རིགས་རྗེས་ལུས་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་པའམ་ངོས་འཛིན་བྱེད་མི་འདོད་པ་བྱུང་ན་དེ་ནི་ཏ་ཙང་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་ཞིག་དང་། བློ་ཕམ་སྐྱེ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། གོང་དུ་དྲངས་པའི་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་དེ་དུས་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ད་ལྟ་ཡང་བོད་རིགས་ཀྱི་ས་གནས་འགའ་པོ་དག་ན་ཁྲོན་པའི་སྦལ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་རེ་འགའ་ཡོད་ཚོད་འདུག་པས་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་བོད་རིགས་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ཚོས་མི་དེ་ཚོར་དོགས་སྦྲོན་བྱེད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་

ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་མི་དེ་ཚོའི་ཁ་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཚེ་རང་
རེ་བོད་མི་རིགས་དེ་རྗེས་ལུས་ཀྱི་གནས་ལས་ཐར་དཀའ་བ་ཡིན།
དེས་ན་གཞོན་ནུ་ཚོས་རྒྱ་སྐད་རྒྱ་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་མི་རིགས་གཞན་
གྱི་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེར་འཛིན་···
དགོས་པ་དང་། དེ་བས་གཞོན་ནུ་དཔྱོད་ལྡན་ཚོས་ཐུགས་ལ་ངེས་
དགོས་པའི་ཆེས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་
རིག་གནས་སློབ་པའི་དོན་སྙིང་དང་དགོས་པ་གསལ་པོར་རྟོགས་དགོས་
པ་དེ་ཡིན།

དེ་ནི་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་རང་རེ་བོད་མི་རིགས་འདི····
སྔོན་ཐོན་གྱི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་རྗེས་ཟིན་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ་རྟག···
ཏུ་གཞན་བརྟེན་གྱི་འཚོ་འབྱུ་ཞིག་བྱས་ཏེ་སྡོད་མི་དགོས་པའི་ཆེད་···
དུ་ཡིན་པ་ལས་སྤྱིར་དོན་ཀྱང་པ་བློ་ལ་བཅངས་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ···
ཞིག་ཡིན་མི་རུང་། དེ་བཞིན་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོག་རྩ་ལྟ་བུར་གྱུར་
པའི་རང་གི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཇེ་ཚོགས་དང་ཆ་ཇེ་ཚང་རྒྱུ···
ཁྱབ་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་
གནས་སློབ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག····
ཉམས་ཉེན་དུ་གཏོང་བའི་དོན་དུ་སློབ་པ་ལྟ་བུར་མི་འགྲོ་བའི་ཐད་ལ་
གཟབ་ནན་བྱེད་དགོས། ལེགས་པར་བསམས་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་

ཐོག་མཁན་པོ་ཐོན་མིས་གཙོས་བོད་མི་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་གིས་འཁྲིམ་འགལ་དང་འཚོ་བ་གཞན་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ཧ་ཅང་ཞན་པའི་སྐབས་ལུས་སྲོག་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་མཐར་ཕྱིན་པ་བསླབས་ཏེ་བོད་ཡིག་གསར་བཟོ་གནང་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་མཐའ་དག་དུས་སྐབས་དེ་དག་ལ་ལྟོས་ནས་བཤད་ན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ན། ད་ལྟ་རང་རེས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ཆ་རྐྱེན་འཛོམ་པོ་འདི་འདྲའི་དུས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་སོགས་བསླབས་ཏེ་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་རྣམས་ཕུན་སུམ་ཇེ་ཚོགས་སུ་གཏོང་མི་ཐུབ་པ་ཅི་ལ་ཡོང་། ཡང་བསམ་བཟང་ཤེས་རྒྱ་ཞན་པའི་བོད་མིའི་ཁྲོད་དུ་རྙིང་སྲུང་གསར་འགོག་གི་བསམ་པ་ཡོད་མཁན་འབྱུང་སྲིད་ནའང་། ཁྲིད་ཆོས་རྙིང་པ་མ་བསྲུངས་ཀྱང་མི་གཞན་སུ་འདྲ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བཙན་ཤུགས་ཀྱིས་ཁྲིད་ཚའི་རྙིང་པ་གཏོར་ཏེ་གསར་པ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བཙན་འགེལ་བྱེད་མི་སྲིད་ཀྱང་། དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་མ་མཐུན་ཚེ་བསྲུངས་ཀྱང་རྟུང་མ་བསྲུངས་ཀྱང་རྟུང་ནམ་ཞིག་རང་ཡལ་དུ་འགྲོ་བ་ལས་འོས་མེད། དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་ཚེ་བཀག་ཀྱང་རྟུང་མ་བཀག་ཀྱང་རྟུང་དར་ངེས་ཡིན། དེས་ན་བོད་མི་སེམས་བཟང་ཅན་དེ་ཚོས་ཀྱང་རང་གི་

སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་རྣམས་སྐྱེ་ཆེ་རིང་བ་དང་སྐྱེ་གཟུགས་བདེ་ཐང་ཡོང་བའི་དོན་དུ་བོད་གཞོན་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ལ་ཕུར་བ་གྲུ་འདེགས་ཀྱིས་རམ་འདེགས་གནང་གལ་ཆེ་སྙམ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ཅག་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་ནི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་རིང་ཡོད་པ་དང་། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན། སྔར་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཚོས་མདོ་རྒྱུད་རིག་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་ལེགས་པར་བསྒྱུར་ཐུབ་ཡོད་པས་ད་ཆ་དེས་མ་འགྲིག་པ་དང་མ་འདང་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དྲི་བ་འདི་ལ་འགྲིག་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་འདང་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད། འགྲིག་པའི་ཕྱོགས་དེ་བོད་ཡིག་གིས་མ་འདང་བ་མེད་ཟེར་བ་དེ་རེད། དེང་སང་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྐད་ཡིག་ཏུ་གྲགས་པའི་དབྱིན་ཡིག་གི་གྲངས་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་གིས་འདང་ངས་ན། བོད་ཡིག་དབྱངས་གསལ་སོ་བཞིས་མ་འདང་བ་མེད་ངེས་ཡིན་པ་མ་ཟད། འཛམ་གླིང་ན་བོད་ཡིག་འདི་སྔོན་ཐོན་གྱི་ཡི་གེའི་གྲས་སུ་བརྩི་བར་གྲགས། མི་འདང་བའི་ཕྱོགས་ནི་སྔར་གྱི་དུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེས་ད་ལྟའི་ཕུན་སུམ་པའི་གོ་ཆོད་པར་ལྟ་བ་དེ་ཡིན། ཞན་ཆ་དེའི་འབྱུང་གཞི་ནི་དུས་རབས་འགྱུར་བ་དང་དེའི་དགོས་མཁོ་མཐོང་མ་ཐུབ་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་དཔེར་ན། མི་གླེན་པ་ཞིག་གིས་དབྱར་ཁ་ནམ་དུས་ཏྲོ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཁ····

ཤས་རིང་གོས་སྲབ་པོ་ཞིག་གྱོན་ན་སྐྱིད་པོ་ཡོད་པའི་ཉམས་མྱོང་དེ་དགུན་ནམ་དུས་གྲང་བའི་སྐབས་ད་དུང་དབྱར་དུས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་འཁྲིགས་བཟུང་བྱས་ཏེ་གཞན་གྱིས་གོས་སྙོན་པ་གྱོན་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ཁ་ལ་མ་ཉན་པས་མཐར་གྲང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མྱོང་ཀུན་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། ནམ་ཟླ་དུས་བཞིའི་འགྱུར་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་མ་ཤེས་པར་མྱོང་ཀུན་ཡོང་ན་དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟུན་མ་ཐུབ་ན་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་མྱོང་ཀུན་ཡོང་ངེས་ཡིན་པ་བཤད་མི་དགོས་པ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་རིང་ཐུང་གི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཀྲུང་གོའི་ནང་རྒྱ་ཡིག་དང་། རྒྱའི་རིག་གནས་སོགས་གོང་དུ་ཕྱུད་དེ་འོག་བོད་ཡིག་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཙམ་ཡིན་པ་ཁོ་བོ་རྒྱ་ཡིག་གི་ཐད་ནས་ཡིག་ལོང་ཞིག་ཡིན་པས་བཤད་མི་སྲིབས་ཀྱང་། བོད་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་ནས་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་སོང་བར་སྔ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་དང་། ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་རིང་ལ་རྒྱ་ཡི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ། ཐང་ཟན་ཙང་སྟེ། བོད་སྐད་དུ། ཐང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པ་བྱུང་བའི་གོང་དུ་རྒྱ་ཡི་ལོ་ཙཱ་བ་ཉིས་བརྒྱ་བྱུང་བར་དེབ་ཐོན་དུ་གསལ། བོད་རྒྱལ་གྱི་བཙུན་མོ་ཀོང་ཇོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་རྩིས་དང་སྨན་སོགས་རིག་གནས་ཁག་ཀྱང་རྒྱ་ཡུལ་ནས་བོད་

དུ་དར་བ་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཏུ་གསལ་ཞིང་རྒྱའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་བཅས་ལ་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་རིང་ཡོད་པ་ཙམ་མ་ཟད། དུས་སྐབས་དེ་ལ་སྟོས་ནས་བཤད་ན་ད་ཅང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མ་རྩ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་ཡུན་ད་ཅང་རིང་པོ་ཞིག་ལུས་ཀྱང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་ཞིང་ནུས་པ་ཆེ་བའི་རྒྱ་རིགས་མི་སྣ་འགས་སྣེ་ཁྲིད་དེ་ཐོས་ཡ་ཙམ་གྱིས་ཡང་དགོས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་འགལ་རྐྱེན་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་ཁྱད་དུ་བསད་དེ་ད་ཆ་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་འཛམ་གླིང་གི་མདུན་གྲལ་དུ་སླེབས་ཟིན་པའི་དངོས་དོན་འདི་ཚོ་ང་ཚོ་བོད་མི་ཚོས་ཀྱང་མཐོང་མི་ཐུབ་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ཙམ་མ་ཟད་ད་ལྟ་ཤིན་ཅང་དང་། ནང་སོག ཡན་པན་ཁྲའོ་ཤན། བཅས་སུ་སློབ་གྲྭ་ཆུང་བ་ནས་སློབ་གྲྭ་ཆེ་བའི་བར་གྱི་སློབ་དེབ་ཁག་མི་རིགས་སོ་སོའི་ཡིག་རིགས་ཡིན་པ་མ་ཟད། སློབ་ཁྲིད་ཀྱང་མི་རིགས་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་ལ་བསམས་ན་རང་རེའི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་ཀྱི་སྲོག་རྩ་ལྟ་བུའི་གནད་དོན་འདི་ལ་བསམ་བློ་གཏིང་ཟབ་ཏུ་མི་གཏོང་ཀ་མེད་ཅིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། མི་ལ་ལས་གནད་དོན་འདིའི་ཐད་ལ་དཔྱེ་ཞིབ་རྣམ་དག་ཅིག་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་བོད་ཡིག་གིས་མ་འདངས་

པ་ཞེས་པ་དང་། བོད་ཡིག་ནི་ལྷ་མའི་ཡི་གེ་རེད་ཟེར་བ་སོགས་ཡང་མ་དག་པ་དང་ཆ་མི་ཚང་བའི་མཇུག་སྡོམ་བྱས་པ་རེད། དེ་ལས་བོད་ཡིག་གིས་མ་འདང་བ་ཞེས་པར་ངོས་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ནོ།།

བོད་ཡིག་ནི་ལྷ་མའི་ཡི་གེ་རེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་དེ་ཡང་ཆ་མི་ཚང་བ་ཞིག་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། མཁན་པོ་ཐོན་མིས་ཐོག་མར་བོད་ཡིག་གསར་གཏོད་གནང་སྐབས་བོད་སྐད་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མིའི་ཆེད་དུ་མཛད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ལྷ་མ་རྐྱང་བའི་ཆེད་དུ་མིན་ཞིང་། ཡང་ན་ལྷ་མའི་ཡི་གེ་ཟེར་བ་ཞིག་དང་། ཁྲིམ་པའི་ཡི་གེ་ཟེར་བ་ཞིག་ཐ་དད་དུ་བཟོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་དེ་ལས་བྱུང་མེད། སྤྱིར་འཛམ་གླིང་གི་ཡིག་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐད་ལ་སྤྱོད་ཆོག་ལ། ཆོས་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཐད་ལ་ཡང་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། རང་ཅག་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཡིག་དེ་ཆོས་ལུགས་ཁོ་ནའི་ཐད་ལ་སྤྱད་པ་ལས་ཞིང་ལས་དང་། འབྲོག་ལས། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་བོད་ཡིག་གི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ནི་ཏ་ལམ་མཐོང་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཚན་རིག་གི་ཐད་ལ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མེད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་སྔར་གྱི་མཁས་པ་ཚོའི་ཁྲིད་དུ་འང་བོད་ཡིག་ཞིང་ལས་དང་། ཕྱུགས་ལས་

སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་འཚོ་ཚིས་ཀྱི་ཐད་ལ་སྤྱོད་གཏན་ནས་མ་མྱོང་བ་ཞིག་ཀྱང་མིན་པ་ནི། དེབ་སྟོན་དུ་རོང་ཟམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདི་འདྲ་ཞིག་གསུངས་ཏེ། "ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་དང་། སཾ་སྐྲི་ཏ་དང་སྐད་རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མང་པོ་ལ་མ་སྦྱངས་པ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཉིད་ལའང་འདི་ནི་དོན་འདི་ཙམ་ལ་འཇུག་གོ། ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོ་དག་ཀྱང་གཞན་ལས་ཆེས་ལྷག་པ། ཐ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་འཚོ་ཚིས་ཞིང་ལས་དང་། ཕྱུགས་སྐྱོང་བ་དང་། དཀར་ཤེ་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མཛད་ལ།" ཞེས་དང་། ཡང་ "བོད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་འདིར་འདི་དང་མཉམ་པའི་མཁས་པ་ནི་སུ་ཡང་མ་བྱུང་ངོ་།" ཞེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་དེ་རིགས་ད་ལྟ་ཡོད་མེད་ནི་ཆ་མ་འཚལ། གོང་གི་དེབ་སྟོན་གྱི་ལུང་ཚིག་ལས། "ཐ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་འཚོ་ཚིས།" ཞེས་ཐ་མའི་གྲས་སུ་བཞག་གནང་འདུག་པ་འདིས་ཀྱང་བོད་ཡིག་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐད་ལ་སྤྱོད་པ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་སུ་སྤྱོད་མི་འོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྟན་གནང་མི་འདུག་གམ། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། རྩིས་ཀྱི་རིག་པ་སྤྱིར་བཏང་བཤད་ན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་མིན་ཡང་རིག་གནས་དེ་ཚོའི་ཁོངས་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་ལ་གཏུགས་གང་ཐུབ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་དང་

གཏན་ནས་མི་འགལ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས། དེ་མིན་འཛམ་གླིང་དུ་
སྙན་པར་གྲགས་པའི་གླིང་རྗེ་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུང་དང་། གླུ་གཞས་
སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཚིག་ཅི་རིགས་པས་ཁྱབ་····
ཡོད་པ་དང་། དེ་ཚོའང་ཆོས་ལུགས་དང་གཏན་ནས་མི་འགལ་བ་
ཞིག་དགོས་པ་མ་ཟད། དངོས་སུ་ཆོས་ལུགས་དང་མི་འགལ་ན་ཡང་
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་དང་མིང་ཚིག་གཏན་ནས་མ་འདྲེས་པའི་····
རྩོམ་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་དགོས་དོན་མ་ཚང་བའམ་ཡང་ན་སྙན་
པོ་མེད་པའི་འཆར་སྣང་ཞིག་སྐྱེ་བ་རེད། དེར་བརྟེན་བོད་མི་ཞིག་
ཡིན་ཕྱིན་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཤེས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཆོས་ལ་
དད་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་བྱ་བ་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་འཛུགས་པ་རེད།
སྤྱིར་མི་ཕལ་མོ་ཆེས་རང་རང་གི་ཆོས་ལ་དད་གུས་བྱེད་པ་དེ་བོད་མི···
ཙམ་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡ་
མཚན་དགོས་པ་ཞིག་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དབང་སྒྱུར་
མཁན་དག་གིས་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་ཡོད་ཁུལ་གྱིས་རང་ལ····
དབང་སྒྱུར་གྱི་གོ་གནས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ལུགས་བེད་སྤྱོད་དེ་ཁོ་
པ་ཚོའི་ཕན་ཁེ་དང་མཐུན་ཆེ་ལ་ལས་ཆོས་ལ་དད་གུས་ཡོད་པའི་ཟོལ་
གྱིས་ཆོས་ལུགས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ཁུལ་དང་། ལ་ལས་བསྟན་པའི་
སྦྱིན་བདག་གི་ཟོལ་གྱིས་དངུལ་དངོས་གང་འཚམས་རེ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་

གཏོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དམངས་རྣམས་མགོ་བོ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཁོ་པ་ཚོའི་ཕན་ཁ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཚེ་དགོན་པ་དང་རྟེན་གསུམ་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་བ་དང་། བླ་གྲྭ་དམར་གསོད་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་རང་རེ་བོད་ཀྱི་ས་གནས་འགོལ་པོ་དག་ན་མཆིས་པའི་བོད་མི་ཆོས་ནི་དབང་སྒྱུར་མཁན་དེ་ཚོའི་ངན་གཡོའི་བྱ་བ་ལ་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་ཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་མ་ཟད་ད་དུང་དབང་སྒྱུར་མཁན་དེ་ཚོ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཆེ་གེ་མོའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་ལོང་གཏམ་ཁོ་ན་ལ་མགོ་བོ་གཏུགས་ལྷུར་འཁོར་བ་ནི་ཡ་མཚན་དགོས་པ་ཞིག་དང་། ངོ་ཚ་དགོས་པ་ཞིག སྙིང་ཕམ་དགོས་པ་ཞིག་བཅས་ཡིན། དཔེར་ན་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་པ་དང་། དབང་སྒྱུར་མཁན་གྱིས་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་པ་གཉིས་ནི་ནང་དོན་དང་དམིགས་ཡུལ་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། ཡང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པའི་མི་ལ་ལས་ཆོས་ལུགས་ནི་སྨོངས་དད་རེད་ཅེས་བཤད་པ་ནི་ཆོས་དད་དང་སྨོངས་དད་གཉིས་ངོ་བོ་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བའི་རིགས་གཉིས་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པས་བྱས་པ་རེད། གལ་ཏེ་ཆོས་དད་དང་སྨོངས་དད་གཉིས་གཅིག་པ་ཡིན་ན་དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་ཤར་

ནུབ་ཀུན་ཏུ་དེང་རབས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྟེ། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས། ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་བཅས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་དེ་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཀུན་སྨྲངས་ཤིང་··· ཁྱོད་གཅིག་པུ་མཁས་པ་ཡིན་པ་ཇོ་མཚར་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཡང་མི་ལ་ལས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྗེས་སུ་ལུས་པ་ནི་ཆོས་ལུགས་དར་བས་བྱུས་··པ་རེད་ཅེས་བཤད། འོ་ན་བོད་དུ་དར་བའི་ཆོས་ལུགས་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་ལུགས་དེ་ནི་བོད་ཡུལ་གཅིག་པུར་དར་བ་ཙམ་ཞིག་མིན་པར་འཛམ་གླིང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་འཇའ་པན། (རི་པིན) དང་སི་ཡམ་ (ཐའི་གོ་དང་) འབར་མ། (མེད་ཏེན་) དང་སེངྒ་ལ། སོགས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ནང་དུ་སྤར་ནས་ད་ལྟའི་བར་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་རྗེས་སུ་ལུས་མེད་པ་མ་ཟད། སྔོན་ཐོན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་འགའ་ཞིག་ནི་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ཀྱི་མདུན་མདུན་ཀྲུང་དུ་གནས་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་བོད་དུ་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་བས་སྤྱི་ཚོགས་རྗེས་སུ་ལུས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་ཡང་མ་དག་པའམ་ཆ་མ་ཚང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ། འོ་ན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ལུས་ཐེབས་དགོས་པ་གང་ལ་ཐུག་ཅེ་ན།

འདིའི་ཐད་ལ་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་སིལ་བུར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་···སྔོན་མི་ཡོང་བའི་ཕྱི་རྐྱེན་དང་ནང་རྐྱེན་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་བ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་སྐོར་རགས་ཙམ་བཤད་པ་ལས་གཞན་སྐབས་སུ་མ་བབས་པས་རེ·····ཞིག་གོ་འདོད་མེད། འོན་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ན་སྔར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་ལམ་ལུགས་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་རེད། འོ་ན་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་གོང་དུ་དྲངས་ཟིན་པའི་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་། "ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་སྦེད་པ་ཟབ་མོར་ཆོམ།" ཞེས་པ་ནས། "འདི་ནི་ད་ལྟའི་བར་དུ་རང་རེའི་སྲོལ།" ཞེས་པའི་ཚིག་ཀང་དྲུག་གི་ནང་དུ་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱིས་བསྟན་གནང་···བ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

ད་ནི་སྐབས་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་རང་རེ་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཧ་ཅང་རིང་པོ་ཞིག་གི···ནང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐད་ལ་སྤྱད་དེ་ཆོས་ལུགས་དང་བོད་ཡིག་གཉིས··ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་ཡིག་དེ་འཇིག་རྟེན་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་ཐད་ལ་སྤྱད་མ་འོས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པ་མ་ཟད་སྤྱད་དགོས་ངེས་ཤིག་དང་སྤྱད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་།

མི་ལ་ལས། “མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ཡི་གེ་ནི་རྗེས་ལུས་ཡིན་པ་དང་། བོད་ཡིག་ནི་ཐ་མའི་ཡི་གེ་རེད།” ཟེར་བ་དང་། ཡང་ལ་ལས། “བོད་ཡིག་ནི་སྒྲ་སྦྱོར་ཡི་གེ་མིན་པས། ད་ལྟའི་བོད་ཡིག་འདི་མི་དགོས་པ་བཟོས་ཏེ། དེའི་ཚབ་ཏུ་ལ་ཏིང་(拉丁文)གི་ཡི་གེ་དེ་བོད་ཡིག་དང་མཐུན་པར་སྒྲ་སྦྱོར་བྱས་ན་སྟབས་བདེ་གི་རེད།” ཟེར་བ་སོགས་བྱུང་བར། བོད་རིགས་ཀྱི་མཁས་པ་ལ་ལས་སྔར་ནས་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་ལན་བཏབ་ཟིན་པས་དེ་སྐོར་འདིར་མི་སྤྲོའོ།།

ཕྱིན་ཆད་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མདུན་བསྐྱོད་ཡོང་བར་བྱེད་པའི་སྐོར།

ང་ནི་རང་ཅག་བོད་རིགས་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐུགས་བསམ་ལྡན་པའི་བོད་རིགས་ན་གཞོན་ཚོས་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདིའི་ཐོག་ཏུ་རང་རེའི་མི་རིགས་འདི་ཇི་སྲིད་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་བོད་རིགས་ཀྱི་སྲོག་རྩར་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་དེ། བོད་ཡིག་གནས་ཐུབ་མིན་ནི། ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོའི་ས་མཚམས་རྟ་ཁ་སྨྲབ་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུའི་འགངས་ཆེའི་དུས་མཚམས་ཤིག་ཏུ་སླེབས་ཟིན་པ་དེ་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ད་ལྟ་བོད་

ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་གསར་པ་གསར་ཀྲུང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཟིན་པ་རེད། "གསར་པ་ཐམས་ཅད་བདུད་ཀྱི་འཕྲུལ་དུ་སེམས།" ཅུང་འདྲ་མ་སེམས་ཅུང་འདྲ་ཅན་རིག་ཁོ་ནའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཡར··· རྒྱས་གཏོང་བ་ལས་ཐབས་ལམ་གཞན་མེད་པར་གྱུར་ཟིན་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བོད་རིགས་ཀྱི་གཞོན་ནུ་འབོར་ཆེན་ཞིག་གསོ་སྐྱོང་··· བྱེད་དགོས་པ་དང་། གསོ་སྐྱོང་བྱེད་ཡུལ་ནི་དེང་དུས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་བརྒྱུད་དགོས་པ་དང་། སློབ་གྲྭ་དེ་དག་གི་བསླབ་བྱའི་སློབ་དེབ་ཁག་གི་ནང་དོན་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག·· དང་རིག་གནས་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། དེང་དུས་ཀྱི་རྩིས་རིག་དང་། དངོས་ཁམས་རིག་པ། རྫས་འགྱུར་རིག་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཚོ་བོད་ཡིག་གི་ཐོག་ནས་སློབ་དགོས་དུས་སློབ་ཚོག་གི་དེབ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་རེད། རྒྱུ་མཚན་དེའི་དབང་གིས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མི་ལ་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག·· རྗེས་ལུས་རེད་ཟེར་བ་དང་། བོད་ཡིག་ནི་བླ་མའི་ཡི་གེ་རེད་ཟེར་བ་དང་། བོད་ཡིག་ལ་མདུན་ལམ་མེད་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐད་··· ཆ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་འཛམ་གླིང་གི་སྐད་ཡིག་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཟིན་པར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཡར་རྒྱས་བཏང་བ་ཁོ་ན་ཡིན···

པས་རང་རེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཀུང་སྤྱི་འགྲོས་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡར་····
རྒྱས་གཏོང་དགོས་པ་དང་། གཏོང་ཡང་ཐུབ་ཐག་ཆོད་ཡིན། འོན་
ཀུང་གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་བྱ་བ་འདི་སྤྱིས་དབང་ངམ་སྐབས་བདེ་པོ་··
ཞིག་གིས་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པ་ཤེས་དགོས། རྒྱུ་རིམ་
འདིའི་ནང་བསྒྲུབ་དགོས་པ་རགས་རིམ་ཙམ་བཤད་ན།

གཅིག བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་རྨང་གཞི་ཡིན་པས་ཐོག་མར་
བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་པོ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་པ་ཞིག་ཡིན་
དགོས། དེ་ལྟར་ཡོང་བ་ལ་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་སྦྱར་སྦྲོལ་བོད་··
ཀྱི་རིག་གནས་ཀུན་སློབ་དགོས་པ་ལས་བོད་སྐད་གོ་ད་ཤེས་པ་དང་།
བོད་ཡིག་འབྲི་ཀློག་ཤེས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པར་མི་བལྟའོ། །གལ་
ཏེ་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བྱང་ཆུབ་པ་ཞིག་མ་ཤེས་པར····
དེས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་སོགས་ཅི་ཙམ་ཤེས་
ཀུང་དེ་དེ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པ་ཙམ་ལས། དེས་མི་རིགས་གཞན་
གྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་རྣམས་བླངས་ཏེ་མི་རིགས་རང་གི་རིག···
གནས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་བྱས་རྗེས་འཛོམ་རྒྱུའི་རེ་བ་བྲལ་བ་རེད།

གཉིས། གལ་ཏེ་སུ་ཞིག་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་རིག་
གནས་དང་བཅས་པར་ཅི་ཙམ་མཁས་ཀུང་དེས་ཆོག་ཤེས་ཏེ་མི་རིགས་
གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་མི་སློབ་པའམ་སློབ····

འདོད་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཚེ་མི་ལོ་སྟོང་ཕྱིན་ཀྱང་འཕེལ་མེད་རང་སོར་གནས་པ་ལས་མི་དེའི་གྲས་ལ་ལྷག་བསམ་བཟང་པོ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གཞན་གྱི་ལེགས་ཆ་བླངས་ཏེ་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་དེ་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བྱེད་ཐབས་བྲལ་བ་ཡིན། དེས་ན་རང་རིགས་བོད་ཀྱི་ཕུགས་རི་ལྡན་པའི་གཞོན་ནུ་ཚོས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་ཕུན་སུམ་ཛེ་ཚོགས་དང་། ཆ་ཛེ་ཚང་ཡོང་བའི་དོན་དུ་ཐོན་ཐོན་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་དང་རིག་གནས་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་སློབ་རྒྱུར་ཆ་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྡན་པས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་སློབ་དགོས། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་པུ་ནི་ཐོན་ཐོན་གྱི་སྐད་ཡིག་དེ་ཚོའི་ནང་གི་དེང་གི་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ལེགས་ཆ་མཐའ་དག་བོད་ཡིག་ཏུ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་བསྒྱུར་དགོས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་བོད་རིགས་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ཕུགས་རི་ལྡན་པ་ཚོས་ངེས་པར་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཏ་ཅང་གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན་ལ། བསྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། སྔར་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་ཆ་རྐྱེན་ཏ་ཅང་ཞན་པའི་དུས་རབས་སུ་རང་སྲོག་ལའང་མ་ལྟོས་པར་མདོ་རྒྱུད་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོ

ལྟ་བུ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཏེ་ད་ལྟའི་བར་གནས་པ་དེ་འདྲ་ན། ད་ཆ་མི་རིགས་རང་གི་རིག་གནས་དང་། མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གནས་མཐར་ཕྱིན་སློབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་བཟང་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ལྡན་སྐབས་ཅིའི་ཕྱིར་ན་བསླབ་མི་ཐུབ་སྟེ་བསླབ་ཐུབ་ངེས་ཡིན།

གསུམ། ཐོག་མར་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི་བོད་རིགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ནང་དེང་དུས་དང་མཐུན་པའི་སློབ་དེབ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་དུས་འགྱུར་ཁྲ་མོ་ཅན་ཡང་འགྲོ་མི་རུང་བའི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་ལས་དོན་ཞིག་ཡིན་ཡང་སློབ་དེབ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་སློབ་དེབ་དེ་ཚོ་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་དུ་སློབ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པས་དམིགས་བཀར་གྱིས་སློབ་དེབ་དེ་ཚོ་སློབ་ཐུབ་པའི་ཞུལ་བྱུང་གི་དགེ་རྒན་གྱི་དཔུང་ཁག་ཅིག་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཚེ་སློབ་དེབ་ཚོའི་ནང་གི་མིང་ཚིག་ཕལ་ཆེ་བ་ཞིག་མིང་ཚིག་གསར་པ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་པུའི་པཎྜི་ཏ་ཞིག་ཡིན་རུང་དེས་སློབ་མི་ཐུབ་ཐག་ཆོད་ཡིན། དེས་ན་སློབ་དེབ་ཡོད་ཀྱང་སློབ་ཐུབ་མཁན་མེད་ཚེ་དེ་ནི་གཡུལ་སར་མཚོན་ཆ་ཡོད་ཀྱང་པེ་ད་སྤྱོད་མ་ཤེས་པས་གཡུལ་ཕམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོང་ངེས་ཡིན། གོ་ཐོས་སུ་ལོ་ཤས་གོང་ནས་གོང་རིམ་

ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་འོག་ཞིང་ཆེན་ཁ་ཤས་མཉམ་རུབ་ཐོག་ཚད་གཞི་ལྡན་པའི་སློབ་དེབ་ཁག་སྒྱུར་རྩོམ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། སློབ་དེབ་དེ་ཚོ་སློབ་ཐུབ་པའི་ཞུལ་བྱུང་གི་དགེ་རྒན་ཁག་གཅིག་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཚུལ་གོ་བྱུང་བས་དེ་ནི་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་བློ་ན་མེད་པའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་ལས་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་མ་རྩ་རྙིང་བ་ཁོ་ནར་བརྟེན་ཏེ་གསར་པའི་རིགས་དང་དུ་མི་ལེན་པའམ། ཡང་ན་བོད་ཡིག་ལ་མདུན་ལམ་མེད་པ་དང་། བོད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཟེར་བ་སོགས་འཁང་ར་ཤ་སྟག་བྱེད་པ་དེ་དོན་དུ་མི་དེ་གྲས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་ལ་མདུན་ལམ་མེད་པ་དང་། བོད་ཡིག་གིས་མཐོང་ཆུང་འཁུར་དགོས་པ་ཞིག་ཆེད་དུ་བཟོས་པ་དང་ཁྱད་མེད་པར་འགྱུར་ངེས་ཡིན། དེ་བས་རང་ཅག་ཚང་མས་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་སྐྱུལ་ལྷུག་བཏང་སྟེ་རང་རེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདི་སྔོན་ཐོན་ཡིན་པའི་སྐད་ཡིག་གཞན་གྱི་རྗེས་ཟིན་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རང་རེའི་ལས་འགན་ཡིན། སྔོན་ཐོན་ཅན་གྱི་མི་རིགས་དེ་ཚོའི་སྐད་ཡིག་ཀྱང་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམ་པ་ཞིག་ཡིན་མི་སྲིད་ཀྱང་དུས་ཡུན་ཏ་ཙང་རིང་པོ་ཞིག་གི་ནང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཡར་རྒྱས་བཏང་སྟེ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་རང་རེའི་སྐད་ཡིག་དང་

རིག་གནས་ཀུང་འཕེལ་མེད་རང་སོར་གནས་ཏེ་མི་སྡོད་པར་མདུན་དུ་བསྐྱོད་དགོས།

བཞི། སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་བོད་ཡིག་སློབ་དེབ་བཟོ་བ་དང་། སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་དུ་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སློབ་རྒྱུའི་ལས་དོན་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཇི་སྲིད་བར་གནས་ཐུབ་པ་དང་། སྔོན་ཐོན་སྐད་ཡིག་གི་རྗེས་ཟིན་ཐུབ་པའི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་གོམ་པ་དང་པོ་དེ་ཡིན། གལ་ཏེ་ལས་དོན་དེ་ལ་དེ་ཙམ་མཐོང་ཆེན་མི་བྱེད་པའམ་སྣང་མེད་བྱས་པ་ཡིན་ན་གཞན་བོད་ཀྱི་···· སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་ཚུལ་གྱི་སྐད་ཆ་ཅི་ཙམ་བཤད་ཀྱང་སྟོང་གཏམ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་སམ་ཡང་ན་བརྒྱ···· ཕྲག་གི་རྗེས་བོད་ཡིག་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགྲེམ་སྟོན་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་·· གསོལ་བ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད། ཡིན་ནའང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོགས་ནི་མདུན་དུ་བསྐྱོད་ངེས་ཡིན་པས། བོད་མི་རབས་རྗེས་མ་ཚོས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱད་དེ་གང་ལྟར་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ངེས་ཡིན་པ་ལས་སྔར་བཞིན་འཕེལ་མེད་རང་སོར་གནས་ཐབས་བྲལ་བ་རེད། སྔར་གྱི་དུས་རབས་ལ་ལྟོས་ཏེ་བཤད་ན་བོད་ཡིག་ནི་གཞན་ལ་ངོ་གནོང་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ད་དུང་ཡང་རྨང་གཞི་འདི་རང་གི་སྟེང་དུ་ད་ལྟའི་དུས་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ཚན་རིག་

གིས་བརྒྱན་ཏེ་ལུགས་གཉིས་གང་ཐད་ལ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཞིག་མི་བྱེད་པར་
མི་རིགས་གཞན་ཞིག་གི་སྐད་ཡིག་གཞི་ནས་བསླབས་ཏེ་དེས་བོད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་གི་ཚབ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་ཆེ་དེ་ནི་དངོས་འབྲེལ་གཞན་
ལ་ངོ་གནོང་དགོས་པ་ཞིག་དང་། ཡིད་སྐྱོ་དགོས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་
ནམ། བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ཡིན་པའི་བོད་ཡིག་དེ་རིམ་བཞིན་བག་ལ་
ཞ་བར་གྱུར་ཆེ་ནམ་ཞིག་བོད་རིགས་ཡིན་ཡང་བོད་སྐད་མི་ཤེས་……
མཁན་གྱིས་བོད་རིགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་ཡོང་ངེས་ཡིན། ད་
ལྟ་ནས་བོད་རིགས་ཀྱི་ས་གནས་ཁ་ཟུང་ལ་དེ་འདྲར་འགྱུར་བའི་སྔ…
ལྟས་བསྟན་ཟིན་འདུག བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོག་རྩ་ལྟ་བུར་གྱུར་
པའི་སྐད་ཡིག་གཉིས་པོ་ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདིའི་སྟེང་དུ་གནས་ཐུབ…
དང་མི་ཐུབ་ཀྱི་འགག་རྩ་འདི་འདྲའི་དུས་སྐབས་སུའང་མི་ལ་ལས…
ནི་རང་རང་གནས་ཡུལ་གྱི་ས་ཁུག་ལུང་ཆུང་རེ་ན་ཁྲིན་པའི་སྤྲལ་པའི་
རྣམ་ཐར་བསྒྲུངས་ཏེ་མི་རིགས་ནང་ཁུལ་ཁོ་ནར་ས་ཁུལ་གྱི་ཕྱོགས…
འཛིན་དང་། གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་ཞེན་གྱིས་ང་བཟང་པོ་ངན་དང་།
ང་བདེན་པོ་རྫུན་གྱི་ཀུ་ཅོ་རྫོགས་མཐའ་མེད་པའི་ཁྲོད་དུ་མགོ་བོ…
གདུགས་ལྟར་འཁོར་ཏེ་གནས་པ་ལས་མི་རིགས་སྤྱིའི་ལས་དབང་དང་…
མདུན་ལམ་ནི་མི་དེ་ཚོའི་སེམས་ལ་དྲན་མ་སྐྱོང་བ་རེད་ཅེས་བཤད…
ཆོག མི་དེ་གྲས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ།

ཉམས་པའི་མི་རིགས་མགོ་བོ་འདེགས་པ་ལ།།
མེད་དུ་མི་རུང་ནང་གི་མཐུན་སྒྲིལ་ཡིན།།
མཐའ་འཁོབ་གླིང་པ་རང་མཐོང་ཅན་ཚོས་ཀྱང་།།
རང་རྟིང་དབྱུག་པ་བསྐྱུར་ན་མི་ཞིགས་སམ།།
རྒྱུན་རིང་བོད་ཀྱི་དབུ་འཕང་ཆུ་བཞིན་དུ།།
ཐུར་དུ་གཞོལ་བ་ཡིད་ལ་མ་འཁོར་བར།།
ནང་དུ་བདག་རྒྱལ་གཞན་ཕམ་ཁོ་ནའི་ལས།།
བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་ད་དུང་མ་མཐོང་ངམ།།
མི་ལོ་སྟོང་ལ་ཉེ་བའི་དུས་ཡུན་ནང་།།
ང་བཟང་པོ་ངན་ང་བདེན་གཞན་རྫུན་གྱི།།
ནང་གི་འཐབ་རྩོད་གཞན་གྱིས་བེད་སྤྱད་དེ།།
མགོ་བོ་གཏུགས་ལྷུར་བསྐོར་བ་མི་དྲན་ནམ།།
ཁ་ནས་རྟག་ཏུ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་བཤད།།
རང་རང་ཡིད་ལ་རང་དོན་འབའ་ཞིག་སྒོམ།།
ནང་གི་ཕྱོགས་རིས་ཁོ་ནར་མགོ་འཁོར་ཏེ།།
མཐའ་མ་གཏམ་དོན་གཉིས་མེད་མ་གྱུར་ཏམ།།
སྟོབས་ཀྱིས་བརྡམས་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དངོས།།
ཐབས་ཀྱིས་སློད་ན་སྙིང་རྗེ་གེ་སར་ཉིད།།

ཕྱི་ལ་ཐུག་དུས་སྔོན་ལས་ཕོ་ན་སྙོམ།།

ནང་གི་མི་ལ་གནམ་ལྕགས་ཐོག་ལྟར་གནོད།།

ཅེས་ཀུང་བྲོའོ།།

ཡང་ད་ལྟའི་ཆ་ལ་མི་སེམས་དགའ་འོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བོད་རིགས་ཀྱི་ན་གཞོན་ཁག་གཅིག་གིས་དཀའ་ངལ་སྣ་ཚོགས་ཁྱད་དུ་བསད་ཅིང་བརྩོན་པ་དྲག་པོས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་ཁག་དང་། མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གནས་བཅས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མ་དང་། མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་དང་ལས་དབང་བཅས་གསལ་པོར་མཐོང་སྟེ་ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་སུ་ཅི་འདྲ་བྱས་ཏེ་མི་རིགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཕྱོགས་སྐོར་ལ་གཏིང་ཟབ་ཀྱིས་བསམ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། གཞོན་ནུ་དེ་ཚོའི་གྲངས་ཚད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ད་ལྟ་ཉུང་ཙམ་ཡིན་ཡང་སྤྱི་ཕྱི་མ་གཏོགས་དེ་ཚོའི་ནུས་པ་ནི་ནམ་ཞིག་བོད་མི་དམངས་ཡོངས་ཀྱིས་མཐོང་ཐུབ་ངེས་ཡིན་པ་དང་། ང་ཚོའི་རེ་བ་ཡོད་ཚད་ཕུགས་རེ་ལྡན་པའི་གཞོན་ནུ་དེ་ཚོར་བཅོལ་ཡོད་པ་རེད།

༤། གོང་དུ་བཤད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་སློབ་དེབ་དང་། དེ་མིན་རིག་གནས་དང་ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་དགོས་ཤིང་། དེའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དུ་དཀའ་ངལ་

ཡང་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་དང་འཕྲད་རྒྱུ་ནི་བཤད་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན་རང་རེས་དངོས་སུ་སྤྱད་རྒྱུ་ལྟ་ཞོག ཐ་ན་མཐོང་ཐོས་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་དངོས་པོ་ནི་བགྲང་གིས་མི་ལང་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་དེ་ཚོ་རེ་རེ་བཞིན་མིང་འདོགས་དགོས་པ་ཡིན། དཔེར་ན་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཟིན་པའི་རླངས་འཁོར་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན་རླངས་འཁོར་གྱི་མིང་རྐྱལ་པོ་བསྒྱུར་བ་ཙམ་ལས་རླངས་འཁོར་དེའི་ལྷུ་ལག་ཚང་མ་ཕྲལ་ན་དངོས་པོ་ཆེ་ཆུང་བསྡོམས་ན་གྲངས་ཅི་ཙམ་ཡོད། དེ་ཚོ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་མིང་འདོགས་དགོས་པས་སྟབས་བདེ་པོ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། ཡིན་ནའང་སྔོན་ཐོན་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་མིང་ཚིག་རྣམས་གཏན་ཁེལ་ཟིན་པ་དེ་དཔེ་ལྟ་ཡུལ་གྱི་ཆ་རྐྱེན་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན། དངོས་སུ་བསྒྱུར་སྐབས་ཐབས་ལམ་གསུམ་སྟེ། དོན་སྒྱུར། སྒྲ་སྒྱུར། འདོད་རྒྱལ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྱུར་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལས་དང་པོ་དོན་སྒྱུར་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོ་དེ་ལ་མིང་དེ་ལྟར་འདོགས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་རིགས་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། དཔེར་ན་རླངས་འཁོར་དང་། ཀང་འཁོར་དང་། གློག་བརྙན་དང་། སྒྲ་སྡུད་འཁོར་ལོ་དང་། བརྙན་འཕྲིན་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། མིང་འདི་རིགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བོད་དུ་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་རྗེས་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ད་དུང་དངོས་

པོ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་མིང་མེད་པ་ཡིན།

སྒྱུར་སྟངས་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་དོན་སྒྱུར་དེ་ཤིན་ཏུ་བཟང་སྟེ། མིང་རྐྱང་པ་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་དངོས་པོ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་སམ་བྱེད་… ལས་དེ་ཕྱོགས་ཙམ་བློ་ཡུལ་དུ་འཁོར་ཐུབ་པ་ཡིན། སྔར་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམ་པས་མདོ་རྒྱུད་རིག་གནས་ཕོན་ཆེན་དེ་འདྲ་ཞིག་བསྒྱུར་པ་མཐའ་དག་བོད་སྐད་དུ་དོན་སྒྱུར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ནི་མི་རིགས་གཞན་སུས་ཀྱང་སྒྱུར་ཐུབ་མེད་པར་གྲགས། འོན་ཀྱང་སྒྱུར་སྟངས་ཡག་པོ་མ་བྱུང་ན་མིང་ཕན་ཚུན་ནོར་ཉེན་ཡོད་པ་དང་། བོད་རིགས་ས་ཁུལ་ཁག་གི་ཡུལ་སྐད་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བས་སྒྱུར་སྐབས་ཕྱོགས་འཐེན་གྱིས་གཅིག་མཐུན་ཡོང་སྒྱུར་འགོག་རྐྱེན་འབྱུང་སྲིད་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་སྒྲ་སྒྱུར་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་དེ་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་གི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་བོད་ཡིག་ཏུ་ཕབ་པ་དེ་ཡིན། ཕྱིར་བཏང་བྱས་ན་དེ་ནི་ཅུང་ཟད་ལས་སླ་བ་ཡིན་ཡང་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ་མིང་དེ་ཐོག་མར་རྒྱལ་ཁབ་བམ་མི་རིགས་སུའི་སྐད་ཡིག་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། ཕྱིར་ན་ཚན་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་ཕལ་མོ་ཆེ་ཞིག་ཐོག་མར་དབྱིན་སྐད་དང་དབྱིན་ཡིག་ལས་བྱུང་བ་མང་བས་ད་ལྟ་དབྱིན་སྐད་དང་དབྱིན་ཡིག་ལ་འཛམ་གླིང་… སྤྱིའི་སྐད་ཡིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་རྒྱའི་

སྐད་ཡིག་ཀྱང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་་་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྔར་ནས་ད་བར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་དོན་སྒྱུར་་་
དང་སྒྲ་སྒྱུར་ཅི་རིགས་བྱས་པའི་ལག་རྗེས་ཡིན། དཔེར་ན་རྒྱ་ཡིག་
གི་མིང་ཁ་ཤས་དབྱིན་ཡིག་སོགས་ནས་སྒྲ་སྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ཆེ་དེ་བོད་
སྐད་དུ་སྒྲ་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས་ཐོག་མའི་མིང་གི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་སྒྱུར་བ་་་་
ལས་རྒྱ་ཡིག་གི་སྒྲ་གདངས་ཇི་བཞིན་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ན་ཅུང་མི་་
བཟང་སྟེ། དབྱིན་ཡིག་སོགས་ཀྱི་མིང་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་སྒྱུར་སྐབས་སྒྲ་
ཇི་བཞིན་མ་བྱུང་བར་ཟུར་ཆག་ཏུ་གྱུར་པ་ཅུང་མང་བས་ཐོག་མའི་་་
མིང་དེ་ཐད་ཀར་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ན་བོད་ཡིག་ནི་སྒྲ་སྒྱུར་ཡི་གེ་་་
ཡིན་པས་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་སྒྱུར་བཏུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་ཡིན།
སྤྱིར་སྒྲ་སྒྱུར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཅུང་ཟད་སྟབས་བདེ་ནའང་ཏ་ཅང་མང་་་་
དྲགས་ན་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་གི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཉམས་ཏེ་གང་
ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཉེན་ཡོད་ཅིང་། དོན་
གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་སྔར་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བཀའ་དྲིན་ཅན་་་
རྣམས་པས་གཞུང་མང་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྒྱུར་པ་ཀུན་བོད་རང་གི་སྐད་་
ཡིག་ཏུ་དོན་སྒྱུར་བྱས་པ་རྣམས་ད་ལྟ་རང་རེའི་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པ་འདི་ག་ལགས།

གསུམ་པ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་འདོགས་ཚུལ་ནི། སྨྲ་སྒོ་མཚོན་

ཆ་ལས། "འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མའི་མིང་གང་ཡིན། །ངེས་ཚིག་གཞི་མེད་ཚོས་ཉིད་བཞིན།།" ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་གང་ཡང་རུང་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་མིང་འདོགས་སྐབས་དེའི་ཁྱད་ཆོས་དང་བྱེད་ལས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཞིག་མིན་པས་ངེས་ཚིག་བཤད་དུ་མེད་པའི་རིགས་ཡིན། དཔེར་ན། གནམ་དང་། ས། ཆུ། མེ། རླུང་། རྒྱ་མཚོ། རི་བོ། ཁང་པ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ལ་དེ་ལྟར་འདོགས་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཙང་ཟད་ཀྱང་བཤད་དུ་མེད་པས་དེ་དག་ལ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཞེས་བརྗོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གིས་གང་འདོད་ལྟར་བྱུང་རྒྱལ་དུ་མིང་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སྐབས་བདེ་ཙམ་ཡིན་ཡང་ད་ཅང་མང་དྲགས་ན་གོ་བརྡ་འཕྲོད་དཀའ་བའི་ཉེན་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན། དངོས་པོ་ཞིག་གི་མིང་ལ། མབ་ཅེས་འདོད་རྒྱལ་དུ་བཏགས་ན་མི་འོས་པ་མེད་ཀྱང་མབ་ཅེས་པའི་དངོས་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཤེས་དཀའ་བ་ཡིན། ཡང་ན་དེ་ལ་དབྱིན་ཡིག་གམ་རྒྱ་ཡིག་གི་མཚན་འདེབས་དགོས་པ་དང་། མཚན་བཏབ་ཀྱང་དབྱིན་ཡིག་དང་རྒྱ་ཡིག་མི་ཤེས་མཁན་ལ་ཕན་པ་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་བོད་ཡིག་གི་མཚན་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་འདེབས་ཐབས་མེད་དེ། དངོས་པོ་དེའི་མིང་བོད་སྐད་བོད་ཡིག་གཉིས་ཀར་མེད་པའི་ཕྱིར། མིང་དེ་

གྲས་ནི་དུས་ཡུན་ཏ་ཅང་རིང་པོ་ཞིག་གི་འཚོ་བའི་ནང་སྤྱད་པས····
ནམ་ཞིག་ན་མབ་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་དངོས་པོའི་དོན་སྤྱི་བློ་ལ་ལམ···
མེར་འཆར་འོང་བ་ཡིན། དེ་ཉིང་རང་ཚོའི་ནམ་རྒྱུན་འཚོ་བའི་ནང་
དུ་མི་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མའི་རིང་སྤྱད་པའི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་སོགས་བརྗོད··
པ་དང་དོན་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། ཡང་ད་ལྟ་
འཛམ་གླིང་ན་སྔོན་ཐོན་ཡིན་པར་གྲགས་པའི་སྐད་ཡིག་དེ་ཚོའང་དུས་
ཡུན་ཏ་ཅང་རིང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དངོས་པོ་གསར་པ་བྱུང་རིམ་བཞིན་
དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་མིང་བཏགས་ཏེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གྱུར་པ···
མ་ཟད་ད་དུང་ཇི་སྲིད་བར་དེ་ལྟར་རང་བྱེད་དགོས་པ་ལས་ད་མིང···
ཚིག་གིས་འདང་སོང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོང་མི་སྲིད་དེ། དངོས་པོ་གསར་
པ་ཐོན་རྒྱུར་མཐའ་མེད་པས་སོ། །རང་རེ་བོད་མི་རིགས་ནི་བོད་
ས་མཐོའི་སྟེང་དུ་ལོ་ངོ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོའི་རིང་འཚོ་བ་བསྐྱལ་ཏེ····
གནས་པ་ཡིན་ཞིང་། འཚོ་ཐབས་གཙོ་བོ་ནི་ཞིང་ལས་དང་། འབྲོག་
ལས། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས། ཚོང་ལས་སོགས་ཡིན་ཞིང་། འཚོ་
ཐབས་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་མཁོ་བའི་མིང་ཚིག་གིས་འདང་བ་ཙམ་གྱིས····
ཚོག་པར་བརྩི་ཞིང་། མིང་ཚིག་དེ་ཚོ་ཡང་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་བོད་ཡིག་
ཐོག་ཏུ་དག་ཆ་གཅིག་གྱུར་ཞིག་འབྲི་སྲོལ་ཆེར་མེད། དེར་བརྟེན་
ཆོས་ལུགས་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་སྣ་མ་གཏོགས་སོ་ནམ་དང་། འབྲོག་

ལས། ལག་ཤེས་མཁན་ཚོས་ཡི་གེ་ཤེས་མི་དགོས་པར་བརྩི་བ་ཡིན་པས་ཁྱིམ་པ་པོ་མོ་ཚོར་བོད་ཡིག་སློབ་སྦྲོལ་ཀྱང་མེད་པ་རེད། འཚོ་ཐབས་སྐབས་བདེ་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཡི་གེ་མ་ཤེས་ཀྱང་ཚོག་པ་ལྟ་…བུ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་འབྲོག་ལས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། མཛོ། མཛོ་མོ། འབྲི། གཡག རྟ། དྲེལ། ར། ལུག ཞོ། འོ་མ། མར། ཕྱུར་བ། དར་བ། འོ་ཐྲོམ། འོ་མདོང་། འོ་སྐྱིལ་སོགས་ཞིབ་ཏུ་བརྩིས་ན་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་སམ་མང་ན་འང་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ལས་མེད་པ་དང་། དེ་དག་ནི་མི་རབས་ནས་མི་རབས་སུ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་དེ་ངག་ཐོག་ནས་ཐོགས་པ……མེད་པར་བཤད་ཐུབ་པས་ཡི་གེ་མ་ཤེས་ཀྱང་ཚོག་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ཡིན། དེས་ན་མི་ལ་ལས་བོད་ཡིག་ནི་བླ་མའི་ཡི་གེ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་ལའང་རྒྱུ་མཚན་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་ཅེས་སོ་ད་དཀའ་བ་ཡིན་པས། "སྐྱེས་བུ་མང་དུ་སྨྲ་བ་ལ། །བདེན་པའི་དོན་གཅིག་མེད་པ་མིན།།" གསུངས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་བོད་རིགས་ཀྱི་རྒྱུས་མེད་པ་ཞིག་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་ཏུ་ཕྱིན་ཚེ་པོ་མོ་རྒན་གཞོན་མེད་པར་ཁ་ཏོན་འདོན་མཁན་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་མི་ཐམས་ཅད་ཡི་གེ་ཤེས་མཁན་ཡིན་པའི་སྣང་བ་ཞིག་འཆར་ངེས་ཀྱང་། དེ་ནི་བོད་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་སྒོམས་གཉིས་ལུགས་སུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཁག་གཅིག…

ཕན་ཚུན་ངག་ཐོག་ནས་སློབ་རེས་བྱེད་པའམ། འགའ་ཞིག་གིས་ནི་རྒྱུན་རིང་གཞན་གྱིས་བཏོན་པ་ཙ་ལམ་དུ་འཛགས་ནས་བཏོན་པ་ལས། ཁ་ཏོན་འདོན་ཚད་ཀྱིས་བོད་ཡིག་འབྲི་ཀློག་ཤེས་པ་ནི་མིན། མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན་སྔར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་དུ་ཆོས་ཕྱོགས་ཙམ་ལས་འཛིག་རྟེན་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་བོད་ཡིག་སྤྱོད་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བས་ཕྱིན་ཆད་ལུགས་གཉིས་གང་ལའང་སྤྱད་ཐུབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ་པའམ་བྱེད་འདོད་མེད་པ་ཡིན་ཚེ་གང་ལྟར་བོད་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་མདུན་དུ་བསྐྱོད་ངེས་དང་སྤྱི་ཕྱི་མ་གཏོགས་ཚན་རིག་དར་རྒྱས་ཀུང་ཡོང་ངེས་ཡིན་པས་སྐབས་དེར་བོད་ཡིག་སྤྱོད་ཆོག་ཅིག་མེད་ཚེ་སྐད་ཡིག་གཞན་ཞིག་ལ་མི་བརྟེན་ཐབས་མེད་ཡིན། དེ་ལྟར་གྱུར་ཚེ་དོན་དངོས་ཐོག་བོད་ཡིག་དེ་བླ་མའི་ཡི་གེ་ཁོ་ནར་གྱུར་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གསོན་པོའི་སྐུ་རིམ་དང་གཤིན་པོའི་རྗེས་ཆོག་ཙམ་ལས་སྤྱོད་སྒོ་གཞན་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་དང་། དེ་ནས་དུས་ཡུན་རིང་ཙམ་སོང་རྗེས་ད་ལྟ་རང་རེས་སྔགས་བགྲངས་པ་ལྟ་བུ་ཀློག་ཐུབ་ཀྱང་དོན་རྗེ་བཞིན་གོ་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ངེས་ཡིན། དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་དུ་ད་ལྟ་ནས་བོད་རིགས་སྐད་གཉིས་སློབ་ཁྲིད་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ན་གཞོན་ཚོས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་གི་ལེགས་ཆ་

མཐའ་དག་བླངས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་རྒྱུ་དེ་དུས་འགྱུང···ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་འགྲོ་མི་འོས་པ་ཞིག་ཡིན། ཐབས་ལམ་དེ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྐྱོབ་པའི་ཐབས་མེད་ཅེས་ཁ་ཆོན་བཅད་དེ་བཤད་ཆོག་པ་ཡིན།

འདི་ཡན་གྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱི་དང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཚོ་བ་དང་བོད་ཡིག་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། བོད་ཡིག་དང་བོད་དུ་དར་བའི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་ཐུན་མོང····དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འབྲེལ་བ། ཕྱིན་ཆད་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་ལུས་པར་མདུན་བསྐྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ཡང་དག་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལྷུག་བསམ་གཙང་མས་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་འདི་ལ་འཕེལ་མེད་རང་སོར་གནས་རྒྱུར་ཐུགས་དགྲེས་མཁན་འགའ་དང་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་སྙིང་བའི་རིགས་ཀུན་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ···སོར་ཆུད་ཀྱི་དོན་དུ་བརྩོན་པ་པོ་འགའི་ཐུགས་ལ་འཐད་མིན་ཆ་མ···མཉམ་ཀྱང་། སྔར་གྱི་བྱུང་བ་དངོས་རྣམས་དང་འབྱུང་འགྱུར་ཡོང་ངེས་ཀྱི་དོན་དངོས་རྣམས་ཟུར་དུ་བཞག ཁོང་ཚོ་འགའི་ཐུགས····ལ་འཐད་པའི་རིགས་ཤ་སྟག་བྲིས་ན་དགོས་པ་ཏིལ་འབྲུ་ཙམ་མེད་པ··ཤེས་ནས་འདི་བཞིན་བྲིས་པ་ལགས་ཤིང་། སྤྱིར་བོད་ཀྱི་གདམ

དཔེར་ཡང་། "དྲང་པོ་བཤད་ན་མི་མི་དགའ" ཞེས་པ་ལྟར་དང་། དེ་བཞིན་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ནས་ཀྱང་"མི་རིགས་ཕལ་མོ་ཆེ་ཞིག་ལ་ནི་དཀའ་བ་ཞིག་སླ་རུ་བཏང་སྟེ་བཤད་ན་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་བརྙས་ཆོས་བྱེད། དེ་ལས་སླ་མོ་ཞིག་དཀའ་རུ་བཏང་སྟེ་བཤད་ན་མཁས་པར་བསྟི་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་འདུག་པས་བྱ་ཐབས་ཟད"ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་དང་ཕྱོགས་འདྲ་བ་རྗེ་ནང་ཏཱ་ར་ན་ཐའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། "བོད་འདིར་དག་རུང་མི་དག་རུང་གཏམ་གང་ཡང་རུང་བ་གྲགས་ཆེན་པོས་སྨྲ་བོ་ཀུན་ལ་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ཤིན་ཏུ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་གཞན་ཞིག་སྨྲས་ཀྱང་རྣ་བར་མི་འོང་ཞིང་། ཡིད་ལ་མི་བདེ་བ་ཞིག་སྣང་"ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཁོ་བོས་བཤད་པའི་དོན་རྣམས་ཀྱང་རྣ་བར་མི་འགྲོ་མཁན་ཡོད་ངེས་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོ་སྐུ་ཚེ་རིང་ཙམ་བཞུགས་ན་དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་བས་ཁོང་ཚོའི་རྣ་བར་མི་འགྲོ་ཀ་མེད་ཅིག་བཟོ་ངེས་ཡིན། གཙོ་བོ་ནི་ཕུགས་རེ་ཆེ་བའི་བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་ཚོའི་བློ་སྒོ་འབྱེད་པའི་གསོས་སུ་སྨིན་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཁོ་བོ་ནི་དེ་ག་རང་གིས་བློ་ཁ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ།། །།

བོད་ཡིག་གི་བརྡ་དག་སྤྱི་འགྲོས་
འགའ་ཞིག་བཤད་པ།

ད་ནི་སྐབས་དོན་དེ་ཙམ་གྱིས་འཐུས་པ་བྱས་ཏེ། ཞར་བྱུང་འཕྲོས་དོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བོད་ཡིག་གི་བརྡ་དག་སྤྱི་འགྲོས་འགའ་ཞིག་གླེང་འདོད་པ་ཡིན། སྤྱིར་བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་སྔར་ཡོད་སུམ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ཆུང་ཏ་ཙང་མང་པོ་སྔར་ནས་ཡོད་ཁར་དེང་རབས་སུའང་གང་ས་གང་དུ་འགྲེལ་བཤད་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་ལྟར་ཁོ་བོ་ནི་འཛམ་གླིང་གི་སྐད་ཡིག་མང་པོ་དང་། བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ་འདྲ་མིན་ཤེས་པའི་མཁས་པ་ཞིག་མིན་ནའང་། བོད་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་གཉིས་པོ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཁར་མི་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་དགེ་རྒན་གྱི་མིང་རྟགས་ཙམ་ཡིན་པས་སྔར་ནས་སུམ་རྟགས་གཉིས་པོར་འགྲེལ་བཤད་མཛད་པ་བསྟུས་ཙམ་རེ་འབྲི་རྒྱུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་བཟུང་ནས་བྲིས་ཟིན་པས་ད་ལན་འདིར་བསྐྱུར་

བློས་བྱེད་རྩིས་མེད། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ད་ལན་གྱི་དགོས་པ་ནི་
སྔར་གྱི་སྲུམ་རྫ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ་མ་འཁོད་པ་དང་། ཡང་
ན་གསལ་བར་མ་འཁོད་པའི་རིགས་ཁག་གཅིག་ཁ་སྐོང་གི་ཚུལ་དུ་····
འབྲི་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ལར་དེང་སྐབས་སུ་རང་རེ་བོད་ཀྱི་ས་
གནས་གང་སར་བརྡ་སྤྲོད་གཞུང་གིས་མཚོན་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཡར་
རྒྱས་ལ་ཕན་པའི་རྩོམ་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་··
པ་ནི་མི་སེམས་ལ་དགའ་བ་སྐྱེ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན། རང་རེས་ད་ལྟ་
བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་ལ་སོགས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་འབྲི་རྩོམ་བྱེད་ནའང་
རྒྱ་འགོ་ཐུག་སའི་གནས་ལྟ་བུ་ནི་མཁན་པོ་ཐོན་མིས་གཙོས་པའི·····
བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་གིས་མཛད་པའི་གཞུང་···
ལུགས་ཁག་ཡིན་པ་ལས་དེ་ཚོར་བརྟེན་མ་དགོས་པར་རང་གཅིག་པུའི་
སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཁོ་ནར་བརྟེན་པའམ། ཡང་ན་བློ་བུར་དུ་
དགོངས་པའི་གཏེར་རྒྱ་གྲོལ་བའམ། ཡང་ན་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཐོག
བབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་བརྩམས་པ་ཞིག་སུ་ལའང་མེད་པས་··
རང་རེའི་འབྲི་རྩོམ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ནའང་སྔར་གྱི་མཁས་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཁག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཕྱོགས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་དང་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་གསར་གཏོད་ཀྱི་རིགས་གང་མང་མང་ཞིག་ཐོན་སྲུབ་རྒྱུར་
བརྩོན་དགོས་པ་ལས་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནང་དོན་

ཁོ་ན་བསྐྱར་སྐོར་ཡང་སྐོར་དང་ལུང་ཚིག་རྫོགས་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་དྲངས་ཤིང་། རང་ཉིད་ལ་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་དོན་འདི་ཞེས་ཤོད་དུ་མེད་པའམ། ཡང་ན་ཤོད་མ་ནུས་པའི་མཚམས་སུ“སྔོན་ཆད་མ་བྱུང་བའང་འདིར་བརྗོད་མེད”ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ལུང་ཞིག་དྲངས་ཏེ་མཚམས་འཛོག་པའི་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་མོད་དེ་ནི་མི་བཟང་བར་སེམས། འདིའི་དོན་ལ་རག་ར་སྤྲུལ་སྐུ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་དར་བས། “སྔོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ཡང་འདིར་བརྗོད་མེད་ཅེས་པ་འདིའི་དོན་འགྲེལ་སྟངས་འདི་རང་ཡིན་ན། མདོ་སྔགས་གང་ལ་ཡང་བཀའ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མི་དགོས་པའི་མཚམས་སུ་བསྐྱལ་ཐུབ་པའི་སྒྲུབ་ངག་དང་དེ་ཚོའི་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་ལུང་ཡང་མང་པོ་འཚོལ་ཐུབ་པ་འདུག” ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལུང་དོན་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཁེངས་པ་བསྐྱུངས་པའི་ཚིག་གམ། ཡང་ན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་སྤྱོད་འཇུག་གི་ནང་དོན་རྣམས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གཞན་གྱིས་སྔར་གཏན་ནས་གསུང་མ་མྱོང་བའི་ནང་དོན་གསར་པ་ཞིག་གསུངས་མེད་ཅེས་པ་ལས་སྔར་མ་བྱུང་བ་ཞིག་གསར་དུ་བརྩམ་མི་ཆོག་ཅེས་པའི་དོན་ཅི་ལ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཞི་བ་ལྷའི་རྗེས་ནས་ད་བར་འཛམ་གླིང་དུ་མཁས་པ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་གིས་གསར་རྩོམ་དེ་སྙེད་ཅིག་བརྩམས་པ་

ཀུན་མི་འོས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཁོང་ཚོས་བརྩམས་པ་
ཀུན་ཡང་ཞི་བ་ལྷའི་གསུང་ལས་མ་འདས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། གང་ལྟར་
ཞི་བ་ལྷའི་ལུང་དོན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་རྩོམ་གྱི་སྒོ་མོ་འགོག་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་སོང་ན་མི་འོས་པ་ཡིན། ཡང་རང་རེས་མཐོང་དགོས་
པ་ཞིག་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་བོད་རིགས་ཀྱི་མཁས་པ་མི་ཉུང་
བ་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཡར་རྒྱས་ལ་ཕན་པའི་གསར་རྩོམ་མི་
ཉུང་བ་ཞིག་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཚོར་མང་ཉུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཁྱད་
ཆོས་དེ་འདྲ་དང་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་ནི་བསྔགས་འོས་སུ་གྱུར་ཀྱང་།
ཡང་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་དེང་གི་དུས་སྐབས་སུ་མཐོང་ཐོས་མི་འདོད་
པའི་རིགས་ཤིག་ཀྱང་ཤུགས་མ་ཐུབ་ཀྱིས་ཐོན་ཡོང་བ་ནི་ཚིག་གཅིག་
ལ་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན་"བདག་བསྟོད་གཞན་སྨོད"ཅེས་པ་དེ······
རེད། དེ་ནི་ཕྱིར་བཏང་བཤད་ན་གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་པའམ་སྤྱི་
སེམས་གཙང་མ་ཡོད་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ལ་ཡོད་མི་འོས་པ་ཞིག་རེད།
རང་ཅག་གི་མཁས་པ་ལ་ལས་ནི་སྨོད་ཡུལ་གྱི་གཞན་དེའང་སྡོན་བྱིན་
ཀྱི་མཁས་པ་སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་ནས་དེ་ལྟའི་བར་གྱི་རང་རིགས་ཀྱི་
མཁས་པ་ཚོའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པ་ལས་སྨོད་ཡུལ་གཞན་མ་རྙེད་
པའམ་མ་ཕོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྣང་། བསྟོད་ཡུལ་རང་ཉིད་ནི་རིམ་བྱུང་
གི་མཁས་པ་དེ་ཚོ་ལས་ཆེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་

དང་། སྐྲ་དབྱངས་ལྷ་མོ་སོགས་ཀྱི་གྲལ་དུ་འཛུལ་ཅི་ཐུབ་བྱེད་པ་
ལྟ་བུ་འདི་རིགས་ལ་དགོས་པ་དང་དགོངས་གཞི་ཁྱད་པར་བ་ཞིག···
ཡོད་ན་ནི་དེར་ཟད། སྒྱུར་གསར་གཏོད་ཀྱི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་
བྱེད་ཀྱང་སྔར་ཡོད་ཀྱི་རྭ་བ་ལས་བརྒལ་ཐུབ་པ་མ་བྱུང་ཚེ་གསར་གཏོད་
ཅེས་པ་སྟོང་གཏམ་རང་ཡིན་པས་གསར་གཏོད་མཁན་རང་ཉིད་རྭ་བ་
དེ་ལས་རྒྱང་རིང་དུ་མཆོངས་ནས་བོད་མི་རིགས་རྗེས་ལུས་ཀྱི་གནས་···
ལས་ཐར་ཐབས་ཀྱི་གསར་གཏོད་དང་གསར་རྩོམ་ཅི་འདྲ་ཞིག་གནང་
རྫང་སྙིང་ཐག་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞུ་ནའང་ར་བ་རྙིང་པ་དང་།
དེ་སྐྲུན་མཁན་གྱི་སྔོན་བྱོན་མཁས་དབང་བཀའ་དྲིན་ཅན་ཚོར······
བསྔགས་བརྗོད་ཞུ་མི་འོས་ནའང་སྨད་པ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་མ་གནང་····
བར་ཅི་མི་སྙམ་དུ་བཞག་ན་“ཐང་ཤིང་ལ་མཛེས་པ། སྐྲ་ཀ་ལ་སྤྲམ་
པ་”ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ་སྙམ་པ་ཡིན། འདིའི་སྐོར་ལ་
མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། “རྒྱ་གར་
གྱི་པཎ་སྒྲུབ་ཉི་ཟླ་དང་འདྲ་བ་དེ་ཆོས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་
བཅས་པ་འདི་ཙམ་མཛད་ན་ཡང་། རང་རེ་བོད་པ་ཚོ་ལ་ནི་ཆོས་
རྒྱལ་ཚོ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་འཇིག་རྟེན་མིག་འབྱེད་དེ་ཚོ་བྱུང་མེད་ན།
མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་འདི་ཚོ་རང་རེས་གདན་
བྲུ་བཞི་ཞིག་གི་སྐད་ལ་བསྡད་ནས་ལྷོད་ཤིག་གེར་མཇལ་རྒྱུའི་སྐལ་བ་

ག་ནས་རྙེད།” ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་རང་ཅག་བོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་སྔོན་བྱོན་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཐོར་བར་རིགས་སོ། །སྤྱིར་རང་བསྟོད་བྱེད་པ་ནི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་བ་འདྲ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་མི་བཟང་སྟེ། “རང་གིས་རང་ལ་བསྟོད་པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་ཡིན་ཡང་མཛེས་མ་ཡིན།” ཞེས་པའི་ལུང་ཚིག་ནི་ཀླུང་ལྟར་གྲགས་ནའང་སྐབས་འགར་རང་རེའི་མཁས་པ་ལ་ལས་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་རང་བསྟོད་དེ་“འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་ངེད་གཉིས་ཀ” ཞེས་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་དང་རང་གཉིས་ཁྱད་མེད་པའི་རང་བསྟོད་ཀྱང་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེའང་དགོས་པ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་མི་ཤེས། དེ་ལྟར་མིན་ཆེ་མཁས་པ་འདི་ཚོའི་རང་རང་གི་མཚན་སྙན་དང་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་གསུང་རྩོམ་དེ་ཚོའི་གྲགས་སྙན་རྒྱས་ཐབས་ཙམ་ཡིན་ན་ནི། བདག་བསྟོད་གཞན་སྨོད་བྱེད་པ་ལས་མ་བྱས་པ་ལྷག་མང་པོས་བཟང་སྟེ། “གསེར་ས་འོག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་འོད་ནམ་མཁར་འཕྲོ།” ཞེས་པ་དང་ “ཉི་ཤར་སྤྲར་མོས་མི་ཁེབ” ཅེས་པའི་དཔེ་དང་མཚུངས་སྙམ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། “བསྲེགས་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། བླང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན།” ཞེས་པ་དང་། འཆད་པ་དང་། རྩོད་པ་དང་། རྩོམ་པ་ནི་མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམ་གསུམ་

ཡིན་པས་ངེས་པར་བརྗར་ཤ་གཅོད་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་གི་དུས་ཡུན་ནང་སྔོན་ཅྱུན་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ཆོས་བརྗར་ཤ་མ་ཆོད་པ་ཞིག་གལ་ཏེ་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་རང་རེས་ཆོད་དཀའ་བ་དང་། ཡུལ་དུས་སོགས་གང་ཐད་ནས་ད་ལྟའི་དུས་རབས་ནི་བོད་མི་ཚང་མ་མཐུན་སྒྲིལ་རྡོག་རྩ་གཅིག་སྒྲིལ་དང་། ཕྱར་བ་གྲུ་འདིགས་ཀྱིས་བོད་མི་རིགས་འདི་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་སྔོན་ཐོན་མི་རིགས་གཞན་གྱི་རྗེས་ཟིན་ཐབས་ལ་བརྩོན་པ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ལས་མི་རིགས་ནང་ཁྲོལ་དུ་ཕན་ཚུན་བར། ང་བདེན་གཞན་རྫུན། ང་བཟང་གཞན་ངན་གྱི་དགག་པ་དང་། དགག་ལན་སོགས་ཡིད་སྐྱོ་དགོས་པའི་སྣང་ཚུལ་དེ་མ་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་ཡིན། ལར་སྔར་དང་ད་ལྟའི་མཁས་པ་སུ་འདྲ་ཞིག་གིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་རུང་ཞན་ཆ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་ཅེས་གོད་མི་ཐུབ་པ་ནི། མཁས་དབང་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྔ་ནས། "སྔོན་ནས་ད་བར་དག་ཡིག་ཆེ་ཆུང་གི་ཕྲེང་བ་རིང་པོར་བསྒྲར་བའི་ཁྲིད་ན་གཏན་ནས་ཕན་མི་ཐོགས་པའང་མེད་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཤ་གཟུགས་ཟ་ཀྱང་རང་ཡིན་པའང་དཀོན་པར་གདའ་བས་འཇོར་ལེན་མ་ནོར་བ་ཤིན་ཏུ་གལ་ལོ།།" །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དེང་དུས་ཀྱི་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་སོགས་ལ་ནི་

དེ་ལས་ཀྱང་ཤ་གཟུག་ཟ་རྐྱང་རྫང་བ་ཞིག་ག་ལ་ཡོང་། དེ་ལྟར་སོང་དུ་བཤད་པའི་བདག་བསྟོད་གཞན་སྨོད་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་ནང་ཁྲལ་དུ་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་མི་ཕན་པའི་རིགས་མ་བྱུང་ན་སྣམ་སྦྱེ་ཕོ་བོའི་སྔོངས་འཚར་དུ་གང་དྲན་ཟློལ་མེད་བྲིས་པའི་ཁྲལ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་སོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡིན་པས་འགའ་ཞིག་གི་ཐུགས་ལ་མི་འཐད་པ་ཡོང་སྲིད་ནའང་ཞུགས་རེ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ན་གཞོན་ཚོའི་བློ་སྒོ་འབྱེད་པར་ཕན་པ་ཕྲ་མོ་ཙམ་བྱུང་ན་དེ་ག་རང་གིས་འཐུས་པ་ཡིན་ནོ།།

བསྡུས་མིང་གི་སྐོར་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་འཕྲོས་དོན་འགའ་བཤད་ནས་ད་ནི་བོད་ཡིག་གི་བརྡ་རྙག་ལས་མིང་རྐྱང་དང་། ཕྲད་རྣམ་དབྱེ། བྱ་ཚིག་དང་ཕྲད་རྣམ་དབྱེའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་སོགས་སུམ་རྟགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མི་གསལ་བའི་ཉེར་མཁོའི་རིགས་འགའ་ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་པའི་ཐོག་མར་བསྡུས་མིང་གི་སྐོར་ལས་བཤད་ན། འདིར་བཤད་པའི་བསྡུས་མིང་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བྱང་སེམས་ཞེས་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཀྲ་རྒྱལ་ཞེས་པ་དང་པདྨ་དཀར་པོ་ལ་པད་དཀར་

ཞེས་པ་སོགས་ཡོངས་གྲགས་ཀུན་ཤེས་རྣམས་མིན་ཞིང་། འདིར་བཤད་པའི་བསྡུས་མིང་ནི། བོད་ཡིག་གི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་བསྡུས་མིང་ཁྱད་པར་བ་དག་སྟེ། དཔེར་ན། །

སྒོ་ང་ལ་སྒོང་ཞེས་ཟེར། འདིའི་སྒོ་མ་བསྡུས། སྒོ་དང་ངའི་བར་གྱི་ཚེག་བསྡུས། ང་སྒོ་ལ་སྦྱར་བས་སྒོང་ཞེས་གྲུབ། བྱ་སྒོང་ལྟ་བུའོ། །

ཅི་ཡང་ལ་ཅང་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཅ་མ་བསྡུས་ཤིང་དབྱངས་ཨི་བསྡུས། ཡང་གི་ཡ་བསྡུས། ང་ཅ་ལ་སྦྱར་བས་ཅང་། ཡང་ཅི་ནས་ཀྱང་ལ་ཅིས་ཀྱང་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་ཅི་མ་བསྡུས་པར་ནས་ཀྱི་མིང་གཞི་ན་བསྡུས། རྗེས་འཇུག་ས་ཅི་ལ་སྦྱར་བས་ཅིས་གྲུབ། ཀྱང་མ་བསྡུས་པ་ཅིས་ལ་སྦྱར་བས་ཅིས་ཀྱང་གྲུབ་པོ། །

ཚ་ལུགས་ལ་ཚས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་ཚ་མ་བསྡུས། ཚ་དང་ལུགས་བར་གྱི་ཚེག་བསྡུས། ལ་དང་ཨུ་དང་ག་བསྡུས། ས་ཚ་ལ་སྦྱར་བས་ཚས་གྲུབ། བོད་ཚས་དང་རྒྱ་ཚས་སོགས་སོ། །

ཚོ་ག་ལ་ཚོག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་ཚོ་མ་བསྡུས། ཚོ་དང་གའི་བར་གྱི་ཚེག་བསྡུས། ག་ཚོ་ལ་སྦྱར་བས་ཚོག་གྲུབ། ཐོ་

ཚོག་དང་ད་ཚོག་དང་ཆེ་ཚོག་ལྟ་བུའོ།།

སྣ་རེ་ལ་སྣར་ཞེས་ཟེར། འདིའི་སྣ་མ་བསྡུས། སྣ་དང་རེའི་བར་ཚེག་བསྡུས། ར་ཡི་དབྱངས་ཨེ་བསྡུས། ར་སྣ་ལ་སྦྱར་བས་སྣར་གྲུབ། དགྲ་སྣར་དང་རྒྱ་སྣར་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ལྟ་བས་ན་ཞེས་པར་དེས་ན་ཟེར། འདིའི་དེ་མ་བསྡུས་ལྟ་དང་བ་བསྡུས། བས་ཀྱི་ས་མ་བསྡུས་པར་དེ་ལ་སྦྱར་བས་དེས་གྲུབ། ན་མ་བསྡུས་པར་དེས་ལ་སྦྱར་བས་དེས་ན་གྲུབ་པོ།།

གདུ་བུ་ལ་གདུབ་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་གདུ་མ་བསྡུས། གདུ་དང་བུའི་བར་གྱི་ཚེག་བསྡུས། བུ་ཡི་ཨུ་བསྡུས། བ་གདུ་ལ་སྦྱར་བས་གདུབ་ཅེས་གྲུབ། ཀང་གདུབ་སོར་གདུབ་སོགས་སོ།།

བདེ་བར་གཤེགས་པ་ལ་བདེར་གཤེགས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་བདེ་མ་བསྡུས། བདེ་དང་བར་གཉིས་ཀྱི་བར་ཚེག་བསྡུས། བ་བསྡུས། ར་བདེ་ལ་སྦྱར་བས། བདེར་གྲུབ། གཤེགས་བདེ་ལ་སྦྱར་བས་བདེར་གཤེགས་གྲུབ་པོ།།

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལ་རྡོར་སེམས་ཞེས་བརྗོད། འདིའི་རྡོ་མ་བསྡུས་པར་རྗེ་ཡི་ར་མགོ་རྡོ་ལ་སྦྱར་བས་རྡོར་གྲུབ། ཇ་དང་དབྱངས་ཨེ་བསྡུས། སེམས་མ་བསྡུས་པ་རྡོར་ལ་སྦྱར་བས་རྡོར་སེམས་ཞེས་པ་གྲུབ། དཔའ་ཡང་བསྡུས་སོ།།

རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུ་བསྡུས་པར་རྡོར་དྲིལ་ཞེས་ཟེར། འདིའི་རྡོ་ལ་རྗེས་འཇུག་ར་མ་སྦྱར་ན་སྦྱོར་བཏང་མིང་གཉིས་ཀྱི་བསྡུ་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པས་འདིར་བཀོད་མི་འོས་ནའང་། རྡོ་ལ་རྗེས་འཇུག་ར་སྦྱར་ཚེ་རྡོ་མ་བསྡུས་པར་རྗེ་ཡི་ར་མགོ་རྡོ་ལ་སྦྱར་བས་རྡོར་ཞེས་པ་གྲུབ། ཛ་དང་དབྱངས་ཨེ་བསྡུས། དྲིལ་མ་བསྡུས་པར་རྡོར་ལ་སྦྱར་བས་རྡོར་དྲིལ་ཞེས་པ་གྲུབ། བུ་ཡང་བསྡུས་སོ།།

རྡོ་རྗེ་བྲག་དང་སྨིན་གྲོལ་གླིང་ལ་རྡོར་སྨིན་གཉིས་ཟེར། འདིའི་རྡོ་མ་བསྡུས་པར་རྗེ་ཡི་ར་མགོ་རྡོ་ལ་སྦྱར་བས་རྡོར་ཞེས་པ་གོང་བཞིན་ལ། ཛ་དང་ཨེ་བྲག་རྣམས་བསྡུས། སྨིན་མ་བསྡུས་པ་རྡོར་ལ་སྦྱར་བས་རྡོར་སྨིན་གྲུབ། གྲོལ་དང་གླིང་བསྡུས་སོ།།

པདྨ་ར་ག་ལ་པད་རག་ཅེས་ཟེར། འདིའི་པད་མ་བསྡུས་པར་མ་བསྡུས། ར་མ་བསྡུས། ར་དང་གའི་བར་གྱི་ཚེག་བསྡུས་ཏེ་ག་ར་ཡི་རྗེས་འཇུག་ཏུ་སྦྱར་བས་པད་རག་ཅེས་གྲུབ་བོ།།

སྤྱིའི་འགྲོ་སྟངས་བསྡུས་པར་སྤྱི་འགྲོས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འདི་སྐབས་སྤྱིའི་འབྲེལ་སྒྲ་བསྡུས། འགྲོ་མ་བསྡུས་པར་སྟངས་ཀྱི་ས་ཏ་ང་གསུམ་བསྡུས། ཡང་འཇུག་ས་མ་བསྡུས་པར་འགྲོ་ལ་སྦྱར་བས་འགྲོས་ཞེས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཕ་རོལ་ལ་ཕར་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་ཕ་མ་བསྡུས། རོལ་

གྱི་མིང་གཞི་ར་ཡིག་ཕ་ལ་སྦྱར་བས་ཕར་གྲུབ། རོལ་གྱི་དབྱངས་ཨོ་དང་རྗེས་འཇུག་ལ་བསྡུས་པའོ།།

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་ཕར་ཕྱིན་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་ཕ་མ་བསྡུས་རོལ་གྱི་མིང་གཞི་ར་ཡིག་ཕ་ལ་སྦྱར་བས་ཕར་གྲུབ། རོལ་གྱི་དབྱངས་ཨོ་ཡིག་དང་ལ་ཡིག་ལ་དོན་གྱི་རྐྱེན་ཏུ་ཡིག་བཅས་བསྡུས། ཕྱིན་པར་ལ་སྦྱར་བས་ཕར་ཕྱིན་གྲུབ། པ་ཡང་བསྡུས་སོ།།

ཕྱི་རོལ་ལ་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་ཕྱི་མ་བསྡུས་རོལ་གྱི་མིང་གཞི་ར་ཡིག་ཕྱི་ལ་སྦྱར་བས་ཕྱིར་ཞེས་གྲུབ། རོལ་གྱི་ཨོ་དང་ལ་བསྡུས་པའོ། །རྒྱུ་མཚན་གྱི་དོན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ནི་འདིར་མ་གཏོགས་སོ།།

ཕྲུ་གུ་ལ་ཕྲུག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་ཕྲུ་མ་བསྡུས་པར། ཕྲུ་དང་གུའི་བར་གྱི་ཚིག་བསྡུས། ག་ཡི་དབྱངས་ཨུ་བསྡུས། ག་ཕྲུ་ལ་སྦྱར་བས་ཕྲུག་ཅེས་གྲུབ། བུ་ཕྲུག་དང་། ཁྱི་ཕྲུག་ལྟ་བུའོ།།

ཡང་བུ་ག་ལ་བུག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། བུ་མ་བསྡུས་པར། བུ་དང་གའི་བར་གྱི་ཚིག་བསྡུས་ཏེ་ག་བུ་ལ་སྦྱར་བ་བུག་ཅེས་གྲུབ་བོ།།

བུ་ལོན་ལ་བུན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འདི་སྐབས་བུ་མ་བསྡུས་

པར་ལོན་གྱི་ལ་དང་ན་རོ་བསྡུས། རྗེས་འཇུག་ན་མ་བསྡུས་པར་བྱ་ལ་སྦྱར་བས་བྱན་ཞེས་གྲུབ་པས་དཔྱལ་བྱན་དང་འབྲུ་བོན་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

བྱ་རམ་ལ་བྱར་ཞེས་ཟེར་འདིའི་བྱ་མ་བསྡུས། བྱ་དང་རམ་བར་གྱི་ཚིག་བསྡུས། ར་བྱ་ལ་སྦྱར་བས་བྱར་གྲུབ། མ་བསྡུས་སོ། །བྱར་ཚང་བྱར་ཤིང་ལྟ་བུའོ།།

མ་ཡིན་ལ་མིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་མ་མ་བསྡུས་པར་ཡ་བསྡུས། དབྱངས་ཨི་མ་ལ་སྦྱར། ཡིན་གྱི་རྗེས་འཇུག་མི་ལ་སྦྱར་བས་མིན་ཞེས་གྲུབ་པོ།།

སུ་གི་ལ་སུག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་སུ་མ་བསྡུས་པར། གི་ཡི་དབྱངས་ཨི་བསྡུས། སུ་དང་གིའི་བར་གྱི་ཚིག་བསྡུས། ག་སུ་ལ་སྦྱར་བས་སུག་ཅེས་གྲུབ་པོ།།

མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མྱང་འདས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་མྱ་མ་བསྡུས་པར་ངན་གྱི་ང་མྱ་ལ་སྦྱར་བས་མྱང་ཞེས་གྲུབ། ལས་བསྡུས། འདས་མ་བསྡུས་པ་མྱང་ལ་སྦྱར་བས་མྱང་འདས་ཞེས་གྲུབ་པོ།།

སྨྱུ་གུ་ལ་སྨྱུག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་སྨྱུ་མ་བསྡུས་པར།

གུ་ཨི་ཨུ་བསྡུས་ཏེ་སྐྱུ་ལ་སྦྱར་བས་སྐྱུག་ཅེས་གྲུབ། ས་སྐྱུག་སོགས་སོ།།

ཚི་གུ་ལ་ཚིག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་ཚི་མ་བསྡུས་པར། ཚི་དང་གའིའི་བར་གྱི་ཚེག་བསྡུས། ག་ཨི་དབྱངས་ཨུ་བསྡུས། ག་ཚི་ལ་སྦྱར་བས་ཚིག་གྲུབ། འདི་ལའང་ཚིག་གྲོགས་དགོས་ཏེ། ཁམ་ཚིག་ལྟ་བུའོ། །ཚུ་རོལ་ལ་ཚུར་ཞེས་པའི་བསྡུ་ཚུལ་ཡང་ཕ་རོལ་ཞེས་པའི་བསྡུ་ཚུལ་དང་མཚུངས་སོ།།

གཟུ་བོར་གནས་པ་ལ་གཟུར་གནས་ཞེས་ཟེར། འདིའི་གཟུ་མ་བསྡུས། གཟུ་དང་བོར་བར་གྱི་ཚེག་བསྡུས། བ་དང་དབྱངས་ཨོ་བསྡུས། ར་གཟུ་ལ་སྦྱར་བས་གཟུར་ཞེས་གྲུབ། གནས་མ་བསྡུས་པར་གཟུར་ལ་སྦྱར་བས་གཟུར་གནས་གྲུབ། པ་བསྡུས་སོ།།

ཞུ་ལག་ལ་ཞུལ་ཞེས་ཟེར། འདིའི་ཞུ་མ་བསྡུས། ཞུ་དང་ལག་བར་གྱི་ཚེག་བསྡུས། ལ་མ་བསྡུས་པར་ཞུ་ལ་སྦྱར་བས་ཞུལ་གྲུབ། ག་བསྡུས་པས་ཁྲལ་ཞུལ་ལམ་ལུགས་ལྟ་བུའོ། །འགའ་ཞིག་གིས་ཁྲལ་དང་ཞུ་ལག་གཉིས་རྒྱ་སྐད་ཡིན་ཚུལ་བཤད།

ཡི་གེ་ལ་ཡིག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་ཡི་མ་བསྡུས་པར་གེ་ཡི་ཨེ་བསྡུས། ཡི་དང་གེའི་བར་གྱི་ཚེག་བསྡུས། ག་ཡི་ལ་སྦྱར་

བས་ཡིག་ཅེས་གྲུབ། ཡིག་ཡི་གེ་ལ་གོ་བར་ཚིག་སྒྲིགས་ཤིག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། བོད་ཡིག་སོགས་ལྟ་བུའོ།།

ར་གན་ལ་རག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་ར་མ་བསྡུས་པར་ར་དང་གན་བར་གྱི་ཚིག་བསྡུས། གན་གྱི་ན་བསྡུས། ག་ར་ལ་སྦྱར་བས་རག་ཅེས་གྲུབ་པོ།།

རེ་མོས་ལ་རེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་རེ་མ་བསྡུས་པར་མོ་དང་ན་རོ་བསྡུས། མོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ས་རེ་ལ་སྦྱར་བས་རེས་ཞེས་གྲུབ། འགྲོ་རེས། སྡོད་རེས། ཟ་རེས། འཐུང་རེས་སོགས་སོ།།

ཤ་སོགས་ཟ་མཁན་ལ་ཤ་ཟན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཤ་མ་བསྡུས་པར་མཁན་གྱི་སྔོན་འཇུག་དང་མིང་གཞི་བསྡུས། རྗེས་འཇུག་ན་ཟ་ལ་སྦྱར་བས་ཤ་ཟན་ཞེས་གྲུབ་པོ།།

ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལ་ཤེར་སྙིང་ཟེར། འདིའི་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྡུས། རབ་ཀྱི་མིང་གཞི་ར་ཡིག་ཤེ་ལ་སྦྱར་བས་ཤེར་གྲུབ། རབ་ཀྱི་བ་ཡིག་བསྡུས། སྙིང་ཤེར་ལ་སྦྱར་བས་ཤེར་སྙིང་གྲུབ། པོ་སྒྲ་ཡང་

བསྡུས་སོ།།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་ཤ་དང་དབྱངས་ཨི་མ་བསྡུས་རྗེས་འཇུག་ས་བསྡུས། རབ་ཀྱི་མིང་གཞི་ར་ཡིག་ཤེ་ལ་སྦྱར་བས་ཤེར་གྲུབ། གཞན་རྣམས་བསྡུས། ཕྱིན་མ་བསྡུས་པ་ཤེར་ལ་སྦྱར་བས་ཤེར་ཕྱིན་གྲུབ་པོ།།

ས་བོན་ལ་སོན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་ས་མ་བསྡུས་པར་བོན་གྱི་བ་བསྡུས། དབྱངས་ན་རོ་ས་ལ་སྦྱར། བོན་གྱི་རྗེས་འཇུག་ན་སོ་ལ་སྦྱར་བས་སོན་ཞེས་གྲུབ་པོ།།

སྣ་ང་ལ་སྣང་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་སྣ་མ་བསྡུས་པར། སྣ་དང་ང་ཡི་བར་གྱི་ཚེག་བསྡུས། ང་སྣ་ལ་སྦྱར་བས་སྣང་ཞེས་གྲུབ། འདི་ལའང་ཚིག་གྲོགས་ཤིག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། ལྟགས་སྣང་དང་ཚལ་སྣང་སོགས་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་བསྡུས་མིང་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་…ཞིག་ཁོ་བོས་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་གཞན་དུ་ཆེར་མ་མཐོང་བས་བོད་…ཡིག་གསར་སློབ་མཁན་ལ་ཕན་པ་གཏོར་བྱས་ཏེ་རང་གིས་གང་མཐོང་

བ་ཙམ་བྲིས་པ་ལགས་ཤིང་། མིང་བསྡུ་སྐངས་ཀྱང་རིགས་འགྲི་སྒྱུར་དཀའ་བས་རེ་རེ་བཞིན་བྲིས་སོ།།

བྱ་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ།

ད་ནི་བྱ་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་འང་བྱ་ཚིག་ལ་མི་ནོངས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྟགས་འཇུག་གི་གཞུང་ཡིན་ཞིང་། གཞུང་འདིའི་བཤད་པ་ནི་བོད་དུ་རྟ་མོག་གི་སྒྲུ་ལྷར་ཡོད་ཀྱང་། མཁས་པ་ལ་ལ་རྟགས་འཇུག་གི་གཞུང་གི་བཤད་པ་ཙམ་ལ་རབ་འབྱམས་སློ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། ལག་ལེན་ཐོག་བྱ་ཚིག་ནོར་བ་མང་པོ་ཞིག་བྲིས་པ་མཐོང་དུ་ཡོད་པས་འདིར་ལག་ལེན་ཐོག་གི་… བྱ་ཚིག་གི་རྣམ་གཞག་འགའ་འབྲི་བ་ལ་ཐོག་མར་ཕྲད་རྣམ་དབྱེ་འགའ་ཞིག་དང་། བྱ་ཚིག་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཐད་ནས་བཤད་ན།

དང་པོ། ཀྱང་ཡང་འང་གསུམ་གྱི་ཕྲད་མཐུན་པའི་རྐྱེན་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྐྱེན། སྡུད་སྒྲ་བཅས་ལ་འཇུག་པའི་ནང་ཚན་མི་མཐུན་པའི་རྐྱེན་གྱི་ཀྱང་ཡང་འང་གསུམ་འཇུག་ཡུལ་ནི་ཚོས་བརྗོད་…

ཀྱི་མིང་དང་བྱ་ཚིག་ལས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་མིང་ལ་མི་འཇུག དེ་ལས་བྱ་ཚིག་ནི་ཐ་དད་མི་དད་གཉིས་ཀ་འཇུག་ཅིང་། དེའང་འདས་ཚིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་དཔེ་མཚོན་ཙམ་བརྗོད་ན། དཔེར་ན་མིག་གིས་བལྟས་ཀྱང་མ་མཐོང་ཞེས་པ་ལས། མིག་གིས་བལྟ་འང་མ་མཐོང་དང་། མིག་གིས་ལྟ་ཡང་མ་མཐོང་སོགས་བྲིས་ན་ནོར་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་སྟ་རེ་རྣོ་རྡུགས་པས་ཤིང་སྡོང་བཅད་ཀྱང་མ་ཆོད་ལས་གཅད་ཀྱང་དང་གཅོད་ཀྱང་བྲིས་ན་ནོར་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་བསམ་བློ་བཏང་ཡང་མ་དྲན། མགོ་བསྐོར་ཀྱང་མ་འཁོར། ཡི་གེ་བསྐུར་ཀྱང་མ་འབྱོར། ཚང་བསྐྱིལ་ཀྱང་མ་ལང་། ཆོས་བསྟན་ཀྱང་དོན་མ་རྟོགས་སོགས་གོང་གི་དཔེར་བརྗོད་བདུན་པོ་ནི་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་འདས་ཚིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། གཞན་རྣམས་ལ་དེའི་རིགས་བསྒྲེ་བ་ལས་མཐའ་དག་ནི་འབྲིར་མི་ལང་ལ་ཡིག་ཚོགས་མང་བའི་རྒྱུ་ལས་དགོས་པའང་མ་མཆིས་སོ། །ཡང་ལོ་རྒྱས་ཀྱང་སེམས་མ་རྒྱས་ཞེས་པ་ལས། ལོ་རྒྱ་ཡང་སེམས་མ་རྒྱ་སོགས་བྲིས་ན་ནོར་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དྲི་མ་བཀྲུས་

ཏེ་དག་ཀུང་ཚོས་མདོག་མ་འགྱུར། མི་ཤི་ཡང་བྱས་རྗེས་མ་ཤི།

ཆུ་ཀོར་ཡང་འགོག་མཁན་མེད། མགོ་ན་ཡང་སྨན་མ་བཏུངས།

མེ་ཏོག་སྐྱེས་ཀྱང་སད་ཀྱིས་བཅོམ། མིག་གིས་མཐོང་ཡང་ཛོ་མ་

ཤེས་སོགས་གོང་གི་དཔེར་བརྗོད་བདུན་པོ་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པའི་… འདས་ཚིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གཞན་ལའང་དེའི་རིགས་བསྒྲེའོ། །དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུན་གྱི་ཐད་ཀྱང་ཡང་འང་གསུམ་སྦྱར་ཡུལ་གྱི་བྱ་ཚིག་ཀུན་འདས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ། ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཐད་སྟེ་ཏེ་དེ་གསུམ་མཚམས་སྦྱོར་དང་། དམ་བཅའ། གཞན་འདྲེན་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཐད་འདས་ཚིག་ཁོ་ནར་འཇུག་པ་ནི། ཤིང་བཅད་དེ་ཆད། མིག་གིས་བལྟས་ཏེ་མཐོང་། འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཏེ་འཁོར། ཆུ་བསྐོལ་ཏེ་ཁོལ། བསམ་བློ་བཏང་སྟེ་དྲན། རྟ་རྒོད་བཏུལ་ཏེ་ཐུལ། ཆུ་བཏུངས་ཏེ་སྐོམ་པ་སེལ་སོགས་གོང་གི་དཔེར་བརྗོད་བདུན་པོ་ནི་ཚིག་སྔ་མ་བྱེད་པ་དང་ཕྱི་མ་བྱ་བར་སྦྱོར་…

བས་འདྲེན་བྱེད་དང་དྲང་བྱ་རིམ་པར་འཇུག་པའི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཕྲད་འཇུག་ཡུལ་ནི་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་དུས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ལ་ནས་དང་ཅིང་སོགས་ཀྱང་འཇུག་རུང་ལ། ལ་ཡིག་ནི་མི་འཇུག་གོ། དེ་བཞིན་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པའང་གོང་དང་འདྲ་སྟེ། ཉི་མ་ཤར་ཏེ་མུན་པ་སངས། ཐག་པ་ཆད་དེ་གཡང་དུ་ལྷུང་། མི་ཤི་སྟེ་མྱ་ངན་བྱེད། མགོ་བོ་ན་སྟེ་མགོ་སྨན་བཏུངས། ཆར་བབ་སྟེ་ཙི་ཏོག་རྒྱས། ལྟད་མོ་མཐོང་སྟེ་ངོ་མཚར་བྱུང་། དོན་རྟོགས་ཏེ་གཞན་ལ་བཤད་སོགས་དཔེར་བརྗོད་བདུན་པོ་ནི་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པའི་དུས་འདས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ལའང་ནས་དང་ཅིང་སོགས་འཇུག་ཀྱང་། ལ་ཡིག་ནི་མི་འཇུག་གོ། ཡང་ཚིག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་བྱ་བར་སྦྱོར་ཞིང་དུས་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཕྲད་དག་ཀྱང་འདས་པ་ལ་འཇུག་པ་དཔེར་ན། གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་ལག་བསྟར་བྱས། ཇ་བསྐོལ་ཏེ་འཐུང་། པར་དུ་བསྒྲུན་ཏེ་བཀྲམ། བཙས་མ་བརྫངས་ཏེ་གཡུལ་ཐང་དུ་བཀྱིགས། སྟ་རེ་བརྡར་ཏེ་ཤིང་

བཅད། བསམ་བློ་བཏང་སྟེ་སྐད་ཆ་བཤད། ལྷ་ལྷགས་ཉེ་ས་དེ་

ལྷ་ཞུ་བཅམས། ལག་པ་བཀྲུས་ཏེ་ཟས་བཟའ་སོགས་ཀྱི་ལྷག་བཅས་

ཀྱི་ཕྲད་རྣམས་འཇུག་ཡུལ་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་འདས་ཚིག་ཁོ་ན་ཡིན་

ཞིང་། དེ་དག་ལ་ནས་དང་ཅིང་འཇུག་པར་མ་ཟད་ལ་ཡིག་ཀྱང་

འཇུག་རུང་ཙམ་ཡིན་ཡང་འཕྲི་སྲོལ་ཆེར་མེད་དོ།།

གསུམ་པ། རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་སྒྲའི་ནང་གསེས་རྒྱུ་

མཚན་སྟོན་པའི་བྱེད་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་བྱ་ཚིག་དང་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་མིང་

གཉིས་ལས་བྱ་ཚིག་ནི་འདས་པའི་མཐར་འཇུག་ཅིང་། མཚམས་

སྦྱོར་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ནང་གསེས་དང་པོའི་འཇུག་ཚུལ་དང་ཕྱོགས་……

མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། **དཔེར་ན།** མིག་གིས་བལྟས་པས་གཟུགས་

མཐོང་། སྨན་བཟས་པས་ནད་དྲག མེར་བསྲེགས་པས་ཚིག

ཆུ་བསྐོལ་བས་ཁོལ། གོས་བཀྲུས་པས་དྲིག་པ་དག ཤེལ་བུམ་

བཅག་པས་དུམ་བུར་ཆག ཡི་གེ་བསླབས་པས་ཤེས་སོགས་ལྟ་བུ་

ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པའི་བྱེད་སྒྲ་དེ་དག་གི་ཚབ་ཏུ་གོང་དུ་

བཤད་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ནང་གསེས་དང་པོའི་ཕྲད་སྦྱར་

ཡང་དོན་སྟོན་ཚུལ་མཚུངས་པ་ཡིན། སྤྱིར་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པའི་བྱེད་སྒྲའི་ཕྲད་གིས་ཀྱིས་གྱིས་འིས་ཡིས་བཅས་ཡིན་ཡང་དེང་དུས་ཀྱི་ལག་··རྒྱུན་དུ་པས་དང་བས་གཉིས་ལས་འབྲི་སྲོལ་ཆེར་མེད་པར་གྱུར་པ་···དང་། སྤྱིར་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པའི་རྐྱེན་རྣམས་རྗེས་འཇུག་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་ལྟར་པས་དང་བས་གཉིས་ཀྱང་སྦྱར་ཡུལ་ལ་གདན་ནས་ལྟོས་མི་དགོས་པའང་མིན་ཏེ། ཉི་མ་ཤར་བས་སྨུན་པ་སངས་ཞེས་པར། ཉི་མ་ཤར་པས་སྨུན་པ་སངས་མི་ཐེར་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཤིང་བཅད་པས་ཆད་ཅེས་པར། ཤིང་བཅད་བས་ཆད་མི་ཐེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཡང་པས་དང་བས་གཉིས་ཐ་མི་དད་པའི་འདས་ཚིག་གི་མཐར་སྦྱར་··བའི་དཔེ་ནི། ཉི་མ་ཤར་བས་སྨུན་པ་སངས། ཐག་པ་ཆད་པས་གཡང་དུ་ལྷུང་སོགས་གོང་གསལ་ལྟག་བཅས་སྐབས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་རྣམས་ཁ་བསྐྱར་བས་འགྲུས་སོ།།

བཞི་པ། སྒྲ་སྒྲོ་མཚོན་ཆ་ལས་བསྟན་པའི་ན་ལའི་འཇུག་པའི་ཡ་གྱལ་ན་སྒྲ་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དོན་དུ་འཇུག་པའི་ན་ཡིག་བྱ་ཚིག···དང་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་མིང་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་ཚིག་འདས་པའི་མཐར་····འཇུག་པ་ནི། ཤིང་བཅད་ན་ཆོད། བོད་ཡིག་བསླབས་ན་ཤེས།

བསམ་བློ་བཏང་ན་ཏྲན། ཉི་མ་ཤར་ན་ཧུན་པ་སངས། ཕྱོགས་ན་ཟས་བཟའ། སྨན་བཏུངས་ན་ནད་ཏྲག ཆུ་བསྐོལ་ན་ཁོལ། མཐུན་སྒྲིལ་བྱས་ན་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ། ལམ་བཅོས་ན་འགྲོ་བདེ། འཁོར་ལོ་བསྐོར་ན་འཁོར། བརྩོན་པས་བསླབས་ན་གང་ཡང་འགྲུབ། དོན་གང་ཡིན་བརྟགས་ན་རྟོགས་ཐུབ། ཆར་བབ་ན་ཆུ་འཁྱིལ་སོགས་ཀྱི་ན་ཡིག་རྣམས་སྦྱར་ཡུལ་ཐ་དད་མི་དད་གཉིས་ཀའི་འདུས་ཚིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་ཕྲད་མི་འདྲ་བ་ལས་མཚམས་སྦྱོར་ལྟག་བཅས་ཀྱི་ནང་གསེས་དང་པོ་དང་། རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པའི་བྱེད་སྒྲ། རྒྱུ་མཚན་གྱི་དོན་དུ་འཇུག་པའི་ན་ཡིག་བཅས་ཀྱིས་དོན་སྟོན་ཚུལ་''''འདྲ་བ་ཡིན། སྤྱིར་ན་སྒྲ་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི་སུམ་ཅུ་པའི་གཞུང་ལས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་། སྒྲ་སྒོ་ལས། ན་ལའི་འཇུག་པ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་མཁས་དབང་ཐྲ་ཧྲི་པས་ཀྱང་ན་སྒྲ་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར། "བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་གོ" ཞེས་བཀོད་པ་དང་། ཡང་

ཁོང་གིས། “འདིར་ཡང་རྣམ་གླིང་པས། གང་དུ་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་ཅེས་པའི་དཔེར་བརྗོད་བཀོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་དགོངས་པ་སྟེ་དེའི་ན་ཡིག་རྒྱུ་མཚན་ལ་འཇུག་པས་གོང་མ་དང་ཧྲིས་ལ།” ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སི་ཏུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུའང་། “མེ་ཡོད་ན་དུ་བ་འབྱུང་” ཞེས་མཁས་དབང་རྣམ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་མཐུན་ཡིན་ཡང་མཁས་དབང་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལས། “དོན་དམ་པར་དཔྱད་ན་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ” ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། “དཔྱད་ན་ཞེས་པའི་ན་སྒྲ་དང་། དཔྱོད་སྐབས་ཞེས་པའི་སྐབས་སྒྲ་གཉིས་འཇུག་ཡུལ་ཡང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་སྟེ། དེའི་ན་སྒྲ་བྱ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་ཅིང་།” གསུངས་འདུག་པས་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་གནས་སོ།།

ལྔ་པ། དགག་སྒྲའི་མ་ཡིག་བྱ་ཚིག་གི་ཐོག་མར་སྦྱར་བ་དགག་སྒྲ་ཞུགས་པའི་སྐུལ་ཚིག་ལས་གཞན་ཀུན་འདས་ཚིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དགག་སྒྲའི་སྐུལ་ཚིག་འཇུག་ཡུལ་ནི་ཁོ་བོས་བྲིས་པའི་《རྟགས་ཀྱི་……འཇུག་པའི་དཀའ་གནད་འགག་ཞིག་གསལ་བར་བཤད་པ་གནད་…

ཀྱི་སྒྲོན་མེ་》ཞེས་པར་བཤད་པ་བཞིན་དགག་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་བྱེད་ཚིག་དབྱེ་བ་དྲུག་ལྡན་གྱི་བྱེད་པ་པོའི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་ཡུལ་བྱེད་པ་པོ་དང་། བསྒྲུབ་རྒྱུ་དེའི་ལས་ཏེ་བྱེད་ལས་ཡིན་པས་སོ།། དགག་སྒྲ་ཞུགས་པའི་སྒྲུབ་ཚིག་དེ་སྒྲུབ་ཚིག་མིན་པར་བཞེད་པའང···མཆིས་སོད། མི་ཞིག་གིས་མི་གཞན་ཞིག་ལ་ཤིང་འདི་ཆོད་ཅིག་ཅེས་པ་དང་། ཤིང་འདི་མ་གཅོད་ཅིག་བརྗོད་ཚེ་དགག་སྒྲ་ཡོད་མེད་ཙམ་ལས་གཉིས་ཀ་གཞན་ལ་བསྒྲུབ་པའི་ཚིག་ཡིན་པ་ནི་བོད····སྐད་རྣལ་མ་ཤེས་མཁན་ཀུན་གྱིས་རྟོགས་ཐུབ་པས་དེ་ལ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚོགས་ཆེན་པོས་འགོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད···སྙམ་མོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པས་སི་ཏུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་འང་སྒྲུབ་ཚིག་གི་དཔེ་བརྗོད་མཐར་ཆགས་སུ་བཀོད་པའི་ནང་། “མ་སྡོད་ཞིག་ མ་ལྡང་ཞིག མ་སྐྱོར་ཞིག མ་འགྲོ་ཞིག མ་འཚོང་ཞིག” ཅེས་སྒྲུབ་ཚིག་དངོས་ཀྱི་གྲངས་སུ་བརྩིས་པ་ལས་དགག་སྒྲ་ཡིན་པར་མ····བསྟན་ནའང་། ཁོ་བོས་ནི་དགག་སྒྲའི་སྒྲུབ་ཚིག་གམ་དགག་སྒྲ་ཞུགས་པའི་སྒྲུབ་ཚིག་ཅེས་གསལ་ཁ་བརྗོད་པ་ཙམ་ལས་སྒྲུབ་ཚིག་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ག་ལ་དགོས། དེ་བས་ཁོ་བོས་བྲིས་པའི་དཔེ་བརྗོད་ཏུ། ཤིང་མ་གཅོད་ཅེས་བྲིས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་མ་

བཅད་ཅེས་བཤུས་འདུག་པས་དགག་སྒྲའི་སྐུལ་ཚིག་ལ་འདས་ཚིག··ཁྲིས་འདུག་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཆ་མ་འཚལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིག་སྦྱར་ཡུལ་དགག་སྒྲའི་སྐུལ་ཚིག་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་འདས་ཚིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དཔེར་ན། ཤིང་མ་བཅད་ན་མི་འཆད། མིག་གིས་མ་བལྟས་ན་མི་མཐོང་། ཡི་གེ་མ་བསླབས་ན་མི་ཤེས། བསམ་བློ་མ་བཏང་བར་སྐད་ཆ་གང་བྱུང་བཤད་པ། དོན་མ་བསྒྲུབས་ན་ག་ལ་འགྲུབ། དཀའ་མ་ཤར་གོང་ནས་དཀའ་གོས་གྱོན་པ། ཤ་མ་བཙོས་པར་བཟའ་མི་རུང་། ཤ་མ་ཚོས་པ། ཐག་མ་ཆོད་པ། མི་མ་ཤི་བ་སོགས་ཐ་དད་མི་དད་གང་རུང་གི་འདས་ཚིག་གི་ཐོག····མར་དགག་སྒྲ་འཇུག་པ་ལས་བྱ་བའི་ལས་དང་བྱེད་ལས། སྐུལ་ཚིག་བཅས་ཀྱི་ཐོག་མར་མ་ཡིག་མི་འཇུག་ཅིང་། ཡང་གོང་གི་བསླབས་ན་ཤེས་ཞེས་པའི་ན་ཡིག་དང་། འདིར་བཀོད་པའི་མ་བསླབས་ན་མི་ཤེས་ཞེས་པའི་ན་ཡིག་གཉིས་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པའི་དོན་དུ་འཇུག་པ་མཚུངས་པ་དང་། བྱ་ཚིག་ཀྱང་འདས་ཚིག་ཡིན་པར་མཚུངས་སོད།

དང་པོའི་དོན་རྒྱ་མཚན་སྟོན་པའི་ན་ཡིག་འཇུག་ཡུལ་འདས་ཚིག་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིག་གི་གཤམ་དུ་འདས་ཚིག་སྦྱར་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཙམ་མོ། །བྱེད་པའི་ལས་དང་བྱ་བའི་ལས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་བྱ་ཚིག་གི་/ཐོག་མར་མ་ཡིག་མི་འཇུག་གོ །སྤྱིར་སྔར་དང་ད་ལྟའི་བརྡ་སྤྲོད་སྒྲ་བ་ཕལ་མོ་ཆེས་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཚུལ་ནི། ཤིང་གཅོད་པའི་བྱ་བ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཤིང་མཁན་དང་སྟ་རེ་ལ་བྱེད་ཅེས་པ་དང་། ཤིང་ལ་ལས་དང་། ཤིང་གཅོད་པའི་བྱ་བ་ལ་བྱ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། ཚོགས་ཤུལ་བླ་མ་ནོར་བྱ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ནི། “ཡང་ཕལ་མོ་དག་ལས་ལ་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་གཉིས་འཇོག་པ་ནི། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ལས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་ལ། གཏོང་ཡུལ་གྱིས་བསླང་བ་དང་བླང་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་འཇོག་ཅིང་། དེའང་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ན་སློང་བ་པོ། བསླང་བྱ། སློང་བའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད་ཀྱི། ཤིང་གཅོད་པ་སོགས་ལ་ཡུལ་གྱི་ལས་འཇོག་པ་ནི་མགོ་འཁོར་ཏེ······རིགས་འདྲ་ཐལ་ཆེས་པ་སྟེ། ཤིང་མཁན་དང་། ཤིང་དང་། ལས་གཅོད་པ་སྟེ་གསུམ་ལས་མེད་ཕྱིར་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར·······

མི་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་གསུངས་ལ་འཁོར་བཞི་པ་མདོ་རྒྱུད་···
གང་དུ་འང་མ་གསུངས་ལ་མཛུབ་མོ་འཛུགས་ཡུལ་མི་རྙེད་པ་ནི་བ····
ལང་ཟླི་བོ་ལའང་མཛོན་སུམ་མོ།།” ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་ཁོང་གི་
བཞེད་པ་ནི། ཤིང་མཁན་དང་སྟ་རེ་ལ་བྱེད་ཅེས་པ་གཞན་དང···
འདྲ་ཡང་། བྱ་ཞེས་པ་ཤིང་དང་། ལས་ཞེས་པ་ནི་ཤིང་གཅོད··
པའི་བྱ་བ་དངོས་ལ་ངོས་བཟུང་སྟེ། “ཡང་ཁ་ཅིག་བྱ་བའི་ཡུལ་
དང་ལས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཞེས་
ལས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་པོ་མི་ཚང་བར་འགྱུར་ཏེ། གསུམ་གྱི་ནང་
ཚན་གྱི་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར” ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པ་དང་།
ཡང་“གང་ཟག་གིས་བུམ་པ་ཐོགས་ལྟ་བུའི་བུམ་པ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ····
ལས་མེད་པ་བ་ལང་ཟླིས་ཀྱང་ལོས་ཤེས” ཞེས་སོགས་གསུངས་པར····
གཞིགས་ན་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་ལས་ནི་བྱེད་པ་པོའི་ལས་ཀྱང་པར···
ངོས་འཛིན་གནང་འདུག གང་ལྟར་བྱ་བའི་ལས་ཡིན་རུང་འདྲ།
བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་རུང་འདྲ་ལས་དེ་གཉིས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ལ···
དོན་གྱི་ཁྱད་ཅིག་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། དོན་
བསྒྲུབ་བར་བྱ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད། ཤིང་གཅད་པར་བྱ་དང་གཅོད་

པར་བྱེད་སོགས་ལ་དོན་མ་བསྡུས་པ་དང་། དོན་ཆེན་བསྒྲུབ་བསམས་ན་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་དང་། དོན་ཆེན་སྒྲུབ་བསམས་ན་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བསམས་ན་དང་། གཉིས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་བསམས་ན་ཞེས་པའི་ལ་དོན་བསྡུས་ཤིང་། དེ་བཞིན་ཤིང་སྡོང་གཙོད་དགོས་ན་སྟ་རེ་རྣོན་པོ་དགོས་དང་། ཤིང་སྡོང་གཅད་དགོས་ན་སྟ་རེ་རྣོན་པོ་དགོས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གཙོད་པར་བྱེད་དགོས་ན་དང་། གཉིས་པ་གཅད་པར་བྱ་དགོས་ན་ཞེས་པའི་ལ་དོན་བསྡུས་པ་ཙམ་མོ། །སྤྱིར་བྱ་བ་ཞིག་སྒྲུབ་དུས་དེ་སྒྲུབ་པ་པོ་ཞིག་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་ཞིག་དང་། དེ་སྒྲུབ་པའི་ལས་སམ་བྱ་བ་དངོས་ཏེ་གསུམ་ཚང་དགོས་པས་སྒྲུབ་པ་པོ་ལ་དངོས་པོ་བདག་ཅེས་པ་དང་། གང་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་ལ་དངོས་པོ་གཞན་ཞེས་བརྟགས་པ་ཙམ་དང་། དེ་བཞིན་དངོས་པོ་བདག་གམ་བྱེད་པ་པོ་དང་། དེའི་བྱེད་པ་བྱེད་ལས་དང་བཅས་པ་དུས་ད་ལྟ་བའི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་དངོས་པོ་དང་དེའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་དུས་མ་འོངས་པའི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་དུས་གང་རུང་ཞིག་གི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་དགོས་དོན་ཡང་དུས་གསུམ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་བྱ་ཚིག་མེད་པར་འདོད་པས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་

བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་མིང་ནི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་སྒྲུན་སོང་མིན་པའི་བརྡ་ཆད་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲ་ནི་རྟགས་འཇུག་ཙམ་མ་ཟད་གཞུང་གཞན་ལའང་སྒྲུན་མིན་གྱི་བརྡ་ཆད་དུ་མ་··ཞིག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། གསོ་བ་རིག་པའི་རྩ་མདོ་ལས། "གདགས་སྲིབ་དབུགས་སྐྱེམས་ནད་ལ་བརྟག་པར་བྱ།" ཞེས་པའི་གདགས་ནི་སྨན་པ་དང་། སྲིབ་ནི་ནད་པར་གོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་། རྟགས་འཇུག་གི་དགོངས་དོན་གལ་ཆེ་སོས་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་དང་མི···དད། དངོས་པོ་བདག་གཞན། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ། དུས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་མཁས་པ་ལ་ལས་ཞིབ་རྒྱས་སུ···བཀོད་འདུག་པས་དེ་དག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡང་ཚོགས་དྲུལ་བླ་མ་ནོར་བུ་བསྟན་འཛིན་གྱིས། "བྱ་ཡུལ་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ལས་ཉིད་ཀྱི་མིང་ལ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་དང་ལས་ཟེར་བ··གསུམ་ནི་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། བྱིན་ཕབ་བབ་དུག་མར་ཡང་། ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ཞེས་བྱེད་ཚིག་ཏུ་གྲགས་པ་དང་། མཐུ་རྩལ་དབྱུང་བའི་ཞེས་བྱ་ཚིག་ཏུ་གྲགས་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་བརླབ་རློབ་དང་། དབང་མཆོག་བསྒྱུར་སྒྱུར་ཅི་རིགས··

ཌི་དང་། དངོས་གྲུབ་རྩོལ་ཞེས་བྱེད་ཚིག་ཏུ་གྲགས་པ་རྣམས་བསྲེས་ཏེ་བརྗོད་ཅི་བདེར་བྲིས་པ་ལྟར་དེ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པས། དེ་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་བཀྱི་ཟེར་བ་རྣམས་བྱེད་དང་བཀྱིད་ལ་བསྒྱུར་མི་····བཏུབ་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན”ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “མཆོད་པར་བྱ་ལྟ་བུ་བ་སྒྲ་མེད་པར་བྱ་ཞེས་པ་ཙམ་ཐ་མར་ཡོད་པ་རྣམས་བྱེད་པའམ་ལས་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་ཕྱིར་དེའི་དོད་དུ་བྱེད···ཅེས་པ་སྦྱོར་ཐུབ་པ་ཤ་སྟག་འབྱུང་ལ། དེའང་བྱ་བྱེད་དུ་གྲགས་པའི་ལས་དངོས་ཀྱི་ཚིག་སྟེ་འདི་ལ་བྱེད་པ་པོའི་སྒྲ་མི་འོང་བས་ན···གཉིས་ལས་མེད་པར་བསྟན་སྟོན་བཀླབ་ཀློབ་སོགས་ཡོང་བ་ནི་བརྗོད་ཅི་བདེར་འབྲི་ཚོག་པ་ཡིན་ནོ།”ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བྱ་བའི་ཚིག་གམ་ལས་ཀྱི་ཚིག་དངོས་ནི་བྱེད་པ་པོའི་ལས་སམ་བྱ་བའི་ལས་ཁོ་ནས་སྟོན་པ་དང་། གཅད་པར་བྱ་དང་། ཡང་ན་གཅོད་པར་བྱེད་ཅེས་གང་བྲིས་ཀྱང་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་དངོས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་ཅིང་། དེས་ན་ལས་ཚིག་དངོས་ལ་གཅད་དང་གཅོད་གང་བདེར་འབྲི་ཚོག་པར་ཁོ་བོས་བཤད་པར་འགའ་ཞིག་གིས“བྱེད་པའི་ལས་དང་བྱ་བའི་ལས་གཉིས་ལ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་གང་བདེར་འབྲི་ཚོག་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན།” ཞེས་བཤད་པ་ནི་བྱ་ཚིག་ཚིག་

གྲོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི་དུས་གསུམ་དང་། དོན་གྱི་དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་མ་ཤེས་པར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པ་མཁས་པ་ལ་ལས་གནད་དུ་ཁེལ་བའི་གསལ་བཤད་གནང་འདུག་པས་འདིར་བསྒྱུར་རྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་མེད། ཡང་ཤིང་གཅོད་པ་པོ་ལ་གཅད་པ་པོ་དང་། གཅོད་བཞིན་པ་དང་གཅོད་ཀྱིན་འདུག་ལྟ་བུར་གཅད་བཞིན་པ་དང་གཅད་ཀྱིན་འདུག་སོགས་མི་བརྗོད་ཀྱང་། གཅོད་པར་འགྱུར་དང་གཅད་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀར་མ་འོངས་པའི་ཚིག་གྲོགས་སྦྱར་རུང་བ་དང་། ཡང་གཅད་བྱའི་ཤིང་ལ་གཅོད་བྱའི་ཤིང་དང་། གཅོད་པ་པོ་ལ་གཅད་པ་པོ་སོགས་མི་བརྗོད་ཀྱང་། དོན་ཆེན་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་དགོས་དང་། དོན་ཆེན་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་དང་པོ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། གཉིས་པ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་བྱ་ཚིག་དང་བྱེད་ཚིག་གང་རུང་གིས་ལས་དངོས་སྟོན་པ་མཚུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་དགག་སྒྲའི་མ་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་ཚིག་གི་འགྲོས་འགའ་ཞིག་བཤད་དེ་ད་ནི། ས་པཎ་མཁས་འཇུག་ལས། "འགའ་

ཞིག་འགོག་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚིག །ལ་ལ་སྒྲུབ་པ་དགག་སྒྲ་ཅན། །ཁ་ཅིག་དོན་བཞིན་འཇུག་པས་ན། །ཕར་ཆེར་གནས་སྐབས་གཙོ་བོ་ཡིན། །ཅི་སྟེ་མེད་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཤེས།།" ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བོད་ཡིག་ཚིགས་བཅད་ལྷུག་གང་དུ་འང་དགག་པའི་ཚིག་གིས་སྒྲུབ་པ་འཕེན་པ་དང་། སྒྲུབ་པའི་ཚིག་གིས་དགག་པ་འཕེན་པའི་ཚིག་སྦྱོར་ལ་བོད་ཡིག་མཁས་ཆེན་རྣམས་མི་རྨོངས་ནའང་གསར་བུ་པ་དག་ལ་ཕན་ཕྱིར་དཔེ་མཚོན་ཙམ་བཀོད་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། "སྡིག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །དེ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་མིན་པ། །དགེ་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར།།" ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་པའི་ཚིག་གིས་དགག་པ་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་དགག་པ་འཕེན་པ་དང་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། "སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བྱས་ན་ཡང་། །དཔའ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟར། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུད་ཀྱིས་སྒྲོལ་འགྱུར་བ། །དེ་ལ་བག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་མི་བརྟེན།།" ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དགག་པས་སྒྲུབ་པ་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་མི་བརྟེན་ཏེ་བརྟེན་རིགས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་འཕེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་དང་ཕ་མ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་དགའ་ལྟ་བུ་དགག་པའི་ཚིག་གིས་

སྒྲུབ་པ་འཕེན་པ་དང་། སྐར་མ་ལ་སྙིང་སྟོབས་ག་ལ་ཡོད། ལྟ་བུ་སྒྲུབ་པའི་ཚིག་གིས་དགག་པ་འཕེན་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་རྣམས་སྐབས་ཐོབ་ཚིག་གི་འགྲོས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བོད་ཡིག་གི་གྲངས་ཚིག་བསྡུས་ཚུལ་རགས་ཙམ་བཤད་པ།

ཡང་བོད་ཡིག་གི་གྲངས་ཀ་གཅིག་ནས་བཅུའི་བར་མགོ་ཅན་··· དབྱངས་ཀྱིས་མ་བརྒྱན་པ་གཉིས་ཏེ། ལྔ་དང་བརྒྱད་དོ། །དབྱངས་གི་གུས་བརྒྱན་པ་གསུམ་སྟེ། གཅིག་དང་། གཉིས་དང་། བཞིའོ། །དབྱངས་ཞབས་ཀྱུས་བརྒྱན་པ་ལྔ་སྟེ། གསུམ་དང་དྲུག་དང་བདུན་དང་དགུ་དང་བཅུའོ། །བཅུ་གཅིག་ནས་བཅུ་དགུའི་བར་མགོ་ཅན་དབྱངས་ཀྱིས་མ་བརྒྱན་པའི་ལྔ་དང་བརྒྱད་ལ། བཅོ་ལྔ་དང་། བཅོ་བརྒྱད་འབྲི་བ་ལས་གཞན་བདུན་པོ་དབྱངས་ཀྱུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཡང་ཉེར་གཅིག་ནས་ཉེར་དགུའི་བར་ལ་ཉི་ཤུའི་ཉི་ཡི་མིང་གཞི་ཉ་རང་སོར་བཞག དབྱངས་ཨི་ཨེར་བསྒྱུར། དེ་ལ་རྗེས་འཇུག་ར་ཡིག་སྦྱར་བས། ཉེར་གཅིག་དང་། ཉེར་གཉིས་སོགས་ཐོབ། དེ་བཞིན་སོ་གཅིག་ནས་སོ་དགུའི་བར་ལའང་སུམ་ཅུའི་སུམ་གྱི་མིང་གཞི་ས་ཡིག་རང་སོར་བཞག དབྱངས་ཨུ་ཨོར་བསྒྱུར། རྗེས་འཇུག་མ་ཡིག་བསྡུས་པས། སོ་གཅིག་དང་།

སོ་གཉིས་སོགས་ཐོབ། དེ་བཞིན་ཞེ་གཅིག་ནས་ཞེ་དགུའི་བར་ལའང་
བཞི་བཅུའི་བཞི་ཡི་མིང་གཞི་ཞ་རང་སོར་བཞག་སྔོན་འཇུག་པ་····
ཡིག་བསྡུས། དབྱངས་ཨི་ཡིར་བསྒྱུར་བས། ཞེ་གཅིག་དང་།
ཞེ་གཉིས་སོགས་ཐོབ། ཡང་ང་གཅིག་ནས་ང་དགུའི་བར་ལ་ནི་ལྔ་
བཅུའི་ལྔ་ཡི་ལ་མགོ་བསྡུས། མིང་གཞི་ང་ལ་དབྱངས་ཀྱིས་མ་བརྒྱན་
པ། ང་གཅིག་དང་། ང་གཉིས་སོགས་ཐོབ། ཡང་རེ་གཅིག་
ནས་རེ་དགུའི་བར་ལ་དྲུག་ཅུའི་དྲུག་གི་མིང་གཞིའི་ད་ཡིག་བསྡུས།
ར་འདོགས་རང་སར་བཞག དབྱངས་ཀྱུ་ཨེར་བསྒྱུར་བས་རེ་གཅིག་
དང་། རེ་གཉིས་སོགས་ཐོབ། ཡང་དོན་གཅིག་ནས་དོན་དགུའི་
བར་ལ་བདུན་ཅུའི་བདུན་གྱི་སྔོན་འཇུག་པ་བསྡུས། མིང་གཞི་ད་
དང་རྗེས་འཇུག་ན་རང་སོར་བཞག དབྱངས་ཀྱུ་ཨོར་བསྒྱུར་བས།
དོན་གཅིག་དང་། དོན་གཉིས་སོགས་ཐོབ། དེ་བཞིན་གྱ་གཅིག་
ནས་གྱ་དགུའི་བར་ལ་བརྒྱད་ཅུའི་བརྒྱད་ཀྱི་སྔོན་འཇུག་པ་དང་ར·····
མགོ་བསྡུས། མིང་གཞི་ག་དང་ཡ་འདོགས་རང་སར་བཞག་པས།
གྱ་གཅིག་དང་། གྱ་གཉིས་སོགས་ཐོབ། དེ་བཞིན་གོ་གཅིག་ནས་
གོ་དགུའི་བར་ལ་དགུ་བཅུའི་དགུ་ཡི་སྔོན་འཇུག་ད་བསྡུས། མིང་
གཞི་ག་རང་སོར་བཞག དབྱངས་ཀྱུ་ཨོར་བསྒྱུར་བས། གོ་
གཅིག་དང་། གོ་གཉིས་སོགས་ཐོབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཉེར་གཅིག་

ནས་གོ་དགུའི་བར་དབྱངས་ཀྱིས་མ་བརྒྱན་པ་ལྔ་བཅུ་དང་། བརྒྱད་ཅུའི་སྡེ་ཚན་ཡིན་ལ། ཡང་དེ་དག་ལས། སུམ་ཅུ་དང་། དྲུག་ཅུ། བདུན་ཅུ། བརྒྱད་ཅུ་རྣམས་ལ་རྗེས་འཇུག་ཡོད་པས་ཅུ་ལ་སྔོན་འཇུག་བ་མེད་པ་དང་། བཞི་བཅུ་དང་། ལྔ་བཅུ། དགུ་བཅུ་བཅས་ལ་རྗེས་འཇུག་དངོས་སུ་མེད་པས་ཅུ་ལ་སྔོན་འཇུག་བ་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་ཟླ་བ་གཅིག་གི་ཚེས་གཅིག་ནས་སུམ་ཅུའི་བར་གྱི་ཚེས་གྲངས་བརྩི་སྐབས། ཚེས་ཉི་ཤུ་གཅིག་ནས་ཚེས་སུམ་ཅུའི་བར་ལ། ཉི་ཤུ་གཅིག་དང་། ཉི་ཤུ་གཉིས་སོགས་ཟེར་བ་ལས། ཚེས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་དང་། ཚེས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོགས་ཟེར་སྲོལ་མེད་པ་དང་། ཡང་མིའི་ལོ་གྲངས་དང་། དངུལ་གྱི་གྲངས་དང་། འབྲུ་རིགས་སོགས་བྲེ་དང་འབོ་ལ་བཤར་བའི་གྲངས་དང་། ཤ་མར་སོགས་རྒྱ་སྲང་ལ་བཀྱག་པའི་གྲངས་སོགས་ལ་རྩ་ཡིག་ངེས་པར་སྒྱུར་དགོས་ཏེ། ང་ད་ལོ་རང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡིན་ཟེར་བ་ལས། རང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྔ་ཡིན་ཞེས་སྐད་སྲོལ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྐར་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་དང་། འབྲས་འབོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་དང་། མར་རྒྱ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་སོགས་ཟེར་བ་ལས་དེ་དག་ལ་ཉི་ཤུ་གཅིག་ཅེས་སྐད་སྲོལ་མེད་པ་དང་། ཡང་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གྲངས་དང་།

འཇལ་བྱེད་ཀྱི་འགོ་གྲངས་བརྩི་སྐབས། གཅིག་དང་། གཉིས་ཀྱི་ཚབ་ཏུ། གང་དང་། དོ་ཟེར་བ་ལས་གཅིག་དང་གཉིས་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་མེད་པ་དཔེར་ན། ཤ་རྒྱ་མ་གང་དང་། རྒྱ་མ་དོ། འབྲས་འབོ་གང་དང་། དོ་ཞེས་ཟེར་དགོས་པ་དང་། ཡང་བོད་ཚེས་བརྩི་སྐབས་ཚེས་སུམ་ཅུ་ལ་གནམ་གང་ཟེར་བ་ལས་སུམ་ཅུ་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་མེད་པ་ཡིན། ཡང་བརྒྱ་དང་། སྟོང་དང་། ཁྲི་དང་། འབུམ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་མར་གཅིག་དང་། གཉིས་དང་། གསུམ་བཅས་སྦྱར་སྐབས། གཅིག་གི་ཚབ་ཏུ་ཆིག་དང་། གཉིས་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་ཉིས་དང་། གསུམ་གྱི་ཚབ་ཏུ་སུམ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། ཆིག་བརྒྱ་དང་། ཆིག་སྟོང་། ཆིག་ཁྲི། ཆིག་འབུམ། ཉིས་བརྒྱ། ཉིས་སྟོང་། ཉིས་ཁྲི། ཉིས་འབུམ། སུམ་བརྒྱ། སུམ་སྟོང་། སུམ་ཁྲི། སུམ་འབུམ་བཅས་འབྲི་དགོས་པ་དང་། ཡང་བརྒྱ་སྟོང་ཁྲི་འབུམ་བཅས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་གཅིག་གཉིས་གསུམ་བཅས་སྦྱར་ཚེ་གཅིག་གཉིས་གསུམ་བཅས་སྦྱར་བ་ལས་ཆིག་དང་། ཉིས། སུམ་སོགས་སྦྱར་སྲོལ་མེད་དེ། བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་དང་། སྟོང་གཅིག ཁྲི་གཅིག འབུམ་གཅིག་དང་། གསུམ་དང་བཞི་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན།

ཡང་ཕྱེད་ཀྱི་གྲངས་བརྩིའི་སྐབས། སྤྱིར་སྒོར་མོ་དང་། ཕོ་

དང་། ཟླ་བ་དང་། ཉིན་དང་། ཆུ་ཚོད་སོགས་བརྩི་སྐབས། སྐར་གཅིག་དང་ཕྱེད་དང་། ལོ་གསུམ་དང་ཕྱེད། ཟླ་བ་དྲུག་དང་ཕྱེད། ཉིན་བདུན་དང་ཕྱེད། ཆུ་ཚོད་གཉིས་དང་ཕྱེད། རྒྱ་མ་གང་དང་ཕྱེད་སོགས་ལ་རིམ་བཞིན། སྐར་ཕྱེད་གཉིས་སམ་ཕྱེད་དང་གཉིས། ལོ་ཕྱེད་བཞི་དང་། ཟླ་བ་ཕྱེད་བདུན། ཉིན་ཕྱེད་བརྒྱད། ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་གསུམ། རྒྱ་མ་ཕྱེད་གཉིས་སོགས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་པ་ཡིན། གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་སྐད་ཆ་དེ་ཚོ་ནི་བོད་སྐད་ཤེས་པ་ཀུན་གྱིས་མི་ནོར་བར་ཤོད་ཐུབ་པས''དགོས་པ་མེད་པའི་གཏམ་ཚིག་ཅིག་རེད་སྙམ་པ་སྲིད་ཀྱང་། བོད་སྐད་རྣལ་མ་ཤེས་པའི་བོད་རིགས་རྣམས་ལ་གཏམ་ཚིག་དེ་ཚོ་མི······དགོས་ཀྱང་། འདིར་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ནི་དེང་སྐབས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་གཞོན་ནུ་བོད་སྐད་སློབ་པ་དག་དང་། ན་གཞོན་འགའ་ཞིག་བོད་རིགས་ཡིན་ནའང་འཁོར་ཡུག་གི་ཆ་རྐྱེན་གྱི''དང་། ལྷག་པར་ཁྱིམ་གྱི་ཕ་མ་གཉིས་ཀའམ། ཡང་ན་གཅིག་བོད་རིགས་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་སྐད་མ་ཤེས་པའམ། འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་བོད་སྐད་མ་བཤད་པས་ཕྲུ་གུ་རྣམས་བོད་རིགས་ཙམ་ཡིན་ཡང་བོད་སྐད་མི་ཤེས་མཁན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མཐོང་''དུ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱིར་མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་བྱིས་

པའི་དུས་རང་སྐད་ནི་ཕ་མ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབད་མེད་དུ་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དོན་དུ་ཕ་མ་གཉིས་པོ་ནི་རང་སྐད་སློབ་པའི་དགེ་རྒན་དང་འདྲ་བའི་ནུས་པ་ཞིག་རང་བྱུང་དུ་ཡོད་ནའང་། གོང་བཤད་བཞིན་ཕ་མ་འགའ་ཞིག་གིས་ལས་འགན་དེ་འགྲུབ་མ་ཐུབ་པས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་བྱིས་པ་ཚོ་དང་ཁྱད་མེད་པར་བོད་ཡིག་སློབ་དགོས་པ་མ་ཟད། བོད་སྐད་ཀྱང་གཞི་ནས་སློབ་དགོས་པ་དང་། ལོ་ཤས་བསླབས་རྗེས་སུའང་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་འཚོ་བའི་ནང་སྤྱོད་མང་ཤོས་དང་། ཅུང་ཟད་ལས་སླ་ཤོས་ཡིན་པའི་གྲངས་ཚིག་དག་ཀྱང་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དང་། བོད་མི་བྱིངས་ཀྱིས་ཉན་འདོད་པ་ཞིག་ཤོད་མི་ཐུབ་མཁན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། དེ་རིང་ཚེས་པ་ཉི་ཤུ་གཅིག་རེད་ཟེར་བའི་ཚབ་ཏུ། དེ་རིང་ཚེས་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་རེད་ཟེར་བ་དང་། ང་རང་ད་ལོ་རང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་དགོས་པའི་ཚབ་ཏུ། ང་ད་ལོ་རང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྔ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་། ཤ་རྒྱ་མ་གང་ལ། ཤ་རྒྱ་མ་གཅིག་དང་། འབྲས་འབོ་གང་ལ། འབྲས་འབོ་གཅིག་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་གྲངས་ཚིག་གཅིག་པོའི་ཐད་ནས་ཀྱང་བོད་སྐད་ཚད་མ་ཞིག་ཤོད་མི་ཐུབ་མཁན་ཡོད་པ་དེ་ཚོར་དམིགས་ཏེ་གྲངས་ཚིག་སྐོར་རྒྱུས་ཙམ་བྲིས་པ་ལགས་པས་དགོས་མེད་རང་དུ་བལྟ་བར་མི་བྱའོ།།

དེར་མ་ཟད་བོད་སྐད་རྣལ་མ་ཤེས་མཁན་བོད་མིའི་ཁྲོད་དུ་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། ཁམས་དང་ཨ་མདོའི་ཁུལ་དུ་བོད་རིགས་ཕལ་མོ་ཆེས་དབུས་གཙང་ཁུལ་གྱི་མི་ལ་བོད་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཁོ་རང་ཚོ་ནི་བོད་ཡིན་པ་ལས་བོད་པ་མིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་པའི་སྐད་ཅེས་པ་དབུས་གཙང་ཁུལ་གྱི་བོད་སྐད་དང་། ཁོ་རང་ཚོའི་སྐད་ལ་བོད་སྐད་ཅེས་ཟེར་བ་རེད། དེ་ནི་བོད་ཅེས་པ་རིགས་ཀྱི་མིང་དང་། པ་ཞེས་པ་བདག་སྒྲའི་དོན་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པས་ལན་པ་ཙམ་ཡིན། དེ་བཞིན་དབུས་ཁུལ་གྱི་མི་ཁག་གཅིག་གིས་ནི་ཁམས་པ་ལ་ཁམས་རིགས་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁམས་པ་དང་། བོད་པ། ཨ་མདོ་བ་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་རིགས་ཀྱི་མིང་དང་ས་ཁུལ་གྱི་མིང་གི་དབྱེ་བ་འབྱེད་མ་ཤེས་....པས་ལན་པ་ཡིན། སྤྱིར་ན། དབུས་དང་། གཙང་དང་། ཁམས་དང་། ཨ་མདོ་སོགས་ནི་ས་ཁུལ་གྱི་མིང་ཡིན་ཏེ། དབུས་དཀྱིལ་དང་། གཙང་ཕྱུ་དང་། མདོ་ཁམས་མཐའ་ལ་གོ་དགོས་པས་ས་ཁུལ་དེ་ཚོའི་མཐར་བདག་སྒྲ་སྦྱར་བ་ནི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་སྟེ། དབུས་པ་དང་། གཙང་པ་དང་། ཁམས་པ་དང་། ཨ་མདོ་བ་ཞེས་འབོད་དུས་ས་ཁུལ་དེ་དག་ཏུ་གནས་པའི་བོད་པ་རྣམས་ལ་གོ་དགོས་པ་ལས། དེ་ཚོ་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་རེ་ལ་གོ་ཆོག་པ་

ག་ལ་ཡིན། གལ་ཏེ་དབུས་གཙང་ཅམ་ལ་བོད་པའམ་བོད་རིགས་དང་། ཁམས་པ་ལ་ཁམས་རིགས་ཞེས་པ་སོགས་བཤད་པ་ནི་དོན་དུ་བོད་རིགས་གནས་པའི་ས་ཁུལ་ཆུང་དུ་གཏོང་བ་དང་། བོད་རིགས་ཉུང་དུ་གཏོང་བའི་བྱ་བ་ཆེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ། ཡང་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་མི་དེ་མཁས་པ་རེད་ཅེས་པ་ལ། མི་དེ་མཁས་པ་ཅན་རེད་ཟེར། ཚིག་སྦྱོར་དེས་གོ་བརྡ་འཕྲོད་ཅམ་ཡོད་སོང་། བོད་སྐད་ཚད་ལྡན་ཞིག་མིན་པ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཤེས་ཐུབ། དེ་ནི་བདག་སྒྲ་པ་ཡིག་གི་མཐར་ཅན་སྦྱར་བས་བདག་སྒྲ་ཉིས་བརྩེགས་སུ་གྱུར་པས་བྱས་པ་རེད། གལ་ཏེ་མཁས་པ་ལ་ཅན་སྦྱར་ཚིག་ན། སྐྱུགས་པ་ཅན་དང་། གླེན་པ་ཅན་དང་། བརྩོན་པ་ཅན་སོགས་དུ་མ་ཞིག་སྦྱོར་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་སོད་པའི་དོན་གཞི་ནི། ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། མཁས་པ་ཅན་གཉིས་དོན་འདྲ་བར་བཟུང་བ་རེད། སྤྱིར་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་མཁས་པ་གཉིས་དོན་མཚུངས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་། མཁས་པ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ནི་བརྟེན་པ་དང་། མཁས་པ་ནི་རྟེན་ཡིན་པས། མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བརྗོད་ལ། ཡོན་ཏན་ནི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་མིང་དང་། དེ་ལ་བདག་སྒྲ་ཅན་སྦྱར་བས་ཡོན་ཏན་ཅན་ཞེས་བརྗོད་

ལ། མཁས་ནི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་མིང་དང་སྐབས་འགར་བྱ་ཚིག་ཏུ་འང་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ལ་བདག་སྒྲ་པ་སྦྱར་བས། མཁས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཡང་དཔྱས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཀའི་ནང་སྤྱོད་མང་བའི་རྫས་གསོགས་ཞེས་པའི་དག་ཆ་བོད་མི་ཕལ་མོ་ཆེས་དེ་ལྟར་འབྲི་བཞིན་དུ་འདུག མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་གནས་འགར་རྫས་གསོགས་མི་ཟེར་བར་དེའི་ཚབ་ཏུ། ཁུར་སྟང་ཞེས་ཟེར་ནའང་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བྲིས་པ་ཆེར་མ་མཐོང་། རྫས་གསོགས་དང་ཁུར་སྟང་ཞེས་ཚིག་དེ་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་སྐད་ཆའི་ནང་སྤྱོད་མང་བ་ཞིག་དང་། ལྟག་པར་ཁ་རྗོད་རྒྱག་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤྱོད་མང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དཔེར་ན། ངའི་བུ་བར་ཕྱིད་ལ་རྫས་གསོགས་མེད་དང་། ཡང་ན་ཁུར་སྟང་མེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ལས་རྫས་གསོགས་ཞེས་པའི་རྫས་ནི་ཡིག་ནོར་རྒྱུན་འབྱམས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས་ཏེ། 《ཏྭ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཀའ་ཆེམས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན》ལས། "ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བླ་མ་དམ་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ལ། རྫུང་པ་ལ་བཅོལ་གསོགས་མེད" ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་ཏུ། འབྱེད་པ་ལེ་ཆུང་ལས་བསྟན་པའི་མི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་གྲངས་འདྲེན་སྐབས། ཨང་ལྔ་པ། "མ་

བཙོལ་བའི་ལས་ལ་གཏོགས་འདོད་མི་བྱེད་པ།” ཞེས་བཀོད་འདུག
དེས་ན་བཙོལ་གཏོགས་དག་ལ་ཛུས་གཏོགས་ནོར་བ་ཡིན། ཛུས་
གྱི་དོན་ནི་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལ་གོ་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། སྲིད་ཛུས་ཞེས་
པ་སྲིད་ཐབས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཧྲུ་སི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་
བཀའ་ཆེམས་ལས། “ཁྱོང་གིས་དྲན་བསྐུལ་བཟང་པོ་བྱས་པ་རྣམས་
ལ་ཉན་པས། ད་ལྟ་བར་དུ་ཛུས་ལེགས་པ་འདི་ཡིན།” ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། སྐབས་འགར་ཛུས་ལ་བྱུས་འབྲི་བའང་མཐོང་།
ཡང་དེང་སང་ཀུན་གྱིས། བེད་སྤྱོད་པ་ཞེས་འབྲི་ཡིན་འདུག་ཀྱང་
དེའི་སྤྱོད་ཀྱང་བཅད་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ། བོད་རྒྱ་ཁྲབ་ཀྱི་ཕལ་སྐད་
དུ། ཅ་ལག་དེ་བེད་ཚད་སོང་དང་། བད་ཚད་པོ་འདུག་ཅེས་
ཟེར་བ་ལས། བེད་སྤྱོད་སོང་དང་། སྤྱོད་པོ་འདུག་མི་ཟེར།
དེས་ན་བེད་བཅད་ནས་ཚད་པ་ལས་སྤྱད་ནས་ཚད་པ་ཅི་ལ་ཡིན།
བཅད་པ་ནི་ཐ་དད་པའི་ཚིག་དང་། ཚད་ནི་ཐ་མི་དད་པའི་འདས་
ཚིག་ཡིན་ དེ་ཡང་ཧྲུ་སི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་ཆེམས་ལས། “ས་
སྐྱུར་ཡང་བཟའ་ལྷག་བོང་རྒྱབ་དགུ་ཅམ་ཐོན། ཟླ་སློབ་ལ་བེད་

ཚོད།" ཅེས་དང་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། "ཟློ་བ་དགུ་རང་རེས་བེད་ཚོད་པ་ཡིན་མོད།" ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་ལ་གཞིགས་ན། བེད་བཅད་པ་ཞེས་བྲིས་ན་དག་པ་མིན་ནམ་སྙམ། སྒོ་བཅད་ནས་ཚོད་པ་དང་། རྩད་བཅད་ནས་ཚོད་པ། རྗེས་བཅད་ནས་ཚོད་པ། ཐག་བཅད་ནས་ཚོད་པ་སོགས་འདི་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་མིན་ཕལ་མོ་ཆེའི་དོན་ལ་བྱིངས་ཞེས་པ་ཞིག་འབྲི་ཡིན་འདུག་པ་དཔེར་ན། དམག་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཕྱིར་ཐོན། དེ་བྱིངས་ནགས་གསེབ་ཏུ་ཡིབ་ནས་བསྡད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། ཧྲུ་སིའི་ཞལ་ཆེམས་སུ་ནི་བྱིན་ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་དཔེར་ན། "དཔོན་ཆེན་ཕ་བུས་འགོ་བྱས། ཁྲིམས་དམག་བྱིན་པོ་རྒྱལ་ཐང་ན་ཡོད་པ་ལ།" ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། "དམག་བྱིན་པོས་ཟློ་བ་ལྔ་པའི་ཚེས་ལ་སྔོ་གདོང་དུ་སླེབས།" ཞེས་བྲིས་འདུག་པས་བྱིངས་དང་བྱིན་གཉིས་པོ་གཅིག་ལ་གཏན་ཁེལ་ན་བཟང་སྙམ།

གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་ཚན་འདི་ཚོའི་ཐད་ལ་རང་རེ་བོད་ཀྱི་མཁས་ཆེན་ཚོས་ནི་རྟ་ཐོག་ནས་གྲོག་མ་མ་གཟིགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷུན་པོ་ནོར་རྒྱལ་ཅན་ཚོ་ལ་ནི་བཤད་ཀྱང་བོང་བུའི་རྣ་བར་གསེར་

གླུགས་པ་དང་ཁྱད་མེད་པས་བར་མ་དོ་རུ་ཞུགས་པ་རེད། དོན་འདི་འདྲའི་རིགས་ལ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ལས། "མཐོ་རིས་ཐར་བའི་དངོས་རྒྱུ་མི་བྱེད་ཅིང་། །གསེར་དང་དངུལ་གྱི་འདུ་སྨོ་མི་ཡོང་བའི། །བར་མ་དོ་རུ་གནས་པའི་གནད་འདི་དག །ཀུན་གྱིས་བོར་ཀྱང་ཁོ་བོས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད།།" ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་འདིར་ཁོ་བོས་ཀྱང་མཁས་ཆེན་ཆོས་ཐུགས་མཉམ་འཇོག་རིན་མེད་པའི་དོན་ཚུང་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་ཙམ་ལགས།

ཡང་འཇུག་ས་ཐོབ་མིན་སྐོར་རགས་ཙམ་བཤད་པ།

ད་ནི་ཞོར་འཕྲོས་སུ་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་མང་ལ། དག་ཆ་དེ་ཙམ་མི་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཡང་ཡང་ནོར་བའི་ཡང་འཇུག་ས་ཐོབ་དང་མི་ཐོབ་ཀྱི་སྐོར་རགས་ཙམ་འབྲི་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མིང་རྐྱང་པའི་ཡང་འཇུག་དང་། བྱ་ཚིག་གི་ཡང་འཇུག་གོ །སྤྱིར་ཡང་འཇུག་ས་ཐོབ་མིན་གྱི་སྐོར་ལ་ས་མཐའི་རྣམ་དབྱེ་རབ་གསལ་སྒྲོན་མེ་སོགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མཆིས་ཀྱང་བློར་འཛིན་བདེ་བའི་དོན་དུ་ཚིགས་བཅད་དུ་བརྩམས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་གལ་ཏེ་བློར་འཛིན་མ་ཐུབ་ཚེ་ཕན་པ་ཆུང་བ་མ་ཟད། རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་མང་ཉུང་གི་དབྱེ་བ་

མེད་པ་དང་། ཡང་འཇུག་ས་ཐོབ་པའི་མིང་གཅིག་དོན་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་གསལ་བར་བསྟན་མེད་པ་དཔེར་ན། ངེས་པ་དོན་གྱི་མཁས་པའི་དབང་པོ། ཨ་ལག་ཤ་བསྟན་དར་ལྷ་རམ་པའི་《ཡི་གེའི་བཤད་པ་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན》ལས། "འཕགས་པའི་ཚོགས་ལ་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡི། །གྲངས་མེད་སངས་རྒྱས་ཚངས་དབྱངས་གསུངས་པ་ལ། །ཚེ་རབས་སྐབས་སུ་སྐྱབས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཉམས་ལེན་མཛོད།།" ཅེས་དང་ཡང་ཁོང་གིས། "ནད་རོ་དྭག་དང་ཐལ་བའི་དྭགས" སོགས་མིང་དང་པོར་ཡང་འཇུག་མེད་པ་དང་། གཉིས་པར་ཡོད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དག་ཡིག་ཉུང་བསྡུས་ཤིག་བརྩམས་གནང་འདུག་པ་ནི་སྒྲོར་འཛིན་ཐུབ་ན་ཏ་ཙང་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག་ཨོད། ཁོང་གིས་ཀྱང་སྔར་གྱི་དག་ཡིག་གཞན་དང་འདྲ་བར་ཡང་འཇུག་ཅན་གྱིས་དོན་གཅིག་དང་། ཡང་འཇུག་མེད་པས་དོན་གཅིག་སྟོན་པ་ལས་ནང་གསེས་བསྟན་མེད་པ་དཔེར་ན། དྭག་ནི་ནད་དྭག་པ་དང་། དྭགས་ནི་ཐལ་དྭགས་པ་གཉིས་ལས་གཞན་མ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་ན་ཁོ་བོས་ནི་འདིར་བོད་ཡིག་གི་དག་ཆ་ལ་སྦྱངས་པ་དེ་ཙམ་མི་ཆེ་བའི་ན་གཞོན་དོན་གཉེར་ཅན་དག་ལ་ཕྱང་ཟད་ཕན་རེས་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་མང་བ་དང་། ནོར་སོ་ཅན་འགའ…

ཞིག་འབྲི་བར་འདོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་དཔེར་ན། རབ་དང་རབས་གཉིས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཡང་འཇུག་མེད་པའི་རབ་དོན་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་འཇུག་ཅན་གྱི་རབས་དོན་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་རགས་ཙམ་སྟོན་པ་དང་། དེའང་རྒྱུན་ལྡན་སྤྱོད་མང་བ་དང་མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་རིགས་ལས་མཐའ་དག་ནི····འབྲིར་མི་ལང་ལ། བྲིས་ཀྱང་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བ་ལས་ཕན་པ་ཆེར་མ་མཐོང་ཞིང་། སྔ་ཕྱིའི་སྦྲིག་སྟངས་ནི། ཀ་མད་ཀྱི་སྔོ་པ་སོ་སོའི་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ཙམ་ལས་ཚིག་མཛོད་ཀྱི་སྦྲིག་སྟངས་བཞིན་ཞིབ་ཕྲ་བཀོད་མེད།

དང་པོ་མིང་རྐྱང་གི་སྐོར།

ཁམ་ནི། མང་པོ་འབྲི་དགོས་པ་ཞིག་མིན་ལ། དོན་ནི། ཟས་ཁམ་གང་ཞེས་དོན་དུ་ཟས་ཁ་གང་དང་མཚུངས།

ཁམས་ནི། ཁམས་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་དང་། ཁམས་ལྔ་སྟེ། ཤིང་ཁམས། མེ་ཁམས། ས་ཁམས། ལྕགས་ཁམས། ཆུ་ཁམས་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དེ། མིག་ཁམས་ནས་ལུས་ཁམས་བར་ལྔ་དང་། གཟུགས་ཁམས་ནས་རེག་བྱའི་ཁམས་བར་ལྔ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བར་དྲུག་དང་། ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་

ཁམས་ཏེ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། དབུས་གཙང་ཁམས་ཀྱི་ཁམས། མདོ་ཁམས་སྨད་དྭག་གི་ཁམས། སྐུ་ཁམས་བདེ་བའི་ཁམས་སོགས་འཇུག་ཡུལ་མང་ངོ་།།

ཁྲང་ནི། ཕུག་གམ་བུ་གའི་དོན་ཏེ། ས་ཁྲང་དང་བྲག་ཁྲང་། སྒོ་ཁྲང་ངམ་སྐར་ཁྲང་ནས་ལྟ་བ་སོགས་ལྟ་བུ།

ཁྲངས་ནི། འཁྲུང་ཁྲངས་དང་། ཁྲངས་སྐྱེལ་བ། ཁྲངས་ལུང་ལྡན་པའི་གཏམ། ཁྲངས་མ་འཁྲོལ་བ་སོགས།

ཁྲེང་ནི། སྟོད་ཆུས་རང་བཞིན་གྱིས་ཁྲེང་བ་དང་། འདོད་པ་ཁྲེང་བ་སོགས་གང་བའི་དོན་དང་མཚུངས

ཁྲེངས་ནི། ང་རྒྱལ་ལམ་སྙེམས་པའམ་དྲེགས་པ་སྟེ། ཁྲེངས ཞེས་པས་མཚོན།

ཁྲོང་ནི། གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་དང་པོ་ཁོ་ཡི་ཞེ་ཚིག་སྟེ། ཁོང་སྐུ་ཁམས་བདེ་མོ་རེད། ལྟ་བུ་དང་ གཉིས་པ་གཙོ་བོ་ལུས་ཀྱི་ནང་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། ཁོང་ནད་དང་། ཁོང་དགོད་ནོར་བ། ཁོང་པའི་ནང་གི་སྙིང་ལྟ་བུ་སོགས།

ཁྲོངས་ནི། ཁོངས་གཏོགས་ཏེ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་དང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་རྒྱལ་ཁབ། ལྟ་བུ།

གྲག་ཅི། རྔ་བར་སྒྲ་གྲག་པ་དང་། ཁ་གྲག་པ་སོགས།

གྲགས་ཅི། སྙན་གྲགས་དང་། སྐད་གྲགས། གྲགས་པ་ཅན་པ་སོགས།

གྲང་ཅི། ཚ་གྲང་གཉིས་ལས་གྲང་བ་སྟེ། དབྱར་ཚ་བ་དང་། དགུན་གྲང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ནད་ཚ་གྲང་གཉིས་ཀྱི་གྲང་བ་ལའང་།

གྲངས་ཅི། གྲངས་ཀ་སྟེ་ལོ་གྲངས་དང་། ཞག་གྲངས་སོགས།

གྲོག་ཅི། འབྲུ་གྲོག་མ་དང་། ས་ཆ་གྲོག་རང་།

གྲོགས་ཅི། སློ་གཏད་ཡུལ་གྱི་གྲོགས་པོ་དང་། གྲོགས་མོ། གྲོགས་མཆེད། རྡོ་རྗེའི་མཆེད་གྲོགས་སོགས།

ཆག་ཅི། དཀར་ཡོལ་སོགས་བཅག་ནས་ཆག་པའམ། རང་བཞིན་གྱིས་ཆག་པ་སོགས།

ཆགས་ཅི། ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་དང་། སེམས་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། བསྐལ་བ་ཆགས་གནས་འཇིག་གསུམ་སོགས།

ཉམ་ཅི། ཉམ་ང་བ་དང་། ཉམ་ཐག་པ། ཉམ་ཆུང་སོགས།

ཉམས་ཉི། སྒྲིབས་ཉམས། ཆེ་ཉམས། གར་གྱི་ཉམས་དགུའི་ཉམས། སྙན་ངག་གི་ཉམས། ཉམས་སྐྱོང་། ཉམས་ཉེན། ཉམས་ཆག ཉམས་ཉེས། ཉམས་སད་པ། ཉམས་རྒྱས། ལུས་སྟོབས་ཉམས་པ་སོགས།

རྟག་ཉི། མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཏེ། རྟག་བརྟན་པོ་བྲང་ལྟ་བུ་ཁང་པའི་མིང་དང་། རྟག་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་གླིང་ལྟ་བུ་དགོན་པའི་མིང་། རྟག་ལ་དགག་སྒྲ་སྦྱར་བས་མི་རྟག་པ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། རགས་པ་རྒྱུན་གྱི་མི་རྟག་པ་དང་། ཕྲ་བ་སྐད་ཅིག་གི་མི་རྟག་པ་དང་། རྟག་པར་རམ། རྟག་ཏུ་ནི་དུས་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། འདུ་འཛི་ལ་མགོ་མི་འཁོར་བར་རྟག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་ལ་བརྩོན་པ་གལ་ཆེ་ལྟ་བུ་དང་། འདི་སྐབས་སུམ་རྟགས་མཁན་པོ་ཁག་གཅིག་གིས་རྟག་ཏུ་ཞེས་པའི་ཏུ་སྒྲ་དེ་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་དུས་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་ཚེ་སྐབས་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་དུ་བཞག་འདུག་ནའང་། རྟག་དང་ཏུ་གཉིས་པོ་ཁ་མ་བྲལ་ན་དུས་ཀྱི་དོན་སྟོན་མོད། དེའི་དོན་སྟོན་ཚུལ་ནི། ཚེ་དང་། སྐབས། རྟག་ཏུ། རྒྱུན་དུ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་སྟོན་ཚུལ་དང་མཚུངས་ཤིང་། ཚེ་སྐབས་ལ་འཇུག་པའི་ལ་དོན་རྣམས་ནི་ཚེ་དང་། སྐབས་དང་། རྟག་ཏུ་དང་། རྒྱུན་དུ་སོགས་དང་དོན་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་

ལས་དེ་དག་གི་ལ་དོན་རྣམས་ཚེ་སྐབས་ལ་འཇུག་པའི་ཁྱད་ག་ལ་ཡིན། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ཚེ་དང་སྐབས་གཉིས་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། རྟག་ཏུ་དང་། རྒྱུན་དུ་གཉིས་ཀྱི་ཏུ་དང་དུ་གཉིས་པོ་ཚེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་ཡིན་ཞེ་ན། ཚེ་སྐབས་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་ལ་ལ་ཡིག་མི་འཇུག་པ་མེད་པས། རྟག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དང་། རྒྱུན་དུ་ལུས་རྩལ་སྦྱང་ཞེས་པ་ལ། རྟག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དང་། རྒྱུན་ལ་ལུས་རྩལ་སྦྱང་སོགས་སྦྱར་ཆོག་སྟེ། ལ་ཡིག་ཚེ་སྐབས་ལ་མི་འཇུག་པ་མེད་པས་སོ།། དེས་ན་རྟག་ཏུ་དང་། རྒྱུན་དུ། ཤིན་ཏུ། རབ་ཏུ། ཀུན་ཏུ། གཏན་དུ། རྣམ་པར། ཡོངས་སུ་སོགས་ཀྱི་ལ་དོན་རྣམས་ལ་དོན་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དོན་ལྟ་བོ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་བཙུག་ན་དོན་ལ་གནས་མིན་ཡང་བཏག་པར་བྱ་བའི་གནས་ཙམ་སོ། །ཚེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པའི་ལ་དོན་རྣམས་འཇུག་ཡུལ་གྱི་མིང་དེ་དུས…དང་འབྲེལ་བའི་གྲངས་ཞིག་གི་མཐར་འཇུག་དགོས་པ། ཁོ་བོས་བྲིས་པའི་《སུམ་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་གཟུར་གནས་དགྱེས་པའི་གཏམ་》ཞེས་པར་གསལ་ཙམ་བཀོད་ཡོད།

རྟགས་ནི། གཞན་དང་མི་ནོར་བའི་རྟགས་སམ་མཚན་མ་སྟེ། རྟགས་མཚན་དང་། འཕྲིག་རྟགས། ནོར་རྟགས། རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་སོགས་སོ།།

རྟོག་ཉི། འཇུག་ཡུལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ཚད་མའི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་རྟོག་པ་སྟེ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཟེར། དེ་ལའང་མིང་སྤྱིར་རྟོག་པ་དང་། དོན་སྤྱིར་རྟོག་པ། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་དང་། རྟོག་པ་དོན་མི་མཐུན་དང་། ཐོས་བྱུང་གི་རྟོག་པ་དང་། བསམ་བྱུང་གི་རྟོག་པ་དང་། སྒོམ་བྱུང་གི་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སོགས་མཐས་ཡས་པ་དང་། རྟོག་གི་འཇུག་ཡུལ་གཉིས་པ་ནི། བདེན་རྫུན་བཟང་ངན་སོགས་ལ་པརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི། བརྟག་བྱ། རྟོག་བྱེད། བརྟགས་ཟིན། རྟོགས་ཤིག་ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སྔོན་བྱེད་དེ། བདེན་རྫུན་རྟོག་པ་པོ་དང་། བཟང་ངན་རྟོག་པ་པོ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན།།

རྟོགས་ཉི། ཤེས་པའི་དོན་ཏེ། དཀའ་གནད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་ལྡན་རྣལ་འབྱོར་བ་དང་། མ་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོགས་པ་སོགས། ཁ་ཅིག་གིས། དོན་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་ས་འཐོབ་པ་དང་། དོན་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོགས་པ་སོགས་ལ་ཡང་འཇུག་མི་འཐོབ་པར་བཤད་ཀྱང་ནོར་བ་ཁོ་ནའོ།།

སྟོབ་ཉི། ཕུལ་བའི་ཞེ་ཚིག་ཅིག་སྟེ། བསྟབ་བྱ། སྟོབ་

བྱེད། བསྟབས་ཟིན། སྟོབས་ཤིག་ཅེས་པའི་བྱེད་པ་པོའི་ལས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོབས་ནི། ཤུགས་སམ། ནུས་པའམ། མཐུའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། སྟོབས་འབྱོར་ལྡན་པ། སྟོབས་པོ་ཆེ། སྟོབས་ཤུགས་ཅན། དཔུང་སྟོབས་བཙན་པོ། སྟོབས་ནུས་མེད་པ་སོགས་སོ།།

ཐག་ནི། ཐག་རིང་ཐུང་། ས་ཐག་རིང་པོ། སྟོམ་གྱི་ཐག་རྒྱུ། ཐག་གཅོད་པ། ཐག་མཆོངས། ཐག་པ་སོགས།

ཐགས་ནི། རས་སྣམ་སོགས་ཐགས་སུ་བཏགས་པ། ཐགས་ཁྲི། ཐགས་མཁན། བར་མཚམས་སམ་གྲལ་འཕྲིག་པའི་དོན་གྱི་ཐགས་བཟང་བ། ཚེམས་ཐགས་བཟང་བ། ཐགས་བཟང་རིས་ཏེ། ལྷ་མིན་དབང་པོ་སོགས་སོ།།

ཐབ་ནི། མེ་གཏོང་སའི་ཐབ་སྟེ། ལྕགས་ཐབ། ཁྲོ་ཐབ། ས་ཐབ། ཐབ་ཀ། ཐབ་རྡོ། ཐབ་ཁུང་། ཐབ་མིག ཐབ་ཚང་། ཐབ་བསྲུ། ཐབ་ལྷ་སོགས།

ཐབས་ནི། ཐབས་མཁས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ། ཐབས་ཀྱིས་འགོག་པ། ཐབས་བརྒྱ་ཇུས་སྟོང་། ཐབས་ཅིག ཐབས་རྟགས་སོགས་སོ།།

ཐམ་ནི། ཐམ་ཀའམ། ཐམ་ག། ཐམ་མཚལ། ཐམ་མེ་ཐོམ་མེ། ཐམ་པ་སྟེ། བཅུ་ཐམ་པ། བརྒྱ་ཐམ་པ་སོགས་དང་།

ཐམས་ནི། ཐམས་ཅད་དང་། ཐམས་ཅད་སྐྱོབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་དཔའ་བོ་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས།

ཐིག་ནི། ཐིག་ལེ་དང་། ཐིག་སྐུད། འཕྲེད་ཐིག གཞུང་ཐིག ཐིག་གདབ་པ། དམྱལ་བ་ཐིག་ནག སོ་ཐིག་པ། ལུང་བསྟན་ཐིག་ཡོ། གནམ་གཤིས་སྟོན་བརྡ་ཐིག་པ། ལྷ་སྐུ···· སོགས་ཀྱི་ཐིག་རྩ། ཐིག་ཤིང་སོགས་དང་།

ཐིགས་ནི། ཆུ་ཡི་ཐིགས་པ། ཐིགས་ཆུ་ཟག་པ། ཆར་ཐིགས། སྣུམ་ཐིགས། ཁ་བཤད་ཆུ་ཡི་ལྦུ་བ། །ལག་ལེན་གསེར་གྱི་ཐིགས་པ། ཐིགས་ཚགས་བྱེད་པ་སོགས།

ཐུག་ནི། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ཁང་ཐོག་གི་རྒྱན་ཐུག་ནག་ཅེས་པ་དང་། ཐུག་པ། ཐུག་སྡོར། རྒྱ་ཐུག བོད་ཐུག འབྲས་ཐུག་སོགས་དང་། བྱ་ཚིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཕན་ཚུན་རེག་པའམ་ཐུག་པ། གྲོགས་པོ་དང་ཐུག་པ། མཐར་ཐུག་པ། ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བ་སོགས།

ཐུགས་ནི། སེམས་ཀྱི་ཞེ་ཚིག་སྟེ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་དང་། ཐུགས་རྒྱུད་འཇམ་པོ། ཐུགས་ལ་མངའ་བ། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ། ཐུགས་རྒྱུད་གཏུམ་པོ། ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པ་སོགས།

ཐོག་ནི། གནམ་ལྕགས་ཐོག་སྟེ། ཐོག་བརྒྱབ་པ། ཁང་པའི་ཐོག ཁང་པ་ཐོག་གཅིག་མ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ། ཐོག་མའི་དུས། ཐོག་རྫས་སོགས་སོ།།

ཐོགས་ནི། འཛིན་པའི་དོན་ཏེ། ལག་ཏུ་མཚོན་ཐོགས་ཏེ་དགྲ་ལ་རྒོལ་བ། འགོར་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། ཉིན་ཞག་མང་པོ་ཐོགས་པ། ཆགས་ཐོགས་ཀུན་བྲལ། ཐོགས་པ་མེད་པ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད།

དང་ནི། སུམ་ཅུ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྡུད་པ་དང་། འབྱེད་པ། རྒྱུ་མཚན། ཚེ་སྐབས། གདམས་ངག་བཅས་ལ་འཇུག་པའི་དང་སྒྲ་དང་། ཡིག་མགོའི་དང་ཀྱུག ཟས་ཀྱི་དང་ག དང་ཐོག དང་པོ། དང་དུ་ལེན་པ། སེམས་དགའ་བའམ་དད་པའི་དྭང་བ། དང་བའི་དད་པ། དང་བ་འདྲེན་པ་སོགས།

དག་ནི། ཡང་དག་པ། དཔལ་དག་མ། སྐད་ཆ དག་མ། ཡི་གེའི་དག་ཆ། སྒྲ་དག་པོ། དག་ཐེར། དག་

སྣང་། དྲི་མ་དག་པ། དག་ཡིག དག་སེལ་སོགས།

དྭགས་ཉི། དྭགས་པོའི་ལུང་པ། དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད། དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ། དྭགས་པོའི་ཕོར་བ། རི་དྭགས། གཡུང་དྭགས། ཡི་དྭགས། ཀླ་དྭགས་སོ།།

དྭངས་ཉི། རྙོག་མ་མེད་པའི་ཆུ་དྭངས་མ། ནམ་མཁའ་དྭངས་མ། དྭངས་ཤེལ་སོགས།

རྡོག་ཉི། ཡངས་པའི་ཕྲོག་ཕྲུགས་ཏེ། ལུང་པ་རྡོག་པོ། ཁང་པ་རྡོག་པོ། ཐག་རྡོག ཁ་རྡོག་སོགས།

རྡྭོགས་ཉི། ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ། རྡྭོགས་པ་ཟ་བ། རྡྭོགས་གཅོད། རྡྭོགས་འདྲི། རྡྭོགས་འཛོག རྡྭོགས་གནད། རྡྭོགས་སློང་སོགས། འདིའི་རྡྭོགས་ལ་ཝ་ཟུར་མི་འབྲི་བའང་ཡོད་ཀྱང་། དབུ་ཅན་ལ་མེད་ཀྱང་འགྲིག་མོད། དབུ་མེད་ལ་ཡོད་ན་བཟང་སྙམ།

ཌག་ཉི། ཌག་པོ། ཌག་ཞན་བར་མ། ཌག་སྤྲགས། ཌག་ཆས། ཌག་གདོན། ནད་ཌག་པ། ཌག་ཤུལ་གྱི་ཉམས་སོགས།

ཌགས་ཉི། མང་ཌགས་པ། ཉུང་ཌགས་པ། ཕྲུ་གུ་བྲམས ཌགས་པ་སོགས་ཐལ་བའི་དོན་ནོ།།

ནག་ནི། ཁ་དོག་ནག་པོ། མུན་ནག ནག་ཁྲང་། ནག་ཉེས། ནག་ཅན། ནག་ཆུ་ཁ། ནག་ཆེན་ཕྲག་སྒྲོར་གྱི་ཞལ་ལྔེ། ནག་ཐིག རྒྱ་སྐར་ནག་པ། ནག་པང་། ནག་ཕྱོགས། ནག་མོ། ནག་ཚོ་ལོ་ཙྪ་བ། ནག་ཚང་སོགས།

ནགས་ནི། ནགས་ཚལ། ཤིང་ནགས། ནགས་ཀླུང་། ནགས་ཁྲོད། ནགས་མེ། ནགས་རི། ནགས་ལས། ནགས་གསེབ་སོགས།

ནང་ནི། ཕྱི་ནང་བར་གསུམ། ནང་རྐུན། ནང་རྐྱེན། ནང་ཁྲལ། ནང་ཁྲིམས། ནང་ཁྲོལ། ནང་ཁྲོམ། ནང་འཁྲུག ནང་གོས། ནང་གྲོས། ནང་དཀྲ ནང་རྒྱུད་སྡེ་གསུམ། ནང་ཆ། ནང་གཏམ། ནང་སྙིང་། ནང་བ་སངས་རྒྱས་པ། ནང་བྱན་ཆུད་པ། ནང་ཚོགས། ནང་དོན་རིག་པ། ནང་གསེས་སོགས།

ནངས་ནི། ནངས་སྔ་མོ། ནངས་ནུབ་གཉིས། ནངས་ཀ་སྔ་མོ། ནངས་མོ། ནངས་རེ་དགོང་རེ། ནངས་རེ་ནུབ་རེ་སོགས།

གནང་ནི། གནང་སྦྱིན། གནང་བའི་ཉེས་མེད་བཅུ་གསུམ་སོགས།

གནངས་ནི། གནངས་འཆར། གནངས་ཉིན། སང་གནངས། གནངས་བརྡ། གནངས་ཕོད། གནངས་གཞིས་སོགས།

རྣམ་ནི། རྣམ་དག རྣམ་ཀུན། རྣམ་ཐར། རྣམ་ཐོས་སྲས། རྣམ་འཛོམས། རྣམ་དཀར། རྣམ་མཁྱེན། རྣམ་གྲངས། རྣམ་འགྱུར། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རྣམ་རྒྱལ། རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ། རྣམ་བཅུ་དབང་ལྡན། རྣམ་རྟོག རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ། རྣམ་པ། རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས། རྣམ་སྨིན། རྣམ་ཤེས། རྣམ་དབྱེ། རྣམ་དཔྱོད། རྣམ་གཞག རྣམ་གཡེང་། རྣམ་འཕྲིན་སོགས།

རྣམས་ནི། མང་ཚིག་ལ་འཇུག་པའི་རྣམས་ཡོད་དོ་ཅོག་གོ།

དབང་ནི། དབང་པོ། དབང་རྟགས། བདེན་དབང་། དབང་བཙུགས། དབང་རྒྱ། དགྲ་ལྷ་དབང་བསྡུད། དབང་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་སོགས།

དབངས་ནི། མཐོ་ཚད་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་ལ་དབངས་མཐོ་བ། རྒྱ་དབངས་གྲུ་བཞི་མ་སོགས།

ཕྱུག་ནི། ཕྱག་ཕྱུག ས་ཕྱུག ཕྱུག་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ཕྱུག་ལུགས། ཕྱུག་རོན་སོགས།

ཕྱུགས·ཀྱི། འཕྲུལ་ཕྱུགས། ཕྱུགས་དོན། ཕྱུགས་རི། ཕྱུགས་ཚོར། ཕྱུགས་འབྲས། ཕྱུགས་ཟློག ཕྱུགས་ཡུན། ཕྱུགས་ཡོན་པ། ཕྱུགས་བསམ་སོགས།།

ཕོག·ཀྱི། ཕོག་ཐུག་སོགས།

ཕོགས·ཀྱི། ཕོགས་དངུལ། ཕོགས་ཁང་། སྣ་ཕོགས། ཕོགས་ཐེབས། ཕོགས་དཔོན། ཕོགས་ཟན་པ་སོགས།

ཕྱག·ཀྱི། ལག་པའི་ཞེ་ཆིག་ཡོད་དོ་ཅོག་དང་། ཕྱག་འཚལ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱག་ཀུན་ལའོ།།

ཕྱགས·ཀྱི། ཕྱགས་མ། ཕྱགས་སྙིགས། ཕྱགས་བརྡེག་པ། ཕྱགས་དར། ཕྱགས་ཕྱི་བས། ཕྱགས་ལྷམ་སོགས།

ཕྱུག·ཀྱི། ཕྱུག་པོ། ཕྱུག་དབུལ་སོགས།

ཕྱུགས·ཀྱི། གནག་ཕྱུགས། ཕྱུགས་བདག ཕྱུགས་ནད། ཕྱུགས་ནད་སྨན་པ། ཕྱུགས་རྩིས། ཕྱུགས་རྫ། ཕྱུགས་འཚོ། ཕྱུགས་ཁྲི། ཕྱུགས་ཟློག ཕྱུགས་ར། ཕྱུགས་ལས། ཕྱུགས་ལྷས་སོགས།

ཕྲུག·ཀྱི། ཕྲུ་གུ་བཙས་པའི་མིང་སྟེ། བུ་ཕྲུག སློབ་ཕྲུག དགེ་ཕྲུག དྭ་ཕྲུག བྱ་ཕྲུག ཁྱི་ཕྲུག ཕག་ཕྲུག གཅེས་ཕྲུག སྤྱང་ཕྲུག སྣམ་བུའི་དོན་གྱི་ཕྲུག་སྟེ དབྱུས་ཕྲུག ཕྲུག་

སྙན། ཕྲུག་གཟན། ཕྲུག་ལྭ། ཕྲུག་ཐིག་མ། སྤུ་ཕྲུག་ཤད་མ། སྤུ་ཕྲུག་མཐིབ་བརྒྱ་མ་སོགས།

ཕྲུགས་ནི། ཉིན་ཞག་ཕྲུགས་གཅིག་སྟེ། ཟུང་ངམ་ཆ་ཡི་དོན་ནོ།

བོང་ནི། བོང་ང་། བོང་དཀར། བོང་ནག བོང་བུ། བོང་ཕྲུག བོང་བ་སྤྱི་ས་ཡི་གོང་བུ། བོང་བ་གསེར་གཟིགས་སོགས།

བོངས་ནི། གཏོས་སམ་ཚད་ཀྱི་དོན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་བོངས་ཚད། བོངས་ཚད་རྫོགས་པ་སོགས།

དམིག་ནི། བུ་གའམ་ཡིན་ཁུང་གི་དོན་ལ་འཇུག་པ། དམིག་ཁུང་། དམིག་གུ། དམིག་བུ་སོགས།

དམིགས་ནི། དམིགས་བསལ། དམིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ། དམིགས་བཀར། དམིགས་རྐྱེན། དམིགས་ཡུལ། དམིགས་སྒོ། དམིགས་རྟེན། དམིགས་བུ། དམིགས་མེད་སོགས།

རྩིབ་ནི། རྩིབ་ཆུང་། རྩིབ་ཕུང་། རྩིབ་མ། རྩིབ་གཞིར། རྩིབ་ལོག་སོགས།

རྩིབས་ནི། འཁོར་ལོའི་རྩིབས། རྩིབས་སྟོང་འཁོར་ལོ་སོགས།

ཚང་ནི། ཆ་ཚང་བ། ཐབ་ཚང་། ཁྱིམ་ཚང་། ཚང་མ། ཤིང་ནགས་ཚང་ཚིང་། ཚང་འཛོམས། ཚང་ར། ཚང་རག་གཏོང་བ། ཁྱི་ཚང་སོགས།

ཚངས་ནི། ལྷ་ཚངས་པ། ཚངས་ཐིག ཚངས་པ་ལྷའི་མེ་ཏོག ཚངས་སྤྱོད། མི་ཚངས་སྤྱོད། ཚངས་དབྱངས། ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་སོགས།

ཚིག་ནི། མིང་ཚིག ཚིག་རྒྱུན། ཚིག་ཀང་ཟླ་ཞི། ཚིག་སྙམ་པོ། ཚིག་གྲོགས། ཚིག་ངན། ཚིག་སྡུད། ཚིག་པ་ཟ་བ། ཚིག་ཕྲད་སོགས།

ཚོགས་ནི། ཚོགས་བཅད། ཁང་ལག་གི་ཚོགས། ཚོགས་བྱེད་པ། རིའི་མངོན་བརྗོད་ཚོགས་ཅན། ལྷའི་མངོན་བརྗོད་ཚོགས་བཟང་སོགས།

ཚུག་ནི། གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་སོགས་མེར་བསྲེགས་ཏེ་ནད་དམིག་ལ་འཛུགས་པའི་ཚུག་མོ།

ཚུགས་ནི། ཚུགས་ཀ བྲིས་གཟུགས་ཚུགས་རིང་། ཚུགས་ཆུང་། ཚུགས་མ་འཁྲུགས་སོགས། ཚུགས་ཅན། ཚུགས་ཐུབ། ས་ཚུགས། ཚུགས་འབབ་ས། ཚུགས་ཡིག་སོགས།

ཚེག་ནི། ཡི་གེའི་བར་ཚེག ཚེག་ཁྲིམ། ཚེག་དྲག

ཚིག་པར། ཚིག་རིང་། ཚིག་ཤད་སོགས།

ཚིགས་ཀྱི། དཀའ་ཚིགས། ཚིགས་ཆེ་བ། ཕྲན་ཚིགས་སོགས།

ཚེམ་ཀྱི། ཚེམ་བུ་བ། ཚེམ་དྲུབ་མ། ཚེམ་སྐུམས། ཚེམ་སྐུའི་འཕྲོར་པོ་སོགས།

ཚེམས་ཀྱི། སོ་ཡི་ཞེ་ས་ཚེམས། ཚེམས་ཐག་བཟང་བ། ཚེམས་ཤིང་སོགས།

རྫོང་གི། རྫོང་དཔོན། རྫོང་སྡོད། མཁར་རྫོང་། བྲག་རྫོང་། རྫོང་བཙན་པོ། རྫོང་གསར་དགོན་པ་སོགས།

རྫོངས་ཀྱི། ཡིབས་རྫོངས། རྫོངས་ཆས། རྫོངས་···པ་སོགས།

ཞག་གི། ཉིན་ཞག ཚེས་ཞག ཁྲིམ་ཞག ཞག་མར། ཞག་མལ། ཞག་སྡོད། ཞག་ཡོར། ཞག་མ། མར་ཞག ཚིལ་ཞག་སོགས།

ཞགས་ཀྱི། ཞགས་པ། ཞགས་ཐག ཞགས་པ་འཕེན་པ་སོགས།

ཟང་གི། ཟང་ཐལ། ཟང་མ། ཟང་ཟིང་། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ། ཟང་ཟིང་མེད་པ་སོགས།

ཟངས་ནི། ཟངས་རག ཟངས་སྐྱོགས། ཟངས་ཧྲུང་བ། མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་ཟངས་དཀར། ཟངས་སྐུད། ཟངས་གླིང་། སྨན་ཟངས་ཏིག ཟངས་གཏེར། ཟངས་ཐལ། ཟངས་མདོག་དཔལ་རི། ཟངས་རི་མཁར་དམར། ཟངས་གཡའ་སོགས།

ཟུང་ནི། གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཟུང་། ཟུང་འཇུག ཟུང་ཆ། ཟུང་ལྡན། ཟུང་ལྡན་གྱི་རྒྱན། ཟུང་འབྲེལ། ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་སོགས།

ཟུངས་ནི། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་འཇུག་པའི་ཟུངས། ཟུངས་ཁྲག ཟུངས་ཟད། ཟུངས་ནོར། ཟུངས་ཞན་སོགས།

གཟིག་ནི། གཅན་གཟན་གཟིག གཟིག་ཕྲུགས། གཟིག་རིས། གཟིག་ཤུབས། གཟིག་ཐིག་རིས་སོགས།

གཟིགས་ནི། སྤྱན་གྱིས་གཟིགས། ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། གཟིགས་པ་ལྷ་ལྡན། གཟིགས་མོ། སྤྱན་རས་གཟིགས། གཟིགས་སྐྱོང་། གཟིགས་བཟོས་སོགས།

གཟུག་ནི། ཤ་གཟུག་གཅིག སྟོད་གཟུག སྨད་གཟུག་སོགས།

གཟུགས་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། གཟུགས་ཀྱི་ཉི

མ། གཟུགས་པོ་རིང་པོ། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན། གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ། གཟུགས་བརྙན། གཟུགས་བྱད། ཁ་དོག་གི་གཟུགས། དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས། གཟུགས་སུ་བཀོད་པ། གཟུགས་སུ་རྟུང་བ་སོགས།

གཟུང་ནི། གཟུང་ཐག་རྗོ་རྗེ། གཟུང་རྣམ། གཟུང་བ་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད། གཟུང་བ་ཡུལ། གཟུང་མ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སོགས།

གཟུངས་ནི། གཟུངས་སྔགས། གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་བཞི། གཟུངས་ཆེན་གྲྭ་ལྔ། གཟུངས་ཐག་རྗོ་རྗེ། (གཟུང་ཐག་དང་འདྲ) མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པ། གཟུངས་འདུས། གཟུངས་སྦྲུབས། གཟུངས་གཞུག གཟུངས་གཞུག་འབུལ་བ་སོགས།

ཡང་ནི། ཡང་བསྐྱར། ཡང་སྙོམས། ཡང་སྲི། འཇུག ཡང་སྙིང་། ཡང་ཏིག ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ། ཡང་དག་པ། ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་། ཡང་སྤྲུལ། ཡང་མེས། ཡང་ཟེར་ཅན། ཡང་ནས་ཡང་དུ། ཡང་གཙོག དམྱལ་བ་ཡང་སོས། ཡང་སྲིད། ཡང་གསང་སོགས།

ཡངས་ནི། ཡངས་དོག ཁོག་ཡངས། ཡངས་པ་ཅན། ཀློང་ཡངས། ཡངས་པའི་ས་གཞི། ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་སོགས།།

ཡོང་ཅི། ཡོང་རྐྱེན། ཡོང་ཁུངས། ཡོང་སྒོ། ཡོང་དེབ། ཡོང་འབབ། ཡོང་ཡེ་སོགས།

ཡོངས་ཅི། ཡོངས་གྲགས། ཡོངས་གྲུབ། ཡོངས་ཁྱབ། ཡོངས་རྫོགས་རབ་དགའི་ལྷ་ཁང་། ཡོངས་གཅོད། ཡོངས་འཛིན། ཡོངས་རྫོགས། ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་ལྗོན་ཤིང་སོགས།

རག་ཅི། ཟངས་རག རག་སྐུད། རག་སྒྲོག རག་བཏུལ། རག་ཏུང་། ཏྲ་རག་པ། རག་ལས་པ། རག་ཤོག་སོགས།

རགས་ཅི། ཆུ་རགས། ཕྲ་མིན་རགས་པ། རགས་རིམ་སོགས།

རབ་ཅི། རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ། ཆུ་བོའི་རབ། ཤེས་རབ། རི་རབ། རབ་བཀྲམ། རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ། རབ་བྱུང་། རབ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱན། རབ་རྟོག་གི་རྒྱན། རབ་གནས། རབ་འབྱམས། རབ་རིབ་སོགས།

རབས་ཅི། སྐྱེས་རབས། གསུང་རབས། མཁན་རབས། སྨ་རབས། ཡ་རབས། མ་རབས། སྔ་རབས། ཕྱི་རབས། ཚེ་རབས། རབས་དང་རིམ་པ། རབས་ཆད་པ། རབས་ཆད་མ་སོགས།

རིག་ཅི། རིག་སྔགས། རིག་སྔགས་འཛིན་པ། རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད། རིག་ལྡན། རིག་གནས། རིག་པ་ཅན། རིག་པ་འཛིན་པ། རིག་བྱེད་བཞི། རིག་མ། རིག་རྩལ། རིག་འཛིན་རྒོད་ལྡེམ། རིག་གཞུང་། རིག་ཤེས་སོ།།

རིགས་ཅི། མི་རིགས། རིགས་རྒྱུད། འབྲུ་རིགས། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག ཡིག་རིགས། རིགས་ཀྱི་བུ། རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ། རིགས་འགྲེ། རིགས་ལྔ། རིགས་གཏེར། རིགས་ཐིགས། རིགས་མཐུན། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་། རིགས་སྲི། རིགས་རུས། རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་སོགས།

རིམ་ཅི། རིམ་གྲིས། གོ་རིམ། རིམ་གྲས། རིམ་གྲོ། རིམ་གཉིས། བང་རིམ། རིམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་སོགས།

རིམས་ཅི། རིམས་ནད། རིམས་སྙིང་། ཚད་རིམས། ཆམ་རིམས་སོགས།

རུང་ཅི། རུང་ཁང་། རུང་ཆུ། རུང་བའི་ཚོན་གསུམ། རུང་བའི་བཟའ་བ་ལྔ། རུང་མིན་གཞི་བཅུ་སོགས།

རུངས་ཅི། མ་རུངས་པོ།།

ལུག་ཅི། ར་ལུག ལུག་ཕྲུགས། ལུག་ཁྲིམ། ལུག་

ཕྲུ། ལུག་སྦུག ལུག་རྫི། ལུག་ཤ་སོགས།

ལུགས་ནི། ལམ་ལུགས། ལུགས་གཉིས། འགྲོ་ལུགས། ལུགས་མཐུན། ལུགས་ལྡོག ལུགས་སྲོལ། ལུགས་བཟུང་སོགས།

ཡོག་ནི། ཡོག་སྐད། ཡོག་ལྟ། ཡོག་རྒྱག་པ། གོ་བ་ཡོག་སྒྲུབ། དྲིན་ལན་ཡོག་འཇལ། ཡོག་རྟོག ཡོག་འདྲེན། ཡོག་པའི་ང་རྒྱལ། ཡོག་སྤྱོད། ཡོག་གཡེམ། ཡོག་ལམ་སོགས།

ཡོགས་ནི། ཡོགས་སུ་བཀར་བ། མདུན་ཡོགས། རྒྱབ་ཡོགས། ཁྱོག་པའི་ནང་ཡོགས། ཡོགས་བྲིས། ཡོགས་སུ་བཅར་བ། ཡོགས་རིས་སོགས།

ཡོང་ནི། ཡོང་ཁ། ཡོང་འབྲིད། ཡོང་མཆོངས། ཡོང་གཏམ། ཡོང་བ། དམུས་ཡོང་། ཡོང་ཚིགས། ཡོང་བུ་སོགས།

ཡོངས་ནི། ཡོངས་སྐྱ། ཡོངས་སྤྱོད། ཚད་ཡོངས་པ་སོགས།

ཤུག་ནི། ཤིང་ཤུག་པ། ཤུག་སྡོང་། ཤུག་འབྲས། ཤུག་གསེབ་བཀའ་བརྒྱུད། ཤུག་ཐོག་སོགས།

ཤུགས་ནི། སྟོབས་ཤུགས། ཤུགས་རྐྱེན། ཤུགས་བསྟན། ཤུགས་འཕྲན་པ། རང་ཤུགས་ཀྱིས་བྱུང་བ། ཤུགས་

ཕྲིས། ཤུགས་དྲག ཤུགས་རིང་སོགས།

སང་ནི། སང་ཉིན། སང་གནང་། སང་ཞོགས། སང་དགོང་། སང་ནུབ། སང་ཕོད་སོགས།

སངས་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས།

སོག་ནི། ལུས་ཀྱི་སོག་པ། སོག་པོ། སོག་སྐད། སོག་ཀུར། སོག་ཆས། སོག་པོ་སྤག་ཁྲིད། སོག་མ། སོག་ཡིག སོག་རིགས། སོག་ལེ་སོགས།

སོགས་ནི། ལ་སོགས་པ། སོགས་སྒྲ། སོགས་ཕྲིངས་སོགས་སོ།།

འདི་ཡན་གྱི་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་སྒོ་མང་བའི་མིང་རྐྱང་པའི····· རིགས་ལ་ས་མཐའ་འཐོབ་མིན་སྐོར་རགས་ཙམ་བཤད་ཟིན་པ·· ཡིན་ནོ།།

༄༅། །སྐར་སློས་པ།

ཐབས་ཆེན་མེས་པོ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱིས།།
ཤུལ་བཞག་པོད་མིའི་སྒྲོག་རྩ་རིག་པའི་དབྱིག །
རང་ནོར་རང་གིས་བདག་གིར་མ་བཟུང་ན།།
སུ་ཞིག་དེ་ལ་དོན་གྱི་བྱི་དོར་བྱེད།།

རིགས་ཀྱི་སྲོག་རྩ་རང་གི་སྐད་ཡིག་ལ།།
ཁྱད་གསོད་བྱེད་པ་བླུན་པོའི་རང་རྟགས་ཏེ།།
སྐད་དང་ཡི་གེའི་སྲོག་རྩ་མི་ལྡན་པའི།།
མི་རིགས་ཞེས་པ་བྲག་ཆའི་སྤྲུན་བླར་ངེས།།

རྒན་པོ་རང་སྣང་སྐྱིད་པའི་གནའ་གཏམ་དང་།།
ཕྱོགས་རིས་ནད་ཀྱིས་མནར་བའི་འདོད་གཏམ་ལ།།
དཔྱོད་ལྡན་གཞོན་ནུ་མགོ་བོ་མི་འཁོར་བར།།
རང་རིགས་སྐྱབ་པའི་ལས་ལ་ཏག་ཏུ་བརྩོན།།

ནང་གི་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེའི་མདུད་པ་དེ།།
དམ་དུ་གཏོང་བ་དོན་གྱི་དཔའ་བོ་སྐྱེ།།
ནང་ཁྲལ་ཕྱོགས་འཛིན་ཐལ་ཚུབས་སློང་བ་ལ།།
ལ་རྒྱའི་མཛེས་རྒྱན་སྤྲས་དང་ཅི་ལ་འདྲ།།

ཕ་སྐྱོང་རྗེས་སུ་ལུས་པའི་མི་རིགས་ཤིག །
མདུན་སྐྱོད་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་དེ།།

ཆགས་སྡང་དབང་གིས་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་རིས་ལ།།
བསྟན་པའི་ལ་རྒྱར་སྒྲོག་དང་ག་ལ་མཚུངས།།

མཁོ་ཚད་ཕྱི་ལ་བརྟེན་པའི་གོམས་གཤིས་དང་།།
ནང་གི་ཡར་རྒྱས་འགོག་པའི་ངན་ལུགས་དེ།།
ཕྱི་འཛམ་ནང་རྒྱབ་བོད་བུའི་ཨོང་རིལ་འདྲ།།
གང་དུ་གནས་ཀྱང་ཕུགས་དར་ཁྲོད་དུ་དོར།།

ལེགས་པའི་སྒོ་བརྒྱ་ངང་གིས་འབྱེད་པ་དང་།།
ཉེས་ཀུན་རྩ་བ་རྡུང་ནས་འབྱིན་འདོད་ན།།
གྲགས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དྲུག་པོ།།
བོད་སྐྱེས་གཞོན་ནུས་དུག་བཞིན་སྤང་བར་མཛོད།།

དེ་ལྟར་བོད་རིག་པའི་བྱུང་བ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་སྐོར་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ཞེས་པ་འདི་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་སྤྲེལ་ལོ། སྤྱི་ལོ་1992ལོར་མི་ཉག་པ་ཉན་ཤུལ་མཁྱེན་རབ་འོད་གསལ་གྱིས་སྦྱར་བའོ།། །།

དཔེ་སྐྲིག་འགན་འཁུར་མཁན། བདེ་རྫོགས་སྐྱིད།

ཁ་བྱང་ཡི་གེ་འབྲི་མཁན། གཙ་ཚེ་རིང་།

བོད་རིག་པའི་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་སྐོར་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།

ཉན་ཤུལ་མཁྱེན་རབ་འོད་གསལ་གྱིས་བརྩམས།

སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་བསྐྲུན།

སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ཞིན་ཧྭ་དཔེ་ཚོང་ཁང་གིས་བཀྲམ།

སི་ཁྲོན་ཞིན་ཧྭ་དཔར་འདེབས་བཟོ་གྲྭས་དཔར།

དཔེ་རྟགས། ISBN7-5409-1294-4/G•569

དཔེ་རིན་སྒོར། 5.50

（川）新登字002号

责任编辑：戴作民
封面题字：嘎玛泽朗
技术设计：向　勇

浅谈藏学及其未来

念徐·钦绕威色著

*

四川民族出版社出版发行
（成都盐道街三号）
四川省新华书店经销
四川新华印刷厂印刷

开本787×1092毫米　1/32　印张5.25　字数100千
1995年10月第一版　1995年10月第一次印刷
印数：1—5000册

ISBN7-5409-1294-4/G·569　定价5.50元

ISBN7－5409－1294－4
G·569　　定价:5.50元